

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ
ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

Ἡμερολόγιον 2025

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

2025

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' * ΕΤΟΣ Γ'

ΡΕΘΥΜΝΟΝ

Ὁ τὰ πάντα σοφία
δημιουργήσας καλῶς,
καὶ τὸν ἄνθρωπον κτίσας
εἰς καθ' ὁμοίωσιν,
καθαγίασον ἡμῶν
τὸν χρόνον Κύριε,
εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν σῶν,
προσταγμάτων βασιλεῦ,
ἵνα ὑμνῶμεν ἀπαύστως,
τὰ ἄπειρά σου ἔλεη,
εἰς παντὸς κόσμου
τὴν ἀνακαίνισιν.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός,
Δεσποτική εἰκόνα τοῦ Ἱερέως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως
τῆς Θεοτόκου, ἐξωκκλησίου τῆς Ἱεράς Μονῆς Ρουστίκων,
ἡ ὁποία σήμερα βρίσκεται σέ προσκυνητάρι
στό Καθολικό τῆς Μονῆς.

Ἀπό τὴν Ἀκολουθία
ὑπὲρ τοῦ περιβάλλοντος ἡμᾶς στοιχείου
καὶ εὐσταθείας πάσης τῆς κτίσεως

Ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης
ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ

αποσπασματα απο
ΠΕΡΙ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΥ ΜΗΝΥΜΑΤΑ
τῆς αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ

Ὁ μοναχισμός ἠδραιώθη διαχρονικῶς εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας, ἀκόμη καὶ ἐν καιροῖς παρακμῆς, διότι διέσωσε τὴν Ὁρθόδοξον διδασκαλίαν, ἐβίωσε τὴν Ὁρθόδοξον πνευματικότητα, διεμόρφωσε τὰς τυπικὰς διατάξεις τῆς Ἐκκλησίας, ἐπλούτισε τὴν ὑμνογραφίαν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν, διέσωσε κώδικας οὐ μόνον τῆς θεολογίας καὶ ἀγιολογίας ἀλλὰ καὶ τῆς ἀρχαιοελληνικῆς φιλοσοφίας, διετήρησε καθαρὸν τὸν ἑλληνα λόγον καὶ εἰς χρόνους δισέ-

κτους διέσωσε τό Γένος. Ὅσακις δέ ἐγένετο στόχος ἀνιέρου πολεμικῆς, τό τίμημα αὐτῆς ὑπῆρξε βαρῦ διά τήν Ἐκκλησίαν, τήν κοινωνίαν καί τόν πολιτισμόν. Ὅμως χάριτι Θεοῦ ζῶμεν εἰς ἐποχὴν ἐν ἧ ὁ μοναχισμός ἀνθεῖ καί πάλιν διά τῆς ἐπανδρώσεως, τῆς ἐπαναλειτουργίας καί ἀνοικοδομήσεως νέων Ἱερῶν Μονῶν, ὑπό προσωπῶν ἐμφορουμένων ὑπό θείου ζήλου. Εἰς τὰς Ἱεράς ταύτας Μονάς καταφεύγουν ἀναρίθμητοι ψυχαί διά νά εὕρωσι πνευματικὴν ἀναψυχὴν.

Ἀπό τό εἰς «Περὶ Μοναχισμοῦ» Συνέδριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἑλβετίας (2008).

* * *

Ὁ μοναχός ἐν τῇ σιωπῇ αὐτοῦ ἐκφράζει τὴν ἀγωνίαν του διά τὴν ἔνωσην μετὰ τοῦ Νυμφίου Χριστοῦ καί οὕτως ἀποτελεῖ πρότυπον διά κάθε ἄνθρωπον. Ἡ σιωπὴ του γίνεται ὁ προθάλαμος καί τό μυστήριον τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἡ ζωὴ του εἶναι μία ζωὴ ἐκουσίως ἔμπονος καί διά τοῦτο ἀκατάληπτος ἀπὸ τόν σύγχρονον ἄνθρωπον, ὅστις ἐπιδιώκει τὴν μεγαλυτέραν ἄνεσιν καί εὐμάρειαν, ἀλλὰ συγχρόνως καί ζωὴ πλήρης

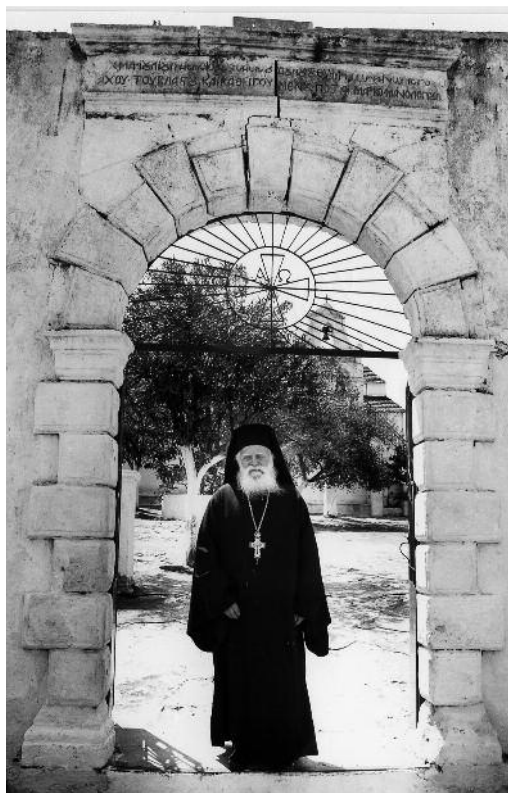
εὐφροσύνης, ἐλευθερίας, ἐπιγνώσεως τοῦ Θεοῦ, ἀληθῆς πρόγευσις τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Ἡ ζωὴ τοῦ μοναχοῦ εἶναι συγχρόνως μία ὄντολογικὴ συμβίωσις μετὰ τοῦ προσωπικοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος μεταδίδει εἰς αὐτόν βιωματικὴν γνῶσιν. Οὕτως οἱ μοναχοί, καί βλέπομεν τοῦτο συχνάκις εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως εἰς τὰς περιπτώσεις λ.χ. τῶν ἁγίων Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, γίνονται πυρίπνοια στόματα τοῦ Λόγου, ὡς ἄλλωστε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός ὠνομάσθη «στόμα Θεοῦ» (ἁγίου Ἰγνατίου Θεοφόρου, *Ἐπιστολὴ πρὸς Ρωμαίους* 8), ἐκφάντορες τοῦ θελήματος καί τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ εἰς τὴν πραγματικότητα εἶναι δέκται, δοχεῖα καθαρὰ τοῦ Λόγου, τόν Ὅποιον καί μεταφέρουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Ἀπό τὴν 34ην Συνάντησιν Μοναχῶν καί Μοναζουσῶν εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Pomeyrol N. Γαλλίας (2012).

* * *

Εἰς τὰς ἱεράς μονάς διασώζεται ἡ ἀλήθεια τῆς «εὐχαριστιακῆς πραγματώσεως» τῆς Ἐκκλησίας,

ή οποία συνδέεται ἀρρήκτως μέ τόν έσχατολογικόν χαρακτήρα καί προσανατολισμόν τής εκκλησιαστικής ζωής. Ο μοναχός είναι ο ευχαριστιακός καί «ἀληθινά έσχατολογικός» πιστός, ή ζωή του εκτυλίσσεται «μεταξύ άσκήσεως καί Ευχαριστίας». Η σύναξις επί τό αυτό εις τό Καθολικόν, τό πανίερρον κέντρον τής Μονής, είναι ή κορύφωσις τής μοναστικής ζωής. Είναι χαρακτηριστικόν ότι ή Θεία Ευχαριστία καί ο μοναχισμός έλειτούργησαν καί λειτουργούν ώς «έσχατολογικά άντισώματα», χάρις εις τά όποια ή Όρθόδοξος Έκκλησία απέφυγε τήν εκκοσμικευσιν καί διασώζει καί σήμεραν τήν παράδοσιν καί τήν ιδιοπροσωπίαν τής.

Οι όρθόδοξοι μοναχοί καί αί μοναχαί κρούουν μετ' έπιμονής καί ύπομονής τήν πύλην τής Βασιλείας, έν άκλονήτῳ βεβαιότητι ότι, κατά τά Κυριακά λόγια, «πᾶς ό αίτῶν λαμβάνει καί ό ζητῶν εύρίσκει καί τῷ κρούοντι άνοιγήσεται» (Ματθ. ζ', 8). Υπενθυμίζουν εις ήμᾶς τό «ένός έστι χρεια» (Λουκ. ι' 42), τό «ζητείτε τά άνω ... τά άνω φρονείτε, μή τά επί γῆς» (Κολ. γ', 1 - 2), τήν αλήθειαν τής παραιτήσεως από τό «άτομικόν

δικαίωμα» ἐν ὀνόματι τῆς ἀγάπης, τὰ ὄρια τοῦ κοσμικοῦ «ἀήθους ἤθους», τό ὅποϊον τρέφεται ἀπό τό «ψυχρόν ρῆμα, τό ἐμόν καί τό σόν».

Ὅπως ἔλεγεν ὁ μακαριστός Σχολάρχης τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης Μητροπολίτης Σταυρουπόλεως Μάξιμος Ρεπανέλλης, ἡ μεγαλυτέρα προσφορά τοῦ μοναχοῦ εἰς τόν πολιτισμόν εἶναι τό ὅτι προσφέρει τόν ἑαυτόν του ὀλοκληρωτικῶς εἰς τόν Θεόν. Αὐτή ἡ αὐτοπροσφορά, ἡ ὅποια ἀποτελεῖ τόν πυρῆνα τῆς μοναστικῆς ταυτότητος, ὑπῆρξε καί συνεχίζει νά εἶναι ἀνεξάντλητος πηγὴ δυναμιμοῦ, ἐνθέου ζήλου καί δημιουργίας ὑψηλοῦ πολιτισμοῦ, εἰς τόν ὅποϊον ἀνήκουν καί τὰ θαύματα τῆς δοξολογικῆς τέχνης, τῆς ἀγιογραφίας, τῆς μικροτεχνίας, τῆς ὑμνογραφίας, τῆς ψαλτικῆς, τῆς ναοδομίας. Ὁ γνήσιος μοναχός τίποτε ἐξ αὐτῶν δέν θεωρεῖ ἰδικόν του κατόρθωμα. Τὰ πάντα εἶναι δῶρον τῆς θείας φιλανθρωπίας, χάρις καί χάρισμα τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ.

*Ἀπό τό Μοναστικόν Συνέδριον τῆς Ἱερᾶς
Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς (2019).*

*Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
μετά τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρεθύμνης καί Αἰλοποτάμου
κ. Προδρόμου καί τοῦ νέου Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱερᾶς
Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αἰλοποτάμου, Πανοσιολ.
Ἀρχιμανδρίτου Παρθενίου Καλυβιανάκη.*

**Στίχοι ἐγκωμίου καὶ εὐχαριστίας
τῷ Ὁσίῳ Γέροντι Εὐμένιῳ τῷ ἐν τῇ Μονῇ
τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ Ῥουστίκων διαλάμπαντι.**

Ἐκ νεότητος σῆς ἐνδυθείς τὸ σχῆμα
τῶν μονοτρόπων εὐθαρσῶς ἠγωνίσθης·
ἱερεύς τε τοῦ Θεοῦ γεγονῶς εἶτα
ἐν μονῇ τῆδε Ἡλιοῦ τοῦ Προφήτου,
ὁδηγὸς πνευματικὸς πιστοῖς ἐφάνης
τοῖς προσιοῦσί σοι ἐν ἀληθείᾳ πίστει,
κατὰ τὸ Θέλημα Θεοῦ σὺ ἐνεργῶν,
χαρίσματά τε πολλὰ ἐξ Αὐτοῦ λαβῶν,
ὡς προοράσεως καὶ διοράσεως·
λόγοις καὶ ἔργοις σου ἐδόξασας τοῦτον,
αἰεὶ βοηθῶν πτωχοῖς καὶ ἐνδεέσι
γενόμενός τε πάντα πᾶσιν ἀδελφοῖς,
ἕως σῆς, Πάτερ, τελευτῆς τῆς τοῦ βίου·
ἀλλὰ καὶ νῦν ἀκούεις στεναγμοὺς πάντων
καὶ ἐκπληροῖς αἰτήσεις τῶν πιστῶν πάσας
τῆς ἀντιλήψεως τῆς σῆς τῶν δεομένων
καὶ σοὶ εὐχαριστούντων ψυχῆς ἐκ βάθους,
Πάτερ θεόφρον, Εὐμένιε Ῥουστίκων
Μονῆς Προφήτου Ἡλιοῦ ἀειλαμπῆς
φωστήρ καὶ δόξα καὶ τιμὴ καὶ βοηθὸς
καὶ Ῥεθυμνίων καὶ Κρητῶν ἀντιλήπτωρ.

Δημήτριος π. Ἐμμ. Δασκαλάκης
Φιλολόγος-Ἀναγνώστης.
κη' -ζ' -,βκδ'

Ὁ Μητροπολίτης Ρεθύμνης καὶ Αἰλοποτάμου Πρόδρομος

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΓΛΟΠΟΤΑΜΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

Πρὸς
τόν Ἱερό Κλῆρο,
τίς Μοναστικές ἀδελφότητες
καί τόν εὐσεβή λαό
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης
καί Αἰλοποτάμου.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,
Παιδιά τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας.

Μᾶς ἀξιώνει ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ, γιά μία ἀκόμη
φορά, νά χαράσσομε τίς προλογικές αὐτές
γραμμές στό νέο Ἡμερολόγιο τῆς Ἱερᾶς Μη-
τροπόλεως Ρεθύμνης καί Αἰλοποτάμου, γιά

τό σωτήριο έτος 2025, καί νά έπικοινωνοῦμε καί μέ αὐτόν τόν τρόπο μέ τήν ἀγάπη ὅλων τῶν ἀναγνωστῶν, μέ τήν παράκληση τῆς θερμῆς προσευχῆς ὅλων γιά τήν θεοφιλή πορεία τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ρεθυμνίων.

Τό ἀνά χεῖρας Ἡμερολόγιο ἀφιερώνεται μέ σεβασμό στή μνήμη τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιμανδρίτου Εὐμενίου Λαμπάκη, Ἡγουμένου τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Προφήτου Ἡλίου Ρουστίκων, μέ ἀφορμή τή συμπλήρωση εἴκοσι ἐτῶν ἀπό τῆς κοιμήσεώς του.

Πανθομολογουμένως ὁ μακαριστός Γέροντας Εὐμένιος ὑπῆρξε ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, χαρισματικός κληρικός, σκευός ἐκλογῆς τοῦ Παναγίου Πνεύματος, πηγὴ πνευματικῶν δωρημάτων γιά πλῆθος ἀνθρώπων, πού μέ κάθε τρόπο ἀναστράφηκαν μαζί του. Ὁ αἰμνηστος Γέροντας δίδαξε «πολυμερῶς καί πολυτρόπως», λιτανεύοντας «σιγανά καί ταπεινά» τό φρόνημα καί τό ἦθος τῆς Ἐκκλησίας, προσφέροντας ὅλο του τό εἶναι στόν Θεό, προ-

σεγγίζοντας μέ ἀγάπη καί διάκριση τίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ ὀσιακῶς βιώσας Γέρων Εὐμένιος προσέφερε τά χαρίσματά του στήν Ἐκκλησία, δέν κράτησε γιά τόν ἑαυτό του τίποτε, δέν ἐπεδίωξε προβολή καί «διαφήμιση», γι' αὐτό καί ὅταν κάποιοι τόν προσέγγιζαν μέ ἀλλότριους σκοπούς καί κίνητρα, ἐκεῖνος ἤξερε νά «κρύβεται» γιά νά «φαίνεται» μόνο ὁ Χριστός καί ἡ Ἐκκλησία.

Μέσα στό Ἡμερολόγιο αὐτό περιλαμβάνονται κείμενα κληρικῶν πού «ψηλάφησαν» τή χαρισματική μορφή τοῦ Γέροντος Εὐμενίου καί καταθέτουν βιώματα ἱερά, ὡς εὐλαβικό θυμίαμα στή μνήμη του, καθῶς, ἐπίσης, θά βρεῖτε ρήσεις καί διδαχές του, μέ τίς ὁποῖες συχνά νουθετοῦσε τούς πιστούς, μέ πατρική ἀγάπη καί στοργή.

Παρακαλῶ τήν ἀγάπη σας, νά δεχθεῖτε τό εὐλαβικό τοῦτο ἀφιέρωμα στόν Γέροντα Εὐμένιο τῶν Ρουστίκων, ὡς ἓνα ταπεινό «ἀντιδώρημα» τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ρεθυμνίων καί ὡς δοξαστικό ἄσμα στόν Τρισάγιο Θεό,

διότι δέν παύει νά χαρίζει στήν Ἁγία Του Ἐκκλησία ἁγίους, δηλαδή, ἥρωες τοῦ πνεύματος, πού ἀποδεικνύουν καθημερινά ὅτι ἡ ἐφαρμογή τῶν Εὐαγγελικῶν ἐπιταγῶν ἀποτελεῖ ἐπιλογή καί τρόπο ζωῆς, σέ ὅσους ἀγαποῦν ἀληθινά τόν Θεό καί «διψοῦν» γιά τήν ἀτελεύτητη Βασιλεία Του.

Κατακλείομε τοῦτο τό προλόγισμα μέ τήν ἐγκάρδια εὐχή καί προσευχή νά μὴν παύσει ποτέ ὁ Τόπος μας νά δίνει στήν Οἰκουμένη ἁγίους καί ἥρωες, ἀνθρώπους πού ξεπερνοῦν τή φθαρτότητα τοῦ κόσμου καί γίνονται ἄσβεστοι πυρσοί καί αἰώνια παραδείγματα στά μάτια καί τίς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων.

Εὐχόμαστε σέ ὅλους ἀπό μυχοῦ καρδίας, καλή καί εὐλογημένη χρονιά, μέ τήν εὐχή τοῦ μακαριστοῦ Γέροντός μας Εὐμενίου!

Μέ θερμές πατρικές εὐχές

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

+ Ὁ Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου
Πρόδρομος

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ἀρχιμανδρίτου Ἰωάννου Κουφουδάκη

Καθηγούμενου Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς
καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς
Προφήτου Ἡλιοῦ Ρουστίκων

«Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ» (Α' Ἰωάν. δ' 16). Μὲ αὐτὸ τὸ χωρίο τῆς Α' Καθολικῆς Ἐπιστολῆς τοῦ Ἰωάννου ἀρχίζω τὴν ἀναφορά μου στὸ σεπτὸ πρόσωπο τοῦ πολυσεβάστου μου μακαριστοῦ Γέροντος Εὐμενίου, πού συχνά μᾶς τὸ ἐπαναλάμβανε, καὶ στὸν ὅποιο εὐγνωμόνως ἀφιεροῦται τὸ παρόν ἐγκόλπιο ἡμερολόγιο. Ὁ μακαριστὸς καὶ ἀλήστου μνήμης Γέρον Εὐμένιος ἐξάσκησε τὴν «διπλή» ἀρετὴ τῆς ἀγάπης, ὅπως τὴν χαρακτηρίζει ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης, τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ Θεάνθρωπο καὶ πρὸς τὸ συνάνθρωπο. Μὲ τὸν τρόπο αὐτό,

είλκυσε πλούσια τή χάρη του Θεού. Πά τό Θεό καί τόν πλησίον ανάλωσε κυριολεκτικά τόν έαυτό του. Η ύπαρξη καί ή ζωή του όλόκληρη δοσμένη στό Θεό καί τή θυσιαστική διακονία του ανθρώπου. Όλη τήν ήμέρα, από τήν ανατολή μέχρι τή δύση του ήλιου, έσκυβε στά προβλήματα των ανθρώπων, παρηγορούσε, δίδασκε τό λόγο του Θεού μέχρι τά βαθιά του γεράματα, έδιωχνε κάθε στεναχώρια καί γέμιζε τίς ψυχές τους μέ πίστη, έλπίδα καί αγάπη για τό Χριστό. Μέ τήν απλότητα των τρόπων του, τήν ταπείνωση τής καρδιάς του καί τήν αγάπη του προς τόν Θεό καί τήν εικόνα Του, τόν άνθρωπο, αναδείχθηκε έκλεκτό σκευός τής Θείας Χάριτος. Τό πρόσωπό του ακτινοβολούσε καλωσύνη, αγάπη, πραότητα.

Υπήρξε χαρισματική μορφή τής Έκκλησίας μας καί πνευματικό διαμάντι του όρθοδόξου μοναχισμού. «Ηγιασμένος έκ κοιλίας μητρός». Από μικρό παιδί μέχρι τό τέλος τής ζωής του, είχε μεγάλη εύλάβεια στά Θεία. Ο μακαριστός Γέρων Εϋμένιος Λαμπάκης, γόνος τής αγιοτόκου Κρήτης, από τήν παιδική του ήλικία αφιέ-

ρωσε τόν έαυτό του στό Χριστό, τόν Όποιον αγάπησε «έξ όλης τής ψυχής καί έξ όλης τής διανοίας του», καί από τή νεότητά του διακόνησε μέ ύποδειγματική άφοσίωση καί αυταπάρνηση -έπί 71 συναπτά έτη- τήν Ίερά Μονή τής μετανοίας του, τήν όποίαν ύπερηγάπησε καί διά βίου περιφρούρησε, διατελέσας επί 44 έτη Ήγούμενος αυτής.

Διακρίθηκε «παιδιόθεν» ως χαρακτήρας έναρέτου διαγωγής από όλους τούς οικείους καί τούς κατά σάρκα συγγενείς του. Προσηλθε νεώτατος, 22 έτών, στήν Μονή του Προφήτου Ήλιού καί, μετά από διετή δοκιμασία, έκάρη μοναχός τήν 14η Μαΐου 1936, επί Ήγουμενίας του άειμνήστου Γέροντός του Αρχιμ. Διονυσίου Παπαδάκη. Έν συνεχεία χειροτονείται Διάκονος καί μετά ένα έτος Πρεσβύτερος, τήν Κυριακή των Μυροφόρων, από τό Θεοφιλέστατο Έπίσκοπο Ρεθύμνης καί Αύλοποτάμου Άθανάσιο Άποστολάκη. Ός νέος Ίερομόναχος εργατικός καί φιλομαθής, άγρυπνούσε αρκετές ώρες, έντρυφώντας στά θεόπνευστα κείμενα των Άγίων Πατέρων τής Έκκλησίας μας. Ο Γέροντας

γαλουχήθηκε πνευματικά και διδάχθηκε τά θεῖα γράμματα κοντά σέ ἱεροπρεπεῖς καί σεβάσιμους πατέρες τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Οἱ πατέρες τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἔλεγε, ἦταν ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ, φιλικόλουθοι, νηστευτές, φιλόξενοι, ἄριστοι λειτουργοί καί ἄξιοι φορεῖς τοῦ ράσου. Ἡ Ἱερά Μονή διακρίθηκε γιά τήν παράδοση καί τήν ὀρθόδοξη πνευματικότητα της καί πλῆθος προσκυνητῶν καί πιστῶν, ὄχι μόνο ἀπό τήν Κρήτη, ἀλλά καί ἀπό ὅλη τήν Ἑλλάδα, βρῆκαν καταφύγιο κοντά στόν πατέρα Εὐμένιο. Ἄν καί ὁ ἴδιος δέν ἐπισκέφθηκε ποτέ τό Ἁγιώνυμον Ὅρος, ἐν τούτοις θαύμαζε τήν Ἀθωνική πολιτεία. Χαρακτήριζε δέ τήν Ἱερά Μονή τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ ὡς ἓνα «παράρτημα», Ἱερόν Μετόχιον τοῦ Ἁγίου Ὁρους, λόγῳ τῶν νυχθημερῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καί τῶν πολλῶν ἀγρυπνιῶν πού τελοῦνταν σ' αὐτήν.

Συνδέθηκε μέ ἰσχυρούς καί ἄρρηκτους δεσμούς μέ τόν προστάτη Ἅγιο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας, ἔνδοξο Προφήτη Ἡλία τόν Θεσβίτη καί ζηλωτή, τοῦ ὁποῖου τήν θερμή προστασία καί ἐπέμβαση ἐπικαλοῦνταν σέ διάφορες περιστά-

σεις τόσο τῶν πνευματικῶν του τέκνων ὅσο καί τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Ἔλεγε χαρακτηριστικά: «θά παρακαλέσω, θά φωνάξω τοῦ Γερο-Ἡλία. Εἶναι μέγας Ἅγιος, ὀλοζώντανος καί θαυματοργός, ἀλλά δέν ξέρω ἂν θά μέ ἀκούσει γιατί εἶμαι ἀνάξιος καί ἁμαρτωλός».

Ἡ ζωή τοῦ Γέροντα ὄντως ὑπῆρξε μαρτυρική, ὑπομένοντας τό «ἀναίμακτο μαρτύριο» τῆς συνειδήσεως, ἀλλά πεπληρωμένη καί ἔμπλεως τῆς πανσθενουργοῦ Θείας Χάριτος, τῶν πολυειδῶν χαρισμάτων τοῦ Παρακλήτου Πνεύματος καί τῆς ζωντανῆς καί διαρκοῦς παρουσίας τοῦ ζηλωτοῦ Προφήτου. Μέ τήν ὀσιακή βιωτή καί τή θεοφιλή πολιτεία του στήν ἱερά μάνδρα τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ, προσέφερε ἐκούσια τόν ἑαυτό του «*θυσίαν ζῶσαν, ἄγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ*» (Ρωμ. ιβ' 1). Σέ ὅλη του τή ζωή ἐδοκιμάσθη «*ὡς χρυσός ἐν χωνευτηρίῳ*», ἀλλά ἦταν προσηνής, πρόσχαρος καί εὐδιάθετος, λέγοντας: «*Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν*». Ὁ λόγος τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου «*ἡ θλίψις ὑπομονήν κατεργάζεται, ἡ δέ ὑπομονή δοκιμήν, ἡ δέ δοκιμή ἐλπίδα*» (Ρωμ. ε' 3-5) βρῆκε ἄριστη

έφαρμογή στο μακαριστό Γέροντα, διότι υπέδειξε υπομονή στις θλίψεις, τούς πειρασμούς και τις δοκιμασίες, τονίζοντας τόν λόγο του Κυρίου: «*ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται*» (Ματθ. κδ' 13).

Ἄν καί ὁ τελευταῖος τῆς παλαιᾶς φρουρᾶς τῶν πατέρων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, διαχειρίστηκε τίμια, ὡς «*πιστὸς οἰκονόμος καὶ φρόνιμος*», ὅλα τὰ ζητήματα πού ἀφοροῦσαν τὴν Ἱερά Μονή καὶ διακόνησε ἐπάξια τὸ μοναστήρι του. Σὲ αὐτό τὸ καθαγιασμένο καὶ ἱστορικό μοναστήρι, ὁ Γέροντας Εὐμένιος πέρασε σχεδόν ὀλόκληρη τὴ ζωὴ του, καὶ δέχτηκε τίς ἐμφανίσεις τοῦ Προφήτη Ἡλία ὅσες φορές τὸ μοναστήρι αὐτὸ κινδύνευσε. Διαφύλαξε τὰ ἱερά κειμήλια καὶ περιφρόνησε μὲ βαθύτατο αἶσθημα εὐθύνης τὸ μοναστήρι ἀπὸ τίς ἀπληστες διαθέσεις καὶ παράλογες ἀξιώσεις τῶν κοσμικῶν ἀνθρώπων. Σὲ ὅλους τούς καιροὺς στάθηκε ὄρθιος καὶ ἀτάραχος. Μὲ τὴν ἴδια ἡρεμία καὶ ἀταραξία στάθηκε στὸν πόλεμο καὶ τὴν εἰρήνη. Ὑπῆρξε στυλὸς τῆς Μονῆς γιὰ πάρα πολλὰ χρόνια καὶ ἔζησε ταπεινά καὶ στὴν ἀφάνεια. Μὲ τὸ ταπεινὸ του

φρόνημα καί τήν ταπεινή του διακονία σήκωσε στους ὤμους του ὅλη τήν πνευματική παράδοση τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἕως τίς ἡμέρες μας. Ὁ Πανάγαθος Θεός τόν ἀξίωσε μεγάλων χαρισμάτων ἐξαιτίας τῆς καθαρότητος τῆς καρδιάς του, ἀλλά καί τῆς μεγάλης του ταπεινοφροσύνης.

Ἦταν εὐγενής στους τρόπους, ἀλλά εὐθύς καί εἰλικρινής, καί δέν δίσταζε νά σοῦ ἐκφράσει αὐτά πού αισθανόταν. Τόνιζε ὅτι οἱ χριστιανοί πρέπει νά εἶναι εὐθεῖς καί νά χαρακτηρίζονται ἀπό τιμιότητα καί εἰλικρίνεια: «ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναί ναί, οὐ οὐ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν» (Ματθ. ε' 37). Ἀγαποῦσε πολύ τήν ἀπλότητα σέ ὅλες τίς ἐκφάνσεις τῆς μοναχικῆς ζωῆς. Ἦταν λιτός, ὅπως οἱ παλαιοὶ πατέρες, καί τηροῦσε αὐστηρά τίς νηστεῖες τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἐξόδους ἀπό τή Μονή δέν εἶχε καί ἐλάχιστες φορές διανυκτέρευσε ἔξω ἀπό τό κελλί του. Ξεχώριζε γιά τήν παιδική του ἀθωότητα καί ἀπλότητα, ὅπως ὅλοι οἱ γέροντες τῆς ἐποχῆς μας. Παραδοσιακός κληρικός, ὁ ὁποῖος παρότρυνε τούς ἱερεῖς νά εἶναι σεβάσμιοι καί ἱεροπρεπεῖς ὡς πρὸς τήν ἐξωτερική ἐμφάνισή

τους, διατηρώντας τήν κώμη καί τή γενειάδα τους. Τούς κόπους τῆς ἡμέρας σφράγιζε ἡ καθημερινή τέλεση τοῦ Μικροῦ Ἀποδείπνου καί ὕστερα ἀπό αὐτό ὁ Γέροντας ἀποσυρόταν στό κελλί του. Ἀπαράμιλλος στήν ἀπλότητα, τήν ταπείνωση, τήν ἀκακία, τήν εὐγένεια, τήν εὐλάβεια, τήν ἀγάπη καί τήν φιλοξενία, κυρίως ὁμως στήν ταπείνωση καί τήν αὐτομεμψία, μέ τίς ὁποῖες ἔκρυβε ἐπιμελῶς τίς δωρεές καί τά χαρίσματα πού ἀξιώθηκε ἀπό τόν δωρεοδότη Κύριο.

Τά τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του ἡ Χάρη ἦταν ἐμφανέστατη, τό πρόσωπό του ἔλαμπε καί ἐξέπεμπε περισσότερο φῶς καί ἡ μορφή του ὑπέστη τήν καλή ἀλλοίωση, τόσο πού νά εἶναι σχεδόν ὅμοια μέ αὐτή τοῦ συγχρόνου ὀσίου Πορφυρίου τοῦ Κausοκαλυβίτου. Χωρίς ὑπερβολές μονάχα μέ τό φῶς τοῦ προσώπου του συγκέντρωνε κοντά του ἑκατοντάδες πνευματικά παιδιά, ὄχι μόνο ἀπό τήν Κρήτη ἀλλά καί ἀπό τήν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα καί τό ἐξωτερικό. Στό τίμο πρόσωπό του ἔδειξαν σεβασμό καί ἀγάπη Ἐπίσκοποι, Ἱερεῖς, ἱεροσπουδαστές, μοναχοὶ καί λαϊκοί, πού πολλές φορές τόν τίμησαν

καί αξιοποίησαν τό φωτισμό του ζητώντας τήν εὐχή καί τή συμβουλή του. Πολλοί ἔχουν νά μαρτυρήσουν πώς ὁ Γέροντας προσευχήθηκε γιά αὐτούς ἢ τούς διάβασε εὐχές καί ἀπαλλάχθηκαν ἀπό τό πρόβλημα ὑγείας πού ἀντιμετώπιζαν ἢ ἄλλα οἰκογενειακά προβλήματα. Ἄλλοι μιλοῦν γιά τήν διορατικότητά του νά προβλέπει καί νά ἀποτρέπει τούς πιστούς ἀπό μία ἐνέργεια ἢ μία ἀπόφαση πού ἐπρόκειτο νά ἔχει ἀρνητική ἔκβαση ἀκόμα καί γιά τήν ἴδια τούς τή ζωῆ. Ἐμεῖς γνωρίζουμε ὅτι, καθ' ὑπακοή στό Γέροντά του, ζήτησε νοερά τά χαρίσματα αὐτά κατά τήν ἱερότερη στιγμή τῆς εἰς πρεσβύτερον χειροτονίας του. Στήν «Κλίμακα» τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου διαβάζουμε: «*Ἀπό τήν ὑπακοή γεννᾶται ἡ ταπεινωσις. ...Ἀπό τήν ταπεινωσι γεννᾶται ἡ διάκρισις. ...Ἀπό τήν διάκρισι γεννᾶται ἡ δόρασις καί ἀπό αὐτήν ἡ προόρασις*» (Λόγος δ', «Περὶ ὑπακοῆς»). Ὅλοι ἐμεῖς πού γευτήκαμε τήν γλυκύτητα καί τήν εὐλογία τῆς παρουσίας του στή ζωῆ μας ἔχουμε τήν ἀπόλυτη βεβαιότητα ὅτι στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ὁ π. Εὐμένιος θά ὀνομαστῆί Μέγας, σύμφωνα μέ τόν ἀδιά-

ψευστο λόγο τοῦ Κυρίου μας: «*ὁς δ' ἂν ποιήσῃ καί διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν*» (Ματθ. ε' 19).

Ὁ Γέρον Εὐμένιος κατέλιπε ἀγαθή μνήμη ὀσίου ἀνδρός. Ἀπόδειξη ἀποτελοῦν οἱ ἀξιόπιστες καί συγκλονιστικές μαρτυρίες ἑκατοντάδων ἀνθρώπων καί πνευματικῶν του τέκνων πού τόν γνώρισαν προσωπικά καί ἀναπαύονταν στό ἱερό του ἐπιτραχήλιο. Ἦταν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὁ σοφός καί χαρισματικός, ὁ προορατικός καί διορατικός, ὁ ἀπλούς καί ταπεινός, ὁ πρᾶος καί ἀγαθός, ὁ ἀνεξίκακος καί συγχωρητικός. Ὁ ἐκλεκτός τοῦ Θεοῦ γιά τή διακονία τῆς Ἁγίας Του Ἐκκλησίας. Ὁ ἀφοσιωμένος μοναχός καί ἀκοίμητος φρουρός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας. Ὁ εὐλαβῆς καί βιωματικός λειτουργός τοῦ Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ, πού ἄφησε χαραγμένη στή μνήμη καί τήν καρδιά τῶν πνευματικῶν του τέκνων τίς κατασκευτικές καί ἀλησμόνητες ἐκεῖνες Θεῖες Λειτουργίες. Ἱεροπρεπῆς καί συνάμα μεγαλοπρεπῆς, παρά τήν θαυμαστή ἀπλότητα τῆς ζωῆς του! Ὁ διακριτικός καί πεφωτισμένος πνευματικός

μέ γνήσιο ὀρθόδοξο ἦθος καί φρόνημα, πού ἀνέπαυσε πλήθος πονεμένων ἀνθρώπων πού προσέτρεχαν στό μοναστήρι του, μεταδίδοντας μεγίστη παράκληση καί ὠφέλεια στίς καρδιές τῶν ἐπισκεπτῶν μέ τίς συμβουλές καί τίς νουθεσίες του. Ὁ «καθαρός τῇ ψυχῇ καί τῇ καρδίᾳ», πού διῆγε βίο ἄμempto, ἀκηλίδωτο καί ἡσυχαστικό μέσα στόν κόσμο. Ὁ θεοδίδακτος, πού ἔλαβε τό πτυχίον τῆς ἄνω σοφίας καί ἔγινε «ὄργανον, ταῖς πνοαῖς ὑπηχούμενον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» -τό Ὅποῖον, ὅπως ἔλεγε ὁ Γέροντας, «δέν δεσμεύεται, ὅπου θέλει πνεῖ» - καί δεκτικός τῶν θείων ἐλλάμψεων. Ὁ ἡσυχαστής μοναχός, ὁ ὁποῖος καλλιεργοῦσε τή νοερά προσευχή μέσα στόν κόσμο, χωρίς ὅμως νά ἐμφανίζεται στόν κόσμο ὡς ἐργάτης αὐτῆς τῆς ὑψηλῆς προσευχῆς. Ἡ εὐχή τοῦ Ἰησοῦ ἦταν ἀδιάλειπτη στήν καρδιά του. Ὁ πατήρ Εὐμένιος εἶχε ἀέναη τήν νοερά ἡσυχία καί προσευχή, γιατί τηροῦσε τίς ἐντολές τοῦ Χριστοῦ. «Γλυκύ μελέτημα τῆς καρδίας του», ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Νικόδημος, ἦταν ὁ Χριστός σέ ὅλη τήν ἔνθετη ζωή του. Ἡ μνήμη τοῦ Ὄνόματος τοῦ Χριστοῦ ρύθμιζε ὅλες

τίς κινήσεις τῆς ψυχῆς καί τοῦ σώματός του. Εἶχε φλογερή πίστη καί ἔζησε μέ σεμνοπρέπεια καί πολλούς ἀσκητικούς ἀγῶνες. Βίωσε καί ἀντιμετώπισε διάφορες πειρασμικές ἐνέργειες. Εἶχε θαυμαστές ἀποκαλύψεις καί ἐλλάμψεις. Ὑπέμεινε καρτερικά καί ἀγόγγυστα τίς διάφορες δοκιμασίες καί τούς πειρασμούς τοῦ σατανᾶ. Δέν ἔδειξε ποτέ ἴχνος φιλαυτίας καί περιποίησης τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἀντίθετα, ἔδειξε μεγάλη ἐπιμέλεια στή συμπαράσταση καί βοήθεια τοῦ κάθε ἀνθρώπου, σέ κάθε περίπτωση καί σέ κάθε εὐκαιρία. Δέν ἐπεδίωκε τήν προβολή καί τή διαφήμιση. Ἀγάπησε τό «*λάθε βιώσας*» καί ἤθελε πάντοτε νά ἐργάζεται τήν ἀρετή ἀθόρυβα καί ἀπαρτηρήτα. Κι ὅμως, πολλοί τόν ἀνακάλυψαν καί τόν κατέστησαν πνευματικό τους πατέρα καί ὑποτάχθηκαν σ' αὐτόν. Εἰρηνικός καί πρᾶος ὅσο λίγοι, εἴλκυσε τή Χάρη τοῦ Θεοῦ, κατά τόν λόγο τοῦ Προφήτου: «*ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω, ἀλλ' ἤ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους μου;*» (Ησ. ξστ' 3). Εἶχε ταπεινὴ μοναδική καί ἔμπρακτη καί ἀνεξικακία ἄμετρη. Ἦξερε μόνο νά συγχωρεῖ καί νά προσεύχεται

«*ὑπὲρ τῶν ἐπιηραζόντων*» κατά τὴν ἐντολή τοῦ Χριστοῦ. Ἔδωσε αἷμα καί ἔλαβε πνεῦμα καί Χάρη πολλή. Ὅσοι τόν πλησίαζαν τό ἔνωσαν. Στό πρόσωπό του βρῆκαν ἐφαρμογή οἱ λόγοι τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «*ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά*» (Α' Κορ. α' 27). Πάλλευκος πλέον λευίτης, μέ τή λάμψη καί τή φωτεινότητα τοῦ προσώπου του καί τὰ διεισδυτικά, γαλανὰ μάτια του, προσεῖλκυε καί μαγνῆτιζε, μέ τή Χάρη τοῦ Κυρίου, ἀμέτρητες ψυχές καί τίς ὀδηγοῦσε μέ ἀσφάλεια ἐντός τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ζωὴ του μιά ἀδιάκοπη πορεία πρὸς τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Μιά συνεχῆς ζῶσα μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας μέσα στὸν κόσμο καί στοὺς ἐκτός αὐτῆς. Ἄν καί μετετέθη ἀπὸ τὴ στρατευομένη ἐπὶ γῆς Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ στίς οὐράνιες Μονές τῆς θριαμβεύουσας Ἐκκλησίας, μένουν καί βοοῦν τὰ κατά Χριστόν ἀγαθὰ του ἔργα. Ὅντως μακάριος, διότι ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τὴν 25η Δεκεμβρίου 2005, ἀνήμερα τῆς πανευφρό-

συναγωγῆς καὶ κοσμοσωτήριας ἑορτῆς τῶν Χριστουγεννίων, πού τότε συνέπεσε ἡμέρα Κυριακή, ὅπως τὸ εἶχε προεῖπει πρὶν ἀπὸ χρόνια σέ πνευματικά του τέκνα. Τὴν ὥρα ἀκριβῶς πού ἡ κτίσις ἀγάλλεται μὲ τὴ Γέννηση τοῦ Θεανθρώπου, ἅγιοι ἄγγελοι συνοδεύουν τὴν ψυχὴ τοῦ Γέροντα, τὴν ἀνυψώνουν στὸ θρόνο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐνθρονίζουν στὴν ἀτελεύτητη βασιλεία Του. Ἡ κοίμησή του ἤρεμη, ἡσυχῆ, ὀσιακῆ, μετὰ ἀπὸ μία πολυκύμαντη ζωὴ καὶ πορεία μέσα στὸ πέλαγος τῆς παρούσης ζωῆς. Συχνὰ ἔψαλλε τὸ ὠραῖο τροπάριο: *«Τοῦ βίου τὴν θάλασσαν, ὑψομένην καθορῶν, τῶν πειρασμῶν τῷ κλύδωνι, ἐν εὐδίῳ λιμένι σου προσδραμών, βοῶ σοι· ἀνάγαγε ἐκ φθορᾶς τὴν ζωὴν μου Πολυέλεε»*. Στὰ πνευματικά του παιδιὰ ἰδιαίτερος, ἀλλὰ καὶ σέ ὅλους, ὁ Γέροντας ἄφησε πνευματικὴ παρακαταθήκη τὴν ἴδια τὴ ζωὴ του καὶ τὸ ἔμψυχο παράδειγμά του. Αὐτὲς τίς ὑποθήκες μᾶς ἄφησε: τὴν ταπείνωση, τὴν ἀγάπη, τὴν αὐτομεμψία, τὴν πραότητα, τὴν ἐφαρμογὴ τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, τὴν ὑπακοή στὴν Ἐκκλησία. Συχνὰ ἐπαναλάμβανε: *«ὑπακοὴ ζωῆ, παρακοὴ θάνατος»*.

Περαίνοντας τήν ἀναφορά μου αὐτή στό Γέροντα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας, τόν Γέροντα τῆς Κρήτης, τή μεγάλη αὐτή πνευματική φυσιογνωμία τῆς ἐποχῆς μας, ἐπιτρέψτε μου νά ἐπαναλάβω ὅσα ἔγραψε ἕνα πεφιλημένο πνευματικό τέκνο τοῦ Γέροντα μετά τήν ὀσιακή κοίμησή του: *«ἐδῶ ἀναπαύεσαι, στό μοναστήρι τῆς μετανοίας σου, πού ἐπί τόσα χρόνια ἐμόνασες· ἡ πνευματική σου ὑπαρξή ἐδῶ ἦταν καί ἐδῶ θά περιίπταται αἰώνιος. Τόσο ἡ σεβάσμια μορφή σου, ὅσο καί τό ταπεινό κελλάκι πού ἐμόνασες, θά μᾶς ὑπενθυμίζουν καί θά διαλαλοῦν αἰώνια: Ἐκκλησίας καύχημα, Χριστοῦ ἀκόλουθος, ἀνθός ἀγνότητος, ἄθλος ἐγκρατείας, καλωσύνης ἀπόσταγμα, μαρτυρία πίστεως, εὐσεβείας διακόνημα, ταπεινώσεως χάρισμα, θεϊκή συγκατάβαση».*

Εὐχαριστοῦμε θερμά τόν Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας, Μητροπολίτη Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Πρόδρομο, πού εἶχε τήν εὐλογημένη ιδέα καί ἔμπνευση νά ἀφιερῶσει τό ἡμερολόγιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας γιά τό ἔτος 2025 στό μακαριστό Γέροντα Εὐμένιο, ὁ ὁποῖος ἔζησε καί ἀνδρώθηκε πνευματικά στά ὄριά της, μέ

ἀφορμή τή συμπλήρωση 20 ἐτῶν ἀπό τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας του. Ἀσφαλῶς θά ἔχει τήν εὐχή καί τήν εὐλογία τοῦ Γέροντα πλούσια στή ζωή του καί τό ὠραῖο ποιμαντικό του ἔργο, πού ὅλοι τό καμαρώνουμε καί τό ἐκτιμοῦμε.

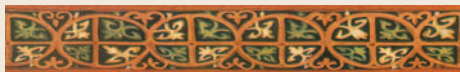
Εὐχόμαστε στούς ἀναγνώστες τοῦ παρόντος ἡμερολογίου νά ἔχουν πλούσια τήν εὐχή τοῦ Γέροντα καί δεόμεθα στόν Θεό νά μήν παῦσει νά ἀναδεικνύει ἀνάλογες πνευματικές μορφές στήν πνευματικά στείρα καί φιλαμαρτήμονα ἐποχή μας, ὥστε νά ἐφαρμόζεται ὁ λόγος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: *«οὐ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερπερίσσευσεν ἡ χάρις»* (Ρωμ. ε' 20).

Ἡ Χάρη καί ἡ εὐλογία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Προφήτου Ἡλίου τοῦ Θεσβίτου, δι' εὐχῶν τοῦ ὀσιοτρόπου Γέροντος Εὐμενίου, νά σκέπει καί νά διαφυλάττει τήν Ἁγίαν Μονήν του, τούς εὐλαβεῖς προσκυνητές καί τούς ἐπικαλουμένους αὐτόν μετά πίστεως.

Ἄς ἔχουμε τήν εὐχή τοῦ αἰοδύμου Γέροντος καί ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου ἕνα φωτεινός ὁδοδείκτης στήν πορεία μας πρὸς τήν «ποθεινήν πατρίδα», τήν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. Γένοιτο!

Ὁ Γέροντας Εὐμένιος ἔλεγε: «θά παρακαλέσω,
θά φωνάξω τοῦ Γερο-Ἡλίου. Εἶναι μεγάλος Ἄγιος,
ὀλοζώντανος καὶ θαυματουργός, ἀλλὰ δέν ξέρω
ἂν θά μέ ἀκούσει γιατί εἶμαι ἀνάξιος καὶ ἄμαρτωλός».

**ΣΥΝΤΟΜΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΕΥΜΕΝΙΟΥ ΛΑΜΠΑΚΗ
ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗΣ ΜΟΝΗΣ
ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΡΟΥΣΤΙΚΩΝ**

Σύνταξη καί επιμέλεια κειμένου:

**Ίερά Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή
Μονή Προφήτου Ἡλίου Ρουστίκων**

Ὁ Γέροντας Εὐμένιος, κατά κόσμον Παντελε-
ήμων Λαμπάκης, γεννήθηκε κατά τό ἔτος 1912,
στήν Κρήτη, στό χωριό Ἅγιος Κωνσταντίνος
τῆς Ἐπαρχίας Ρεθύμνου. Οἱ γονεῖς του, Κων-
σταντίνος καί Αἰκατερίνη Λαμπάκη, ἦταν ἐργα-
τικοί καί τίμιοι ἄνθρωποι πού μοχθοῦσαν νά
ἀναθρέψουν τά παιδιά τους μέ ἐπιμέλεια.

Ὁ Παντελεήμων ἦταν ὁ τρίτος ἀπὸ τὰ ἔξι ἀδελφία τῆς οἰκογένειας. «Ἠγιασμένος ἐκ κοιτίας μητρός», στή βρεφικὴ του ἡλικία Τετάρτη καὶ Παρασκευὴ δέ θήλαζε μητρικὸ γάλα καὶ ἡ μητέρα τοῦ κατὰ τοὺς 9 μῆνες τῆς κυφορίας τῆς ἀδυνατοῦσε νὰ κρεοφαγήσει, ὅπως καὶ ὁ Γέροντας σέ ὅλη του τὴ ζωὴ δέν ἔφαγε ποτὲ κρέας. Παρακολούθησε τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο τοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου. Βαθεῖα ἐπιρροή στὴν καλλιέργεια τοῦ χαρακτήρα καὶ τῆς κλήσεώς του, στά εὐαίσθητα παιδικὰ του χρόνια, ἄσκησε τόσο ἡ εὐλαβὴς μητέρα του, ὅσο καὶ ὁ ἁγιασμένος καὶ εἰρηνοποιὸς Ἰερωμένος τοῦ χωριοῦ του, π. Βασίλειος Παπαδάκης. Κοντὰ του, σάν βοηθὸς στὸ Ἱερό Βῆμα, ὁ μικρὸς Παντελεήμων παρακολουθοῦσε μὲ δέος τίς ἀκολουθίες καὶ αὖξανε τὸν πόθο του γιὰ τὴν Ἱερωσύνη, πού ἤδη εἶχε ἀρχίσει νὰ κυριαρχεῖ στὴν καρδιά του. Αὐτὴ ἡ κλήση του ἦταν τόσο ἐκδηλη, ὥστε κατὰ τὴ διάρκεια τῶν Γυμνασιακῶν του σπουδῶν στὸ Ρέθυμνο, οἱ καθηγητὲς του προέτρεψαν τὸν πατέρα του νὰ τὸν πᾶνε σέ μοναστήρι νὰ μάθει τὰ ἐκκλησιαστικὰ γράμματα.

Ἔτσι, στὸ δεῦτερο ἔτος φοίτησης διακόπτει τὸ Γυμνάσιο.

Ὁ πατέρας του τὸν στέλνει, παρά τὴ θέλησή του, σέ συγγενικὸ σπίτι στὴν Ἀθήνα νὰ μάθει κάποια τέχνη. Ὅμως τὸ «ζηλῶν ἐζήλωκα τῷ Κυρίῳ Παντοκράτορι» (*Βασιλ. Γ', ιθ' 10*) τοῦ ζηλωτῆ Προφήτη Ἡλία ἀποκτᾶ ἄμεση ἐφαρμογὴ καὶ στὴ δική του ζωὴ. Ἐνας εἶναι ὁ στόχος καὶ ἡ ἐπιθυμία του, ὅπως ἔλεγε ὁ ἴδιος: «ἤθελα νὰ φορέσω τὸ τιμημένο ράσο». Στὸ χρόνο τῆς ἐκεῖ διαμονῆς του συνδέεται μὲ τὴν Ἱερά Μονὴ Ἀσωμάτων Πετράκη. Συμμετεῖχε συχνά στίς ἱερές ἀκολουθίες τῆς Μονῆς καὶ διέμενε κατὰ τακτὰ διαστήματα σέ κελλι πού τοῦ εἶχε παραχωρηθεῖ γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό. Μάλιστα εἶχε πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ παραμείνει ἐκεῖ, ἀλλὰ ὁ τότε Ἠγούμενος τὸν προέτρεψε πρῶτα νὰ ἐνηλικιωθεῖ καὶ νὰ ἐκπληρώσει τὴ στρατιωτικὴ του θητεία, ὥστε νὰ σκεφτεῖ καλά τὸ μεγάλο ἐκεῖνο ἐγχείρημα, λόγῳ τῆς μικρῆς του ἡλικίας. Ἦταν τότε δεκαἕξι χρονῶν. Κατὰ παράκληση τῆς μητέρας του ἐπιστρέφει πίσω στὴ γενέτειρά του Κρήτη, παραμένοντας ὅμως ἀμετακίνητος

στήν ἐπιλογή του καί δηλώνοντας σταθερά στον πατέρα του: «πίο εὐκόλα, πατέρα, θά μαλακώσεις τό σίδερο καί θά τό ζυμώσεις, παρά θά ἀλλάξεις τή γνώμη μου».

Στά εἴκοσί του χρόνια ὁ Γέροντας στρατεύτηκε. Ὑπηρετήσε γιά ἕξι μήνες, ἐπειδή ἦταν προστάτης τῆς οἰκογένειάς του. Τό ἔτος 1934, μετά τήν ἐκπλήρωση τῶν στρατιωτικῶν του καθηκόντων καί σέ ἡλικία εἴκοσι δύο χρονῶν, εἰσέρχεται στήν Ἱερά Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Μονή Προφήτου Ἡλίου Ρουστίκων, ὡς δόκιμος μοναχός. Ἦταν περίοδος τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, καί μάλιστα ἡ Πέμπτη τοῦ Μεγάλου Κανόνος. Κατά τό διάστημα τῆς δοκιμασίας τῶν δύο χρόνων, 1934 – 1936, ἐπέδειξε ἐπιμέλεια στίς διακονίες πού τοῦ ἀνέθεταν. Μέ προθυμία φρόντιζε γιά τήν καθαριότητα τῆς Μονῆς, τήν ἐτοιμασία τῶν καντηλιῶν, καί ιδιαίτερα τή διακονία τοῦ ἱεροῦ ἀναλογίου.

Τό 1936 χειροτονεῖται Διάκονος ἀπό τόν τότε Ἐπίσκοπο Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κυρό Ἀθανάσιο Ἀποστολάκη, κατά τήν Πα-

νήγυρι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς (20 Ἰουλίου), σέ ἡλικία 24 ἐτῶν. Σύντομα, λόγω λειτουργικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς, χειροτονεῖται Πρεσβύτερος ἀπό τόν ἴδιο Ἐπίσκοπο, στίς 16 Μαΐου 1937, Κυριακή των Μυροφόρων. Ἐλεγε ὁ ἴδιος: «Πιά νά γίνεις Ἱερεὺς ἢ Ἐπίσκοπος, πρέπει νά εἶναι γεγραμμένον ἄνωθεν στό Οὐράνιο Θυσιαστήριο ἐκ τοῦ Πατρός τῶν φώτων...». Ἔτσι, ὁ ἴδιος ἐπετέλεσε τήν πρώτη του Θεία Λειτουργία μέ τόση ἐπιμέλεια καί προσοχή, ὥστε νά προκαλέσει τόν θαυμασμό τῶν πατέρων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Μάλιστα, ὁ Ἡγούμενός του, Διονύσιος, τόν ἐμπιστεύτηκε λέγοντας: «ἀφήστε τον, μά αὐτός ξέρει καλύτερα ἀπό ἐμᾶς». Σημαντική εἶναι ἡ μαρτυρία του ὅτι κατά τήν πιό ἱερή στιγμή τῆς χειροτονίας του σέ Πρεσβύτερο, γονατισμένος μπροστά στήν Ἁγία Τράπεζα, μέ τήν εὐχή καί τήν προτροπή τοῦ Γέροντά του, ζήτησε μυστικά ἀπό τό Δεσπότη Χριστό τά ἑξῆς τρία χάρισμα: α) τό διορατικό χάρισμα, νά καταλαβαίνει τά ἐσώτατα βάθη τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων, β) τό προορατικό χάρισμα, δηλ. νά διαβλέπει τά

μέλλοντα πού πρόκειται νά συμβοῦν στήν πορεία τῆς ζωῆς τους καί γ) τή Χάρη νά θεραπεύει τίς ἀσθένειες τῶν ἀνθρώπων καί νά διώχνει τά πονηρά πνεύματα - μέ τίς εὐχές τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁς Ἱερομόναχος πλέον εἶχε σάν πρῶτιστο ἔργο του νά λειτουργεῖ. Μέ τήν ταπεινωση καί τήν ἀγάπη πού τόν διέκριναν, ἀφενός μέν θεωροῦσε τόν ἑαυτό του ἀνάξιο αὐτῆς τῆς ἀποστολῆς καί ἀφετέρου εἶχε βαθύ τό βίωμα ὅτι τό ἔργο τοῦ μοναχοῦ εἶναι ἡ προσευχή. Ἐτσι ὑπηρετήσε πολλές Ἐνορίες, μέ πρώτη τά Μυριοκέφαλα, καί ἔπειτα τά παρακάτω χωριά: Ζουρίδι, Ἀλῶνες, Ἄνω Βαλσαμόνερο, Ἄνω καί κάτω Μαλάκι, Καλονύκτη, Κούφη, Ἀλλοειδες, Μουρτζανά, Καρωτή καί τελευταία στό χωριό Σαῖτουρες. Ἐχρημάτισε πνευματικός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος Κουμπέ Ρεθύμνης καί τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Παρθενῶνος Κισάμου.

Ἄσκησε τό ποιμαντικό καί πνευματικό του ἔργο μέ ἐπιμονή, εὐθύνη καί πολλές φορές κάτω ἀπό ἀντίξοες καιρικές συνθήκες, προ-

κειμένου να μη μείνει αλειτούργητο τό ποιμνίο πού του εμπιστεύθηκε ο Θεός. Τό 1944 έλαβε τό όφφίκιο του Αρχιμανδρίτου από τον Θεοφιλέστατο Έπίσκοπο Λάμπης και Σφακίων Ευμένιο Φανουράκη και, τό 1968, ένθρονίζεται Ήγούμενος τής Έρεάς Μονής Προφήτου Ήλιού Ρουστίκων από τον τότε Αρχιεπίσκοπο Κρήτης Ευγένιο Ψαλιδάκη (τοποτηρητή τής Έρεάς Μητροπόλεως Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου, 1968-1970), κατά τήν Έερά Πανήγυρι τής Μονής, άφου προηγουμένως είχε αναλάβει, από 1 - 9 - 1961, τή διακονία αυτή μέ ένταλτήριο γράμμα του Έπισκόπου Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου Άθανασίου.

Ήπήρξε πραγματικός πόλος έλξης, καθότι κάτω από τό πετραχήλι του προσέρχονταν πλήθος κόσμου για έξομολόγηση και πνευματική καθοδήγηση. Στο πρόσωπό του έβρισκε έφαρμογή ό λόγος του Χριστού προς τον Νικόδημο: «τό πνεύμα όπου θέλει πνεΐ, και τήν φωνήν αυτού άκούεις, άλλ' ουκ οΐδας πόθεν έρχεται και πού ύπάγει· ούτως έστι πäs ό γεννημένος εκ του Πνεύματος» (Ιωάν. Γ', 8).

Έτσι, άλλοτε τον φώτιζε ό Θεός να πεί κάτι, άλλοτε όχι. Έκρυβε τον θησαυρό τής παιδικής του καρδιάς ένεργώντας μέ «σαλότητα» ή προσποιούμενος τον άμαθι και άγράμματο, ένώ είχε τήν κατά Θεόν σοφία.

Ήταν όμως έμφανής ή ευμένεια του Θεού στο ταπεινό και λαμπερό του πρόσωπο, για τήν άφανή πνευματική ζωή του. Πάμπολλες είναι οι μαρτυρίες ανθρώπων για τήν προόραση, τήν διορατικότητα καθώς και για τό χάρισμα τής ΐασης. Τόν ένδιέφερε ό έλάχιστος άδελφός, και γι' αυτό περνούσε ώρες μαζί μέ τους ανθρώπους και τους παρατηρούσε μέ τά διεισδυτικά μάτια του. Άλλά αυτός ήταν και ό πόθος του: «χαρά, χαρά σε αυτούς πού θα έφαρμόσουν αυτά πού τους συμβουλεύω», έλεγε. Όμως ή φυσική του όραση τον έγκατέλειπε, σε σημείο πού δέν μπορούσε πλέον να διαβάσει. Έτσι, τό 1980 και σε ήλικία 68 έτών, παραιτήθηκε από τήν Ένορία των Σαΐτουρών, όπου ύπηρετούσε, και περιορίστηκε στα Ήγουμενικά του καθήκοντα στην Έερά Μονή.

Ἀγαποῦσε τή λατρεία τοῦ Θεοῦ καθώς καί τούς λειτουργούς Του. Ἐλεγε γιά τούς πατέρες, πού κατά καιρούς μόνασαν στό μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἡλία, ὅτι: «ἦταν στήν κυριολεξία ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ, ἐπίγειοι ἄγγελοι, ἄριστοι λειτουργοί, χαρισματοῦχοι, φιλακόλουθοι, νηστευτές, φιλόξενοι καί ἄξιοι φορεῖς τοῦ ράσου» καί πρόσθετε τό μεγαλειῶδες: «κοντά τους αισθανόμουν τόσο ἰσχνός καί τραυλός, ὥστε θεωροῦσα τή συναναστροφή μου μαζί τους ὡς ἀνώτερες πανεπιστημιακές σπουδές». Γνωστός ἦταν καί ὁ πνευματικός του σύνδεσμος μέ τόν χαρισματοῦχο Γέροντα Θεοδόσιο πού ἀσκήτευε στά Ἀκούμια, τόν ὁποῖο καί ἐξομολογοῦσε.

Ὁ Γέροντας Εὐμένιος ἔζησε μόνος, μονώτατος, ὡς ἡσυχαστής μέσα στόν κόσμον, μακριά ἀπό κοσμικές ἀνέσεις καί παρηγοριές. Τελευταῖα ἔγινε εὐρύτερα γνωστός λόγω τῆς ἐνάρετης ζωῆς του καί ὀρισμένων θαυμασῶν γεγονότων. Τόν τελευταῖο χρόνο τῆς ἐπίγειας ζωῆς του, ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας τοῦ ἀπαιτοῦσε νά νοσηλευτεῖ ἐκτός Μονῆς. Γιά 71 χρό-

νια ὁμως δέν εἶχε διανυκτερεύσει ποτέ ἐκτός Μονῆς, πλην ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων. Νοσηλεύτηκε γιά δύο μῆνες στό Πανεπιστημιακό Νοσοκομεῖο Ἡρακλείου. Ἐκεῖ τόν βρῆκε τό ὀσιακό του τέλος, ὄντας περικυκλωμένος ἀπό πνευματικά του παιδιά καί ἀνθρώπους πού τόν ἀγαποῦσαν. Ἦταν ἡμέρα Κυριακή, ἀνήμερα τῶν Χριστουγέννων τοῦ 2005, ὅπως εἶχε προβλέψει ὁ ἴδιος πρῖν ἀπό χρόνια, καθώς ἤχοῦσαν χαρμόσυνα οἱ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν καί ψάλλονταν οἱ καταβασίες: «Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε. Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν ἀπαντήσατε. Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε».

Τελευταῖα ἔλεγε στά πνευματικά του παιδιά: «Σᾶς παρακαλῶ, μὴ μέ κρατᾶτε, ἀφήστε μέ νά πάω κοντά Του».

Διατήρησε ἀπό τά παιδικὰ του χρόνια ἀμείωτο τό ζῆλον καί τόν ἐνθουσιασμό γιά τόν Θεόν καί αὐτὰ Τοῦ παρέδωκε μαζί μέ τήν ἀγνή καί καθαρὴ ψυχὴ του.

Ἄς ἔχουμε τήν εὐχὴ του καί ἄς δέεται γιά ὅλους μας στό ἅγιο καί ὑπερουράνιο Θυσιαστήριον. Ἀμήν.

*Ο Γέροντας Εὐμένιος με τόν μακαριστό
Μητροπολίτη Ἱεραπύτνης καί Σητείας Εὐγένιο*

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ ΕΥΜΕΝΙΟ ΤΩΝ ΡΟΥΣΤΙΚΩΝ

Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Ἱεραπύτνης καί Σητείας
κ. Κυρίλλου

Α. Πρωτογνώρισα τόν μακαριστό Γέροντα Εὐμένιο στά ἐφηβικά μου χρόνια, στά μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ 1980, ὅταν πρωτοεπισκέφτηκα τό ἱστορικό μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἴλῖα στά Ρούστικα μέ τόν μακαριστό σήμερα Γέροντά μου Μητροπολίτη Ἱεραπύτνης καί Σητείας κυρό Εὐγένιο (1994-2016). Τότε ἦταν Ἠγούμενος στήν Ἱερά Μονή Ἁγίου Γεωργίου Γοργολαΐνη τῆς Ἱεῤῥᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης, παραπλεύρως τοῦ χωριοῦ Κάτω Ἀσίτες Μαλεβιζίου πού γεννήθηκα καί μεγάλωσα.

Άφορμή στάθηκε ή προτροπή καί παρότρυνση του φιλάγιου καί φιλόσιου Δασκάλου κ. Έμμανουήλ Καπετανάκη, ό όποιος καταγόταν από τό Ήράκλειο, ζούσε όμως στην Άθήνα καί τά καλοκαίρια πάντα περνούσε σχεδόν όλες τις διακοπές στον Άγιο Μύρωνα, χωριό της εύλαβεστάτης συζύγου του Μαρίας. Έκείνος διηγόταν πολλές ιστορίες στό Γοργαλαΐνη, κυρίως μετά τή Θεία Λειτουργία καί τόν Έσπερινό, γιά Γεροντάδες πού είχε τήν εύλογία νά γνωρίσει καί νά συνναστραφεΐ. Πιά τόν Γέροντά του μακαριστό Φιλόθεο Ζερβάκο, γιά τούς σύγχρονους έν ζωή τότε Όσίους Πορφύριο Καυσοκαλυβίτη καί Παΐσιο Άγιορείτη, αλλά καί γιά άλλους στην Κρήτη, όπως τόν Γέροντα Εϋδόκιμο, Έφημέριο τότε της γυναικείας Μονής Σαββαθιανών, αλλά καί τόν σύγχρονο καί κρυφό Άγιο, τόν προικισμένο από τόν Θεό μέ πολλά χαρίσματα, Γέροντα Εϋμένιο, Ήγούμενο της Μονής Προφήτη Ήλία στά Ρούστικα. Αυτή ήταν λοιπόν ή άφορμή γιά νά τόν επισκεφτούμε. Μάλιστα μάς πήγε θυμάμαι ό ίδιος ό Δάσκαλος μέ τό αυτοκίνητό του καί καθ’

όλη τή διάρκεια της διαδρομής δέν σταμάτησε νά εξιστορεΐ θαυμαστά γεγονότα από τή ζωή καί τόν βίο του Γέροντα Εϋμενίου.

Όταν πρωτοαντίκρισα τόν Γέροντα, έφηβος τότε, μου έκανε βαθεία έντύπωση καί έκτοτε χαράκτηκε μέσα μου ανεξίτηλα, ή βιβλική μορφή του, ή ταπείνωση, ή καθαρότητα, ή πραότητα καί καλοσύνη του. Μέ άργά βήματα, λόγω γήρατος, μάς όδήγησε στον ναό καί άνοιξε ό ίδιος γιά νά προσκυνήσουμε τόν Γέροντα, όπως τόν άποκαλοΐσε, τό «Άφεντικό», τόν αγαπημένο του Άγιο Προφήτη Ήλία καί άρχισε νά ψάλλει τό Άπολυτικίό του «Ο ένσαρκος άγγελος, των Προφητών ή κρηπίς...». Μας λέει, ό Άγιος είναι πολύ θαυματουργός, αυτός στέκει καί κατευθύνει τό Μοναστήρι, τίποτα δέν του ζήτησα πού νά μήν μου τό δώσει άμέσως. «Ζηλών έζήλωκα τῷ Κυρίῳ παντοκράτορι» (Βασ. Γ΄, ιθ΄ 10), ψέλλιζε καί μάς έδειξε μέ εύλάβεια τήν έφέστια εικόνα του. Ήταν ζηλωτής, αγαπούσε υπερβολικά τόν Θεό καί γι’ αυτό κάνει πολλά θαύματα, μάς είπε μεταξύ άλλων. Μέ παραξένευσε ή απλότητα καί ή άμε-

σότητα πού μιλούσε για τόν Άγιο, σάν νά ἦταν φίλος καί συμμαστοῦ του, σάν νά μιλούσε μέ τήν ἀδελφή του τήν Ἰωάννα πού τόν διακονοῦσε καί τόν φρόντιζε καθημερινά. Ἐπίσης, θυμᾶμαι μᾶς σταύρωσε μέ ἕνα Σταυρό εὐλογίας πού περιεῖχε Τίμιο Ξύλο καί εἶπε στόν Γερόντά μου Εὐγένιο, ὅτι ἀντιμετωπίζει ἕνα σοβαρό πρόβλημα μέ τήν ὄρασή του καί ὅτι κάθε φορά πού θέλει νά λειτουργήσει σταυρώνει τά μάτια του μέ τόν Τίμιο Σταυρό καί ἡ ὄρασή του βελτιώνεται καί ἔτσι λειτουργεῖ. Μετά τήν κατ' ἰδίαν συνάντησή τους μέ τόν Γέροντά μου Εὐγένιο στόν Ναό, καθίσαμε στό Ἀρχονταρῖκι γιά τό καθιερωμένο κέρασμα. Δέν μιλοῦσε πολύ, παρά μόνο ἀπαντοῦσε σέ ἐρωτήσεις πού τοῦ ἔκαναν ὁ Δάσκαλος κ. Καπετανάκης καί ὁ Γέροντάς μου.

Β. Ἐκτοτε ἐπισκέπηκα πολλές φορές τόν Γέροντα Εὐμένιο, σχεδόν ὅλες συνοδεύοντας τόν Γέροντά μου μακαριστό Εὐγένιο, ὁ ὁποῖος τόν ὑπεραγαποῦσε καί τόν ἐκτιμοῦσε βαθύτατα. Τοῦ εἶχε μεγάλη εὐλάβεια καί πάντοτε τόν συμβουλευόταν, κυρίως γιά τίς δυσκολίες

καί τά προβλήματα πού ἔπρεπε νά ἀντιμετωπίσει. Ἐκεῖνο πού μέ ἐντυπωσίασε καί διέκρινε καί ἀργότερα στίς πολλές μετέπειτα ἐπισκέψεις μου, εἶναι τό γεγονός ὅτι ὁ μακαριστός Γέροντας δέν ἤθελε νά ἐντυπωσιάσει τόν συνομιλητή του, νά γίνει τό ἐπίκεντρο τῆς συζήτησης. Πάντοτε ἀπέφευγε ἐπιμελῶς νά διδάσκει καί νά ἐπιβάλλεται ὡς πνευματικός καί Γέροντας. Ἔλεγε γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους ἕνα καλό λόγο. Δέν κατέκρινε κανένα. Ἄν ἡ συζήτηση ξέφευγε, ἐκεῖνος μέ ἕνα ἀπλό μειδίαμα ἔκανε τό χαρακτηριστικό νεῦμα μέ τό δάκτυλο στό στόμα του γιά νά σταματήσει ἡ ἀνώφελη συζήτηση.

Μερικές φορές ἔτυχε νά εἶμαστε τήν ὥρα τοῦ Ἑσπερινοῦ στή Μονή καί ἐνθυμοῦμαι ὅτι παρακαλοῦσε τόν Γέροντά μου νά τελέσει τόν Ἑσπερινό ὡς Ἱερέας, πρῖν ἐκλεγεῖ Μητροπολίτης. Ἦταν τότε μόνος, δέν εἶχε συνοδεία. Ἡ μορφή του βιβλική, βγαλμένη ἀπό τά Συναξάρια, λές καί ἐρχόταν ἀπό τήν ἐποχή τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἡ εὐλάβειά του μοναδική. Ἡ φωνή του τρεμάμενη, πειστική, γνήσια, ὄχι

*Ὁ Γέροντας Εὐμένιος μέ τόν μακαριστό
Μητροπολίτη Ἱεραπότνης καί Σητείας Εὐγένιο*

προσποιοιτή, συνομιλοῦσε μέ τόν ἴδιο τόν Θεό καί τούς Ἄγιους του. Στό τέλος μέ ἀργόσυρτα βήματα, χωρίς νά τόν βοηθοῦν τά μάτια του, νά κλείσει τήν ξύλινη πόρτα τοῦ Ναοῦ μέ τό μεγάλο κλειδί καί νά ἀσφαλίσει μέ ἱεροπρέπεια καί μυστικότητα μέσα ὅλα τά ἱερά καί τά ὄσια πού παρέλαβε ἀπό τούς προγενέστερους πατέρες. Καί μετά ἡ καθιερωμένη συζήτηση. Νά διηγεῖται ἱστορίες γιά τούς παλαιούς Πατέρες, κατόπιν πάντοτε μετά ἀπό προτροπή τοῦ Γέροντά μου, πού ἰδιαίτερως τοῦ ἄρεσαν.

Ἐμεῖς σήμερα, ἔλεγε μέ τή χαρακτηριστική φωνή του, ἡ ὁποία διέσωζε τήν κρητική ντοπιολαλιά τῆς περιοχῆς τοῦ κεντρικοῦ Ρεθύμνου, δέν εἶμαστε τίποτα, δέν «ξετελεύγομε πρᾶμα». Πού εἶναι οἱ παλαιοί Πατέρες πού γνώρισα ὅταν πρωτοῆλθα στό Μοναστήρι ἀπό τήν Ἀθήνα πού γεννήθηκα καί μεγάλωσα! Νά δεῖτε νηστεῖες, νά δεῖτε Ἐνάτες, νά δεῖτε Ἀκολουθίες καί ἀναγνώσματα, κυρίως τήν Μεγάλη Σαρακοστή! Ἦταν ἀπόγονοι τῶν Κολλυβάδων Ἀγιορειτῶν Πατέρων ἐδῶ στό Μοναστήρι καί εἶχαν καλή σειρά καί ἄριστο τυπικό! Ὅλη μέρα

δουλειές στά χωράφια καί τό βράδου ἀγρυπνία! Ἀναφερόταν καί ὀνομαστικά γιά κάποιους Πατέρες καί ἐκθειάζε τίς μοναχικές ἀρετές καί τόνιζε τά πνευματικά κατορθώματά τους πού βίωσε κοντά τους νέος μοναχός, θέλοντας ἔτσι νά ἀποδείξει ὅτι ὑστεροῦσε κατά πολύ ἐκείνων στήν ἄσκηση καί τήν ἀρετή. Ὅμως ἐμεῖς γνωρίζαμε καλά ὅτι δέν ἦταν αὐτή ἡ πραγματικότητα, ἀλλά τά ἔλεγε ἀπό ταπείνωση καί διάκριση.

Ἐνθυμοῦμαι, ἐπίσης, χαρακτηριστικά ὅτι διηγόταν πολλές ἱστορίες πού ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ μέ τήν προστασία τοῦ Προφήτη Ἡλία τόν εἶχαν σώσει ἀπό βέβαιο θάνατο. Ὅταν πῆγε μία φορά μέ τό μουλάρι τότε νά λειτουργήσῃ στήν Ἐνορία του, τό Βιλαδρένδο Ρεθύμνης, ἄν θυμᾶμαι καλά, καί ὁ ποταμός ἔτρεχε ὀρηκτικά πολύ νερό, ἀλλά ἦταν ἀνάγκη νά πάει λόγω τῶν γιορτῶν. Ὅταν ἔφτασε στό ποτάμι ἔκανε τό σημεῖο τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἐπικαλέστηκε τήν προστασία τοῦ Προφήτη Ἡλία καί κατά θαυματουργικό τρόπο, πού οὔτε ὁ ἴδιος μπορούσε νά τό ἐξηγήσει, βρέθηκε στήν

ἄλλη ὄχθη τοῦ ποταμοῦ χωρίς νά ἔχει βραχεῖ καθόλου! Τό ἴδιο συνέβη καί κατά τή διάρκεια μιᾶς σφοδρῆς χιονόπτωσης μία χρονιά σέ ἄλλη Ἐνορία, νομίζω στόν Καλονύκτη. Ἔλεγε χαρακτηριστικά, ἔπρεπε νά πάω νά μήν ἀφήσω τούς ἀνθρώπους ἀλειτούργητους. Ἐκανα ὑπακοή καί στόν Ἠγούμενό μου καί στήν Ἐκκλησία καί μέ σκέπαξε ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ. Καί μάλιστα, ὅταν ἔφτασα καί χτύπησα τήν καμπάνα ὄλοι οἱ κάτοικοι ἀποροῦσαν πῶς μπόρεσα νά πάω, ἀφοῦ εἶχε ἐνάμισυ μέτρο χιόνι!

Ἀκόμη, ἔλεγε στόν Γέροντά μου γιά τόν Προφήτη Ἡλία καί κουνούσε χαρακτηριστικά τά χέρια του: «Ἐρχεται μέ τό ἄρμα. Φωτιές, φωτιές! Σταματᾶ πάνω ἀπό τήν Ἐκκλησία καί κατεβαίνει. Νά, ἐδῶ τόν βλέπω πολλές φορές νά κάθεται καί νά κοιμᾶται στό πεζοῦλι ἔξω ἀπό τήν Ἐκκλησία!».

Γ. Ὁ μακαριστός Γέροντας Εὐμένιος ἦταν ἕνας κρυφός Ἅγιος μέ πολλά χαρίσματα. Καί αὐτό τό διαπίστωσα ἰδίους ὄμμασι. Ὅταν φοιτοῦσα στή Θεολογική Σχολή Θεσσαλονίκης στίς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ 1990, κατά τή

διάρκεια τῶν καλοκαιρινῶν διακοπῶν, τόν ἐπισκεφτήκαμε μέ τόν ἀοίδιμο Γέροντά μου Εὐγένιο κατά τή ἀγαπημένη του συνήθεια. Ἐκείνος ἤγούμενος στό Γοργολαϊνή καί ἐγώ φοιτητής. Ἦταν τό καλοκαίρι τοῦ ἔτους 1993. Μοῦ λέει ὁ Γέροντάς μου: «Πρέπει νά εἴμαστε στά Ρούστικα γύρω στίς 15.00 μ.μ. ἡ ὥρα, πού ὁ Γέροντας Εὐμένιος ξυπνᾷ ἀπό τή μεσημεριανή του ξεκούραση γιά νά τόν δοῦμε μέ ἄνεση πρὶν ἔρθει ὁ κόσμος», γιατί τότε σημειωτέον ἡ φήμη του εἶχε διαδοθεῖ καί τόν ἐπισκεπτόταν πολύς κόσμος, ἄλλοι ἀπό εὐλάβεια γιά νά ὠφεληθοῦν καί ἄλλοι ἀπό ἀπλή περιέργεια. Πράγματι, χτυπήσαμε, μᾶς ἀνοιξε ἡ ἀδελφή του ἡ Ἰωάννα. Καθίσαμε στό ἀρχονταρῖκι στό ἰσόγειο, κάτω ἀπό τόν ὄντά πού κοιμόταν. Μᾶς λέει ἡ ἀδελφή του, «νά τόν ξυπνήσω καί νά τοῦ πῶ ὅτι ἦρθε ὁ ἀγαπητός του κληρικός π. Εὐγένιος, θά χαρεῖ πολύ». Τῆς λέει ὁ Γέροντάς μου, «ὄχι σέ παρακαλῶ. Ἄς τον, μήν τόν ἐνοχλεῖς, ὅταν ξυπνήσει καί κατέβει θά τόν δοῦμε». Πράγματι, πέρασε ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας περίπου καί ἀκούσαμε τόν Γέροντα νά κατεβαίνει ἀπό τίς

σκάλες ἀπό τόν ὄντά καί μάλιστα μέ τήν ὀπισθεν κρατώντας προσεκτικά τά σκαλιά γιά νά μήν πέσει. Γιατί δέν ἐβλεπε καλά καί ἡ ὄρασή του εἶχε μειωθεῖ αἰσθητά. Ἔπρεπε νά σέ πλησιάσει στό μισό μέτρο γιά νά ἀντιληφθεῖ ποιός ἦσουν. Καθῶς, λοιπόν, μᾶς πλησίασε, χωρίς φυσικά νά τοῦ μιλήσουμε οὔτε ἐμεῖς ἀλλά καί ἡ ἀδελφή του βρισκόταν δίπλα στήν κουζίνα καί δέν εἶχε ἀντιληφθεῖ ὅτι εἶχε ξυπνήσει καί κατέβη, μόλις μᾶς ἀντίκρουσε σέ ἀπόσταση πολλῶν μέτρων λέει: «Καλῶς τόν Δεσπότη, καλῶς καί τόν Διάκο του!». Ἐγώ τά ἔχασα. Κοιτῶ τόν Γέροντά μου ἀποσβολωμένος καί ἐκεῖνος μέ κοιτᾷ ἀμήχανα. Ὡστόσο ὁ Γέροντας Εὐμένιος πλησιάζει πῶς κοντά καί ὁ Γέροντάς μου ἀρχίζει νά μιλάει καί τότε ὁ Γέροντας Εὐμένιος τοῦ λέει: «Ἄ, ἐσύ εἶσαι π. Εὐγένιε, καλῶς ἦρθες, καλῶς ὤρισες, τί κάνετε» καί τά σχετικά. Φυσικά, δέν μπορούσα τότε νά ἐξηγήσω αὐτά τά λόγια καί νόμιζα ὅτι ὁ π. Εὐμένιος ἄρχισε νά λέει λόγῳ γήρατος ἀσυναρτησίες ἢ ὅτι μᾶς μπερδεψε μέ ἄλλα πρόσωπα καί δέν μᾶς ἀναγνώρισε. Ἄλλωστε, οὔτε ὁ Γέροντάς μου μοῦ

είχε εκμυστηρευτεί ότι επιθυμεί διακαῶς νά γίνει Δεσπότης, οὔτε ἐγώ εἶχα ἐκφράσει τήν ἐπιθυμία νά χειροτονηθῶ, παρά μόνο νά γίνω Μοναχός. Ὅταν ὅμως μετά ἀπό ἕνα χρόνο, στίς 14 Ἰουνίου 1994, ὁ Γέροντάς μου ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καί Σητείας, μετά ἀπό πολλές περιπέτειες καί ἀναβολές, τίς ὁποῖες σημειωτέον εἶχε προφητέψει σέ ἄλλο πρόσωπο ὁ Γέροντας Εὐμένιος («οἱ Ἀρχιερεῖς θά προτείνουν διάφορα πρόσωπα ἀλλά τελικά θά καταλήξουν στόν π. Εὐγένιο», εἶχε πει!), καί ἐγώ χειροτονήθηκα Διάκονος σέ δύο χρόνια ἀπό τό τότε, στίς 25 Ἰουνίου τοῦ 1995, τότε θυμήθηκα τά προφητικά λόγια τοῦ Γέροντος Εὐμενίου καί ζήτησα νά πᾶμε στά Ρούστικα καί νά λάβω ξανά τήν εὐχή του.

Δ. Στίς ἀρχές τῆς διακονίας μου στό Συνοδικό Γραφεῖο τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, τόν Ἰούνιο τοῦ ἔτους 2001, κατά τήν ἐπιστροφή μας ἀπό τά Χανιά πρὸς τό Ἡράκλειο, μετά τήν ὀλοκλήρωση τῆς ἐπισκέψεώς τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου στήν Κρήτη, συνόδευα ἕναν Ἀρχιερέα τῆς

Ἐκκλησίας Κρήτης καί ὁδηγοῦσα τό αὐτοκίνητό του. Ἦμουν Κωδικογράφος. Γιά εὐνόητους λόγους δέν θά ἀναφέρω τό ὄνομά του. Μοῦ πρότεινε ὅταν πλησιάζαμε στό Ρέθυμνο, μιά καί εἶχαμε χρόνο, ἄν ἤθελα, νά ἐπισκεφτοῦμε τόν Γέροντα Εὐμένιο στά Ρούστικα. Τοῦ λέω, «εὐχαρίστως, μέ πολλή χαρά νά πᾶμε καί νά λάβουμε τήν εὐχή του». Μοῦ λέει, «ξέρεις τόν δρόμο;», τοῦ ἀπάντησα ὅτι ἔχω πάει πολλές φορές καί τόν γνωρίζω. Μάλιστα μοῦ εἶπε, «ξέρω ὅτι σχετίζεται ὁ Γέροντάς σου μαζί του καί γι' αὐτό στό προτείνω». Τοῦ λέω καί πάλι, «χαρά μου νά πᾶμε». Μοῦ λέει, «σύμφωνοι, ἀλλά δέν θά πῆς ὅτι εἶμαι Δεσπότης». Τοῦ λέω, «νά εἶναι εὐλογημένο, ὅπως θέλετε». Ὁ Δεσπότης φόρεσε τό ράσο του καί ἔκρυσε τό ἐγκόλπιο. Ἦταν ἀπογευματάκι, θυμᾶμαι. Ὁ Γέροντας μᾶς ἄνοιξε ὁ ἴδιος τήν Ἐκκλησία. Προσκυνήσαμε καί πρότεινε νά καθίσουμε νά μᾶς κεράσει. Μοῦ ἔκανε ἐντύπωση, ὅτι δέν μᾶς ἀναγνώρισε. Ἐγώ ἔκανα διάφορες σκέψεις. Τότε ξαφνικά, καθῶς κατεβαίναμε ἀπό τόν ναό στήν κατηφόρα πρὸς τό ἀρχονταρῖκι καί συ-

νομιλοῦσαν μέ τόν Δεσπότη, ἀνοίγει τό ράσο, ἀρπάζει τό κρυμμένο ἐγκόλπιο ἀπό τό στήθος τοῦ Δεσπότη μέ μία ἀστραπιαία καί ἀπότομη κίνηση καί τό ἀσπάζεται. «Εἶσαι Δεσπότης, εἶσαι ὁ ..... , γιατί δέν μοῦ τό εἶπες;». Καί ἄρχισε χαρούμενος σάν μικρό παιδί νά μιλάει γιά ὅλους τοὺς Ἀρχιερεῖς, νά ρωτᾶει τί κάνουν, νά τοὺς ἐπαινῆ, νά τοὺς ἐκθειάζει, νά λέει πόσο εὐλογημένοι εἴμαστε στήν Κρήτη πού ἔχομε καλούς Ἀρχιερεῖς, νά ρωτᾶει τί κάνει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὁ Γέροντας Τιμόθεος καί ἄλλα πολλά. Ἐγώ ἔμεινα ἀποσβολωμένος.

Κατά τήν ἐπιστροφή μας, μοῦ ἐκμυστηρεύθηκε ὁ Ἀρχιερεὺς πού συνόδευα καί ἄλλο ἓνα θαῦμα. «Γιά τόν Γέροντα Εὐμένιο», μοῦ εἶπε, «λέγονται πολλά. Ἐγώ ἤθελα ἰδίως ὄμμασι νά διαπιστώσω τήν ἀγιότητά του. Καί πράγματι ὁ Θεός μᾶς ἔδειξε σήμερα μεγάλο σημεῖο. Καί νά σοῦ ἐξομολογηθῶ καί κάτι. Τό ἴδιο ἀκριβῶς περιστατικό μέ τό ἐγκόλπιο συνέβη καί μέ ἓνα Ἀρχιερέα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὶν μερικά χρόνια, τόν ὁποῖο ἐγώ ὁ ἴδιος συνόδευα ὡς ἱερέας. Εἶχε ἀκούσει πολλά γιά τόν Γέροντα

καί ἤθελε νά τόν γνωρίσει. Τόν ἐπισκεφθήκαμε καί θέλησε καί ἐκεῖνος νά τόν δοκιμάσει, ὅπως μοῦ εἶπε. Ὁ Γέροντας διαισθάνθηκε τή χάρι τῆς ἀρχιερωσύνης. Τοῦ ἄρπαξε τό ἐγκόλλιο ἀπό τό ράσο μέσα κατά τόν ἴδιο τρόπο καί τό ἀσπάστηκε. Βλέπεις, ἡ χάρις τῆς Ἀρχιερωσύνης δέν κρύβεται ἀπό τούς Ἁγίους», μοῦ εἶπε!

Ε. Ὁ μακαριστός Γέροντάς μου τόν ἐπισκεπτόταν τακτικά ὡς Ἀρχιερεύς. Μοῦ ἔχει διηγηθεῖ πολλά θαυμαστά περιστατικά. Θά ἀρκεσθῶ μόνο σέ ἓνα πού μοῦ τό ἐπιβεβαίωσαν κάποιοι εὐλαβεῖς ἄνθρωποι ἀπό τή Σητεία, πού συχνά ἐπισκέπτονταν τόν Γέροντα Εὐμένιο. Κάποια φορά πρωινές ὥρες οἱ ἄνθρωποι αὐτοί εἶχαν πάει νά δοῦν τόν Γέροντα. Ἐκεῖ βρισκόνταν καί ἄλλοι προσκυνητές ἀπό διάφορα μέρη. Σέ κάποια στιγμή ὁ Γέροντας Εὐμένιος, καθῶς τούς μιλοῦσε καί ἀπαντοῦσε σέ ἐρωτήσεις τους, τούς λέει: «Σήμερα θά ἔχομε μεγάλες ἐπισκέψεις στή Μονή. Ὁ ἀγαπημένος σας Δεσπότης Εὐγένιος τώρα ξεκίνησε ἀπό τήν Ἱεράπετρα καί ἔρχεται νά μέ δεῖ. Εἶμαι πολύ χαρούμενος». Ἐκεῖνοι δέν ἔδωσαν σημασία.

Θεώρησαν ὅτι ἔχουν μιλήσει τηλεφωνικά, πρᾶγμα πού βέβαια δέν συνέβη ποτέ. Σέ λίγη ὥρα τούς λέει ξανά: «Τώρα πέρασε ἀπό τόν Ἅγιο Νικόλαο, τόν βλέπω». Μάλιστα, ἡ ἀδελφή του ἡ Ἰωάννα, ἄρχισε νά λέει μέ τήν χαρακτηριστική ντοπιολαλιά: «Μήστητί μου Κύριε, ἔμένα μου, μπουνταλές τσί λές, ἰντά 'παθες;». Σέ κάμποση ὥρα καθῶς κουβέντιαζαν τούς ἐπαναλαμβάνει, «τώρα πέρασε τό Ἡράκλειο καί ἔρχεται. Καθήσετε νά πάρετε τήν εὐχή του». Σέ μία ὥρα τούς ξαναλέει, «τώρα ἔστριψε στό Ρέθυμνο καί πήρε τόν δρόμο γιά τό Μοναστήρι». Σέ μισή ὥρα τούς λέει ξανά: «Τώρα ἦρθε, ἐλάτε νά βγοῦμε ἔξω νά τόν ὑποδεχοῦμε». Μοῦ ἔλεγε ὁ Γέροντάς μου, ὅταν γύρισε στήν Ἱεράπετρα. Νά δεῖς τί ἔπαθα σήμερα! Πῆγα στά Ρούστικα καί ὁ Γέροντας Εὐμένιος μέ ὑποδέχθηκε στήν αὐλή μέ πολλούς προσκυνητές. Ἐγώ ἀπόρησα. Τότε μέ πήρε μία γνωστή ἀπό τή Σητεία πού ἦταν ἐκεῖ, ἡ κ..... καί μοῦ διηγήθηκε ὅλα ὅσα τούς ἔλεγε πρὶν. Εἶναι μεγάλος Ἅγιος μέ πολλά χαρίσματα!

ΣΤ. Ὁ ἀοίδιμος Γέροντάς μου Εὐγένιος τόν

ρωτούσε συχνά: «Γέροντα, πώς διαισθάνεσαι τή χάρη του Χριστού, ἔχεις πάντοτε πληροφορία γιά ὅλα τά θέματα;». «Αὐτό ἔρχεται ἀβίαστα, χωρίς νά τό ἐπιδιώκω», ἔλεγε ὁ Γέροντας Εὐμένιος. «Ἡ πληροφορία δέν ἔρχεται πάντοτε. Ὑπῆρξαν στιγμές πού τελοῦσα τά ἱερά μυστήρια καί διαισθανόμουν τή χάρη του Χριστοῦ νά κατέρχεται ἢ ὄχι, ἀνάλογα μέ τήν εὐλάβεια καί τήν κατάσταση τῶν πιστῶν. Ἔκανα Γάμο καί ἄν τό ἀνδρόγυνο δέν ἦταν ἐντάξει, αισθανόμουν ὅτι ἡ χάρις δέν κατέβαινε. Ἄλλοτε πάλι κάνω προσευχή καί λαμβάνω πληροφορία. Ἀλλά ἡ κατάσταση αὐτή δέν εἶναι μόνιμη».

Ζ. Στή Μονή τῶν Ἰβήρων τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀσκεῖται ἕνας Μοναχός, τόν ὁποῖο γνωρίζω ἀπό τά φοιτητικά μου χρόνια. Μοῦ διηγήθηκε γιά τόν Γέροντα Εὐμένιο τό ἐξῆς θαυμαστό περιστατικό: «Ἐγώ δέν εἶμαι Κρητικός. Ζοῦσα ὁμως ἀρκετά χρόνια στήν Κρήτη καί μάλιστα ὡς Χίπις στήν περιοχή τοῦ Πρέβελι. Δούλευα σέ ἀγροτικές ἐργασίες, κυρίως στίς ἐλιές τόν χειμῶνα γιά νά ἐξασφαλίσω τά πρὸς τό ζῆν.

Μέ τήν Ἐκκλησία δέν εἶχα καμία σχέση. Κάποια φορά ἕνας φίλος μου μέ ἔπεισε νά πάμε σέ ἕνα Μοναστήρι νά δοῦμε ἕναν παπά. Ἐγώ, παρόλο πού δέν ἤθελα, δέν ξέρω ἀκόμη πῶς πείστηκε καί τόν ἀκολούθησα. Πήγαμε θυμᾶμαι σέ ἕνα ὁμορφο Μοναστήρι, παλιό, εἶχε πολύ κόσμο πού συνομιλοῦσε μέ ἕναν γεροντάκο συμπαθητικό. Ἐγώ δέν ἔδωσα καί πολύ σημασία. Αὐτός μόλις μέ εἶδε, μου ἔκανε ἐντύπωση, ὅτι ἄφησε ὅλους τούς ἄλλους καί συνομίλησε μαζί μου. Μάλιστα, ἐγώ τότε ἤμουν ἀκούρευτος μέ πολλά γένεια καί μαλλιά, ἄπλυτος καί ἀτημέλητος. “Ἐλα, ἔλα, καλῶς τόν Μοναχό”.... καί μέ φώναξε μέ τό σημερινό καλογεरिकό ὄνομά μου. Ἐγώ τά ἔχασα. “Διαβάξεις Καινή Διαθήκη;”, μέ ρώτησε, καί ἐγώ τοῦ ἀπάντησα ἀρνητικά. Μοῦ λέει, “νά πάρεις μία καί νά ἀρχίσεις νά διαβάζεις.” Ἐλα, ἔλα καί σέ βλέπω καλόγερο στό ἀγαπημένο Περβόλι τῆς Παναγίας μας, στό Ἅγιο Ὄρος, μέ τόσα γένεια καί μαλλιά πού ἔχεις”, μου εἶπε γελώντας. Ἐγώ, φυσικά ἀντέδρασα τότε. “Μά δέν θέλω τέτοια πράγματα, δέν ἔχω σχέση μέ αὐτά”, τοῦ εἶπα. Ἐκεῖνος γε-

λοῦσε καί μου ἀπαντᾶ, “καλά, καλά...”. Σάν νά μου ἔλεγε, ἄλλο εἶναι τό θέλημα τοῦ Κυρίου. Μετά ἀπό πολύ καιρό πήγα καί προμηθεύτηκα μία Καινή Διαθήκη, ἄρχισα νά διαβάζω καί ἔτσι ἄρχισα νά ἀλλάζω τρόπο ζωῆς. Ὅταν ἀργότερα ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ 1990 ἔγινε ἡ Μοναχική Κουρά μου στή Μονή τῶν Ἰβήρων ἐνθυμήθηκα μέ συγκίνηση τά προφητικά λόγια τοῦ Γέροντα Εὐμενίου καί δόξασα τόν Θεό».

Η. Κατά τό διάστημα τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς ἐπίγειας ζωῆς του στό Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομεῖο Ἡρακλείου, τό ἔτος 2005, συνέβησαν πολλά θαυμαστά γεγονότα. Μία νοσοκόμα πού τόν φρόντιζε, καί δέν εἶχε σχέση μέ τήν Ἐκκλησία, διηγήθηκε στόν μακαριστό Γέροντά μου Εὐγένιο τό ἐξῆς θαυμαστό περιστατικό μέ δάκρυα στά μάτια: «ὁ Γέροντας ἦταν ἄρρωστος καί ξαπλωμένος στό κρεβάτι. Καθώς ἔσκυβα νά τοῦ ἀλλάξω τόν ὀρό καί νά ρυθμίσω τίς βελόνες καί τά σχετικά εἴμαστε μόνοι στό δωμάτιο. Τότε μέ σιγανή φωνή μου ψυθιρίζει: “γιατί ἔριξες τό παιδί σου;” Ἐγώ τά ἔχασα καί ἄρχισα νά κλαίω. Εἶχα κάνει

πρόσφατα έκτρωση. Μου λέει, “νά πᾶς νά ἐξομολογηθεῖς γιά νά σέ συγχωρέσει ὁ Θεός!”».

Θ. “Ενας, μακαριστός σήμερα, Δάσκαλος ἀπό χωριό τῆς Ἐπαρχίας Ἱεράπετρας εἶχε μία κόρη παντρεμένη πολλά χρόνια στήν Ἀθήνα, ὅπου ἔμενε καί ἐργαζόταν καί προσπαθοῦσε νά ἀποκτήσει παιδί. Μάταια ὅμως. Εἶχε χάσει κάθε ἐλπίδα. Τό ἴδιο καί ἐκεῖνος. Τό ἀνέφερε στόν μακαριστό Γέροντά μου Εὐγένιο, μέ τόν ὁποῖο εἶχαν ἀμοιβαία ἐκτίμηση καί φιλία, καί τοῦ ἔδωσε θάρρος καί κουράγιο. Μάλιστα τόν ἔστειλε νά πάει στά Ρούστικα νά λάβει τήν εὐχή τοῦ Γέροντος Εὐμενίου καί νά τοῦ ἀναφέρει τό πρόβλημα. Πράγματι, θυμᾶμαι ὅτι εἶχε ἔρθει στό Γραφεῖο στήν Μητρόπολη στήν Ἱεράπετρα καί ζητοῦσε νά δεῖ ἐπείγοντως τόν Σεβασμιώτατο. Ἐγώ τότε ἤμουν Πρωτοσύγκελλος. Ἄρχισε νά μᾶς ἐξιστορεῖ ὅτι ἔζησε ἕνα θαῦμα στά Ρούστικα ἀπό τόν Γέροντα Εὐμένιο. Πῆγε στή Μονή καί ζήτησε νά δεῖ κατ’ ἰδίαν τόν Γέροντα. Τοῦ ἀνέφερε τό πρόβλημα τῆς κόρης του καί ὁ Γέροντας τόν ἄκουσε μέ προσοχή. Ἐκεῖ, καθώς καθόταν στήν μεγάλη παλιά

σκαλιστή ξύλινη καρέκλα δίπλα στό τζάκι, ξαφνικά σάν νά ἀποκοιμήθηκε καθώς συνομιλοῦσαν καί ξυπνᾶ μετά ἀπό ἕνα σύντομο λήθαργο καί τοῦ λέει: «Ἐγκυος, ἔ. Ἐγκυος. Εἶναι ἔγκυος». «Ἐγώ», ὅπως μᾶς διήγηθηκε ὁ Δάσκαλος, «τά ἔχασα πρὸς στιγμή. Λέω τί εἶναι αὐτά πού μου λέει ὁ Γέροντας, ἀφοῦ γνωρίζω καλά τό πρόβλημα τῆς κόρης μου. Ἐφυγα προβληματισμένος. Τό ἴδιο βράδυ μου τηλεφώνησε ἡ κόρη μου καί μου εἶπε τά εὐχάριστα νέα μετά τήν ἐπίσκεψη στόν γυναικολόγο! Πράγματι μετά ἀπό πολλά χρόνια κατάφερε νά μείνει ἔγκυος!». Ἄλλο ἕνα θαῦμα τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ μέ τίς πρεσβείες τοῦ σύγχρονου Ὁσίου Εὐμενίου τῶν Ρουστικῶν!

Ι. «Μοναχός ἐστίν, ὁ πάντων χωρισθεῖς, καί πᾶσι συνηρμοσμένος» (*Ὁσίου Νείλου (Εὐαγγελίου Ποντικοῦ), Περὶ εὐχῆς 124, PG 79, 1193C*). Ἡ ἀγάπη πρὸς τόν Θεό καί ἡ ἔνωση μέσου αὐτῆς μέ τόν Δημιουργό ἀποτελεῖ, κατά τούς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, τόν πρῶτο καί τελευταῖο σκοπό τῆς ζωῆς κάθε πιστοῦ. Ὄταν ὁ ἄνθρωπος πού ἀποχωρίζεται τόν κόσμον τελειωθεί στήν

ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό, τότε διαθέτει καὶ τὴν τέλεια καὶ εὐκρινῆ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον. Καὶ ὁ Γέροντας Εὐμένιος, πού εἶχε χωριστεῖ ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ ἦταν ἐνωμένος μὲ τὸν Θεό, εὗρισκε τὰ πάντα σ' Αὐτόν, καὶ φυσικά καὶ στὸν πλησίον του, τὸν πονεμένο ἄνθρωπο πού εἶχε ἀνάγκη πνευματικοῦ ἐπιστηριγμοῦ στὸν καθημερινὸ ἀγῶνα τῆς κατὰ Χριστὸν ζωῆς του. Ἡ ἀγάπη του πρὸς τὸν συνάνθρωπο ἐκδηλωνόταν μὲ τὴν ἀδιάλειπτη προσευχὴ του πρὸς τὸν Θεό «ὑπὲρ τῆς κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας». Καὶ δὲν περιοριζόταν μόνο στὶς πρεσβεῖες του πρὸς τὸν Θεό ὑπὲρ τοῦ κόσμου, ἀλλὰ, ἀκολουθώντας τὸ παράδειγμα μεγάλων ἀσκητῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν κρητικῶν γνήσιων «καλογεροπαπάδων» τῆς πλούσιας παραδόσεως τοῦ τόπου μας, ὑπῆρξε καὶ μεγάλος σύμβουλος τῶν πιστῶν. Καὶ ἐνεργοῦσε ἀθόρυβα καὶ μυστικά. Μὲ γνήσιο ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, ὑπακοή καὶ ἀγάπη πρὸς τὴν Ἐκκλησία καὶ τοὺς Ποιμένες της. Χωρὶς τίς σημερινές τυμπανοκρουσίες καὶ διαφημίσεις ὄσων κληρικῶν ζοῦν δυστυχῶς μέσα στὴ δίνη τοῦ «Γεροντισμοῦ» καὶ τῆς ἐξ ἀποκοπῆς

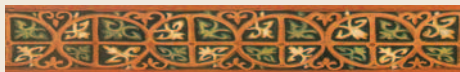
αναλήψεως τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων καί τοῦ κόσμου. Χωρίς νά θέτει κατευθύνσεις καί ποιμαντικές γραμμές πέραν ἀπ' ὅσα ὀρίζει ἡ Ἐκκλησία, πού ἐκφράζεται ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι διά τῆς Ἱεράς Συνόδου τῶν Ποιμένων τῆς. Χωρίς νά χειραγωγεῖ τούς ἀνθρώπους, χωρίς νά τούς ἐξουσιάζει καί νά τούς γεμίζει ἐνοχές γιά νά τούς ἐλέγχει καί νά ἐπιβάλλει ἔτσι τό θέλημά του στούς πιστούς ἢ καλύτερα στούς «ὄπαδούς». Ἀλλά μέ ἀγάπη καί ἀπέραντη καλοσύνη ἔλαμπε ὀλόκληρος μέσα στήν χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καί κέρδισε πλούσια τή χάρη τοῦ Θεοῦ, γιατί διέθετε τήν πλουτοποιό ταπείνωση. Δέν εἶχε καμία ἰδέα γιά τόν ἑαυτό του καί ὁ Θεός τόν πλούτισε μέ πολλά χαρίσματα, πού ἔχουν οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας. Καί μπόρεσε καί κράτησε αὐτό τό χάρισμα ζώντας οὐσιαστικά μέσα στόν κόσμο, χωρισμένος ἀπό ὅλα τά τοῦ κόσμου, ἀλλά καί ἐνωμένος πνευματικά μέ ὅλους τούς ἀνθρώπους. Καί ἦταν λουσομένος μέσα στό φῶς τοῦ Χριστοῦ καί φώτιζε κάθε ἄνθρωπο πού τόν πλησίαζε καί ἔδιωχνε τά σκοτάδια καί τά προβλήματα του.

Εὐχαριστῶ καί δοξάζω τόν Θεό πού τόν γνώρισα καί ἔλαβα τήν εὐχή του. Καί προσεύχομαι καθημερινά στόν ἐν Τριάδι Θεό νά στείλει καί ἄλλους Ἁγίους στόν σύγχρονο κόσμο μας, ἀπλούς καί ταπεινούς σάν τόν Γέροντα Εὐμένιο, γιά νά γίνουν ὁδοδείκτες καί φωτεινοί φάροι γιά ὅλους μας. Γιά νά ἀνακουφίσουν τόν ταλαιπωρημένο καί συγχυσμένο ἄνθρωπο τῆς ἐποχῆς μας καί νά μᾶς ὁδηγήσουν στήν Βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἀμήν.

Νοέμβριος 2024

† Ὁ Ἱεραπύτνης καί Σητείας Κύριλλος

**Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ
ΕΥΜΕΝΙΟΣ ΛΑΜΠΑΚΗΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ
ΡΟΥΣΤΙΚΩΝ ΡΕΘΥΜΝΗΣ**

**Μέ τή συμπλήρωση ἑξοσι χρόνων
ἀπό τήν κοίμησή του**

Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου
τοῦ Οἴκουμενικοῦ Θρόνου
κ. Χρυσοστόμου Παπαδάκη

Ἡ Συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας λειτουργεῖ δια-
χρονικῶς ὡς αὐθεντία ἐντός αὐτῆς καί ὡς ὁμο-
λογία τῆς ὀρθῆς πίστεως ἐκτός αὐτῆς, διά τῆς
Χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀπό τό Πανάγιο
Πνεῦμα μυστηριωδῶς ἀπ' ἀρχῆς ἐπληροφο-
ρεῖτο, καθοδηγεῖτο καί ἐνεργοῦσε σέ ὅλα: Στά
δόγματα διά τῶν Ἁγίων Συνόδων πού Αὐτό
ἐπεσφράγιζε συνομολογούντων γραπτῶς τῶν

συνοδικῶν Ἁγίων Πατέρων διὰ τοῦ «ἔδοξε τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν». Στὴ Θ. Λατρεία (λειτουργικὴ πράξι, ὑμνογραφία). Στὴν ἀπλανῆ ἐν Χριστῷ ζωὴ (Συναξαριστές, ἀγιοπατερικὴ ἐμπειρία καὶ διδαχὴ). Στὴ Συνοδικὴ διοίκηση στὴν ὁποία ὑπάρχει ὁ “συνοδικὸς νοῦς”. Στὴν ὑπακοή στους κατὰ τόπους ποιμένες τούς ὁποίους «τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος» (Πράξ. 20, 28). Στὴ βιωματικὴ ἀναγνώριση τῆς ἀληθοῦς ἀγιότητος προσώπων, ἀρχικῶς ἐντὸς τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἀκολούθως δὲ στὴν ὅπου γῆς Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μὲ ἐπίσης ἀγιοπνευματικὸ ἐπιστέγασμα τὴν ἀρμοδίως Κανονικὴ διὰ Συνοδικῆς Πράξεως ἐγγραφὴ στὶς ἀγιολογικὲς δέλτους τῶν ἱερῶν ὀνομάτων, τὴν ἐπίσημη ἐκκλησιαστικὴ διακήρυξη τῆς ἀγιότητος, τὴν καθιέρωση μνήμης καὶ εὐλογία τῆς σχετικῆς ὑμνογραφίας.

Αὐτὴ ἡ ἀληθὴς συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας ἐνεργεῖ μέσα στό χρόνο γιὰ τόν κάθε ἅγιο χωριστά, γι’ αὐτὸ καὶ διαφέρει χρονικὰ τοῦ κα-

θενὸς ἀγίου ἢ συνοδικῶς ἐπίσημη ἀναγνώριση καὶ διακήρυξη τῆς ἀγιότητός του. Γεγονὸς θαυμαστό πάντως εἶναι ὅτι ὅπου ὑπάρχει ἀληθὴς ἀγιότητα ἐνὸς προσώπου, ὅσο περὶ αὐτὸν ὁ καιρὸς αὐξάνεται καὶ διευρύνεται μέσα στό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας ἢ πίστη σ’ αὐτήν. Πληθαίνει καὶ ἐξακτινώνεται τὸ ἀπόσταγμα τῆς θείας εὐωδίας τῆς ἀγιότητος. Αὐτὴ εἶναι ἡ θεόθεν μεγαλύτερη μαρτυρία πού πάει ἀντίθετα στὰ φυσικὰ δεδομένα πού εἶναι ἡ προοδευτικῶς ἐπερχόμενη λησμοσύνη, καθὼς φεύγουν ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὰ πρόσωπα πού εἶχαν τίς ἀποδεικτικὲς ἐμπειρίες. Ἐδῶ ὁ χρόνος λειτουργεῖ ὑπέροχα καὶ ὁδοποιεῖ τὴν ἐπίσημη ἀναγνώριση καὶ διακήρυξη τῆς ἀγιότητος. Ἀντίθετα· στὴ μὴ ἀληθῆ ἀγιότητα, στὴ διαδιδόμενη μυθοπλασία, μὲ τὸν καιρὸ ἡ φήμη φθίνει, ἐπειδὴ ἀκριβῶς εἶναι μόνο κατασκευασμένη φήμη, μέχρι πού χάνεται ἀφοῦ τὴν ἀπορρίπτει ἡ συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδὴ τὴν ἐξανεμίζει αὐτὸ τοῦτο τὸ Πανάγιο Πνεῦμα. Δυστυχῶς τοῦτο τὸν πειρασμὸ τὸν ἔχει ἤδη ἡ Ἐκκλησία ὡς ἐπιχειρούμενο “βιασμὸ” τῆς συνειδήσεώς της μέσῳ τοῦ διαδικτύου (You Tube).

Καί θά τόν ἔχει στό μέλλον ἀκόμη μεγαλύτερο, ὅταν ὁ πονηρός θά ἀρχίσει νά χρησιμοποιεῖ τήν ἀληθοφάνεια τῆς τεχνητῆς νοημοσύνης.

Ἡ βιωματική ἀναγνώριση τῆς ἀληθοῦς αγιότητος τοῦ Γέροντος Εὐμένιου ὑπῆρξε ἀδιαμφισβήτητη καί ἔγινε μαρτυρία διαρκῶς ἐπιβεβαιούμενη, τόσο ὅταν ζοῦσε, ὅσο καί μετά τήν κοίμησή του διαρκῶς ἀυξανόμενη, ὄχι μόνο μέσα στά γεωγραφικά ὄρια τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, ἀλλά καί πολύ πέραν αὐτῶν. Καί τοῦτο, διότι ἡ ἐμπειρία τῶν θείων χαρισμάτων του διεδίδετο ἀπό στόμα σέ στόμα, κατέφθαναν ἀπό πολλά μέρη τῆς Ἑλλάδος καί τό διεπίστωναν ὠφελούμενοι ἀπό τήν «*καλὴν ἀλλοίωσιν*» διά τῆς Χάριτος τήν ὁποία μετέδιδε, ὅπως καί πολλοί διά τοῦ τηλεφώνου ἀπό τό ἐξωτερικό. Τά δέ μετά τήν ἀναχώρησή του θαύματα, καθῶς καί οἱ θαυμαστές ἐμφάνειες μέσῳ ἀπλανῶν ἐνυπνίων πρὸς οἰκοδομὴν ἢ ἀπαντήσεις σέ προσευχές, ἀποτελοῦν ἀποδείξεις τῆς παρρησίας του μπροστά στό θρόνο τῆς μεγαλωσύνης τοῦ «*ἐν ἀγίοις ἀναπαυομένου*» Κυρίου.

Δέν θά ἀναφερθῶ ἐδῶ σέ συγκεκριμένες

προσωπικές μου ἐμπειρίες, τίς ὁποῖες κρατοῦσα σέ σημειώσεις, οὔτε ἄλλων προσώπων, ἀλλά στά γνήσια γνωρίσματα τῆς μεμαρτυρημένης ἀγίας του ζωῆς.

α) **Ἡ ταπείνωση:** Τόν Γέροντα Εὐμένιο τόν «*πρόδιδε*» ὡς ἀγίῳ Του ὁ ἴδιος ὁ Θεός πρὸς οἰκοδομὴν ψυχῶν, χωρὶς ὁ ἴδιος νά ἀντελήφθῃ ποτέ τὴν ἀξία του, διότι εἶχε ριζωμένη μέσα του βαθεῖα τὴν ἀσφάλεια τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν πού εἶναι ἡ ταπείνωση. Τό «*ταπεινοῖς δίδωσι χάριν*» (Ἰακ. δ' 6) εἶχε πλήρη ἐφαρμογὴ στό σепτό πρόσωπό του καθ' ὅλη του τὴ ζωὴ. Π' αὐτό καί ὅταν τοῦ ἐπιβεβαίωναν οἱ εὐεργετηθέντες τίς ἐνέργειες καί τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐξόχων χαρισμάτων του καί τὴ δύναμη τῶν προσευχῶν καί εὐχῶν του, ἐκεῖνος ἐρχόταν σέ ἀμνηχανία καί ἄλλαζε τὴν κουβέντα, διότι ὄχι μόνο δέν μπορούσε ἡ ψυχὴ του νά δεχθεῖ κάτι τέτοιο, ἀλλά ἀντιδρούσε εὐγενῶς στὸν ἔπαινο «*ὡς ἀπὸ προσώπου ὄψεως*» (Σοφ. Σειρ. κα' 2). Αὐτό τό πρακτικό μάθημα ταπεινοφροσύνης ἦταν γιὰ ὅλους τοὺς ἐπισκέπτες του πολὺ ἐπωφελές. Ἀλλὰ ἡ γνησιότητα αὐτῆς τῆς παναρετῆς ἀπο-

δείχθηκε και στίς δοκιμασίες του, αντιμετώπιζοντας τούς πειρασμούς, με πόνο μὲν ὡς ἄνθρωπος, ἀλλὰ ἀπαθῶς καὶ μὲ δοξολογικὴ ὑπομονή.

β) **Τὸ ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα:** Ἡ βάση μιᾶς εὐσεβοῦς ζωῆς, καὶ μάλιστα μιᾶς ἁγίας ζωῆς, εἶναι τὸ ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα. Ὄταν δηλαδή ἀποπνέει ἐκκλησιολογικὸ ἄρωμα σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν ἀποφορά ἢ ὅποια συνοδεύει τὴν διὰ τῆς παρακοῆς αὐτονομία καὶ ἀναρχία, ἢ ὅποια στὴν οὐσία εἶναι μιὰ σιωπηλὴ ἀποτείχιση. Ὁ Γέροντας δὲν παρεξέκλινε ποτὲ ἀπὸ τὸν εὐθὺ δρόμο καὶ τὸ σκάμμα τῆς «*νομίμου ἀθλήσεως*» (Β΄ Τιμ. β΄ 5). Ὡς μοναχὸς καὶ μετὰ ἡγούμενος, δηλαδή κατὰ τὴ μακρὰ ζωὴ του μέσα στὸ Μοναστήρι, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐφημέριος σὲ μικρὰ χωριά, ὅπου τοῦ ζητοῦσε νὰ ἐξυπηρετήσῃ λατρευτικὲς ἀνάγκες ἢ Ἱ. Μητρόπολη Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου, στὴν ὅποια ἀνήκε.

Ζοῦσε τὴν ἐξιδιασμένη χαρὰ τῆς ἁγίας ὑπακοῆς, χαρὰ ἢ ὅποια συναριθμεῖται μὲ τούς λοιπούς καρπούς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο (Γαλ. ε΄ 22-23), ὡς ἐπόμενη τῆς κορυφαίας ἀγάπης καὶ προηγούμενη τῆς

ειρήνης. Ἡ χαρά αὐτή προέρχεται ἀπό τήν ἀγαθή συνείδηση καί ἡ εἰρήνη εἶναι ἀχώριστη ἀπό αὐτήν. Ὅποιος χωλαίνει στό ἐκκλησιαστικό φρόνημα, οὔτε χαρά μπορεῖ νά ἔχει, οὔτε εἰρήνη, ἀλλά ἀντ' αὐτῶν θλίψη καί ταραχή πού δυστυχῶς μεταδίδει ζημιώνοντας. Κάνοντας ὅμως ὀλόθυμη ὑπακοή, ἀκόμη καί ἂν κατάφορα ἀδικεῖται, ἡ χαρά ὡς καρπός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ἀναφαίρετη (1ω. ις' 22), ὅπως καί ἡ ἀδελφίη της εἰρήνη, ὡς εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ· «*εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν*» (1ω. ιδ' 27).

Ὁ Γέροντας, ἐπειδὴ τὰ εἶχε αὐτά, ἀκόπως τὰ μετέδιδε. Δέν ὑπῆρχε περίπτωση νά τόν συναστραφεῖς, ὅσο βαρύθυμος κι ἂν ἦσουν ἀπό ποικίλα προβλήματα, καί νά μὴν φύγεις εἰρηνευμένος καί χαρούμενος. Ὅχι συναισθηματικῶς, ἀλλὰ ἐν Χριστῷ καρδιακῶς, ψυχικῶς. Εἶχε Χάρη, γι' αὐτό μετέδιδε Χάρη. Αὐτό, ὡς βίωμα ὄλων, τοὺς ἔκανε νά ἐπιποθοῦν τὴν ὅσο γινόταν πιό τακτικὴ ἐπίσκεψή τους στό ταπεινό κελλί του. Κάποιες μάλιστα φορές, αὐτὴ ἡ θεία κατάσταση στὴν ὁποία βρισκόταν, γινόταν

αἰσθητὴ. Πῶς; Μὲ τὸ ὑπερφυσικό φῶς τοῦ προσώπου του, μὲ τὸ παράδοξο σέ γλυκύτητα βλέμμα του, μὲ τὸν ἀσπασμό τοῦ χεριοῦ του καί μὲ τὰ κύματα εὐωδίας πού ἐξέπεμπε τὸ ἐξαγνισμένο, ὅπως καί ἡ ψυχὴ, σῶμα του. Πολλὲς παρέες κατεῦθαναν καθημερινά. Δέν συζητοῦσαν ὅλοι μαζί του. Κι ὅμως ἔφευγαν ὅλοι ἀνάλαφροι. Κάποιοι ἔκπληκτοι, διότι μιλοῦσε πρῶτος καί ἔλεγε πράγματα γιὰ τὰ ὁποῖα ἤθελαν χωριστὰ νά τὸν ρωτήσουν! Ὅ,τι εἶχε ἀνάγκη ἢ ψυχὴ τους τὸ ἔπαιρναν καί μόνο βλέποντάς τον. Μᾶς θυμίζει τὸ περιστατικό μὲ τὸν Μέγα Ἀντώνιο πού, ἐνῶ πῆγαιναν πολλοὶ καί τὸν ρωτοῦσαν, ἕνας δέν μιλοῦσε ποτέ. Ὅταν τὸν ρώτησε ὁ Μέγας γιατί αὐτὸς δέν τὸν ρωτᾶ, τοῦ ἀπάντησε· «*Μοῦ ἀρκεῖ πού σέ βλέπω, πάτερ*»!

Ἐκεῖνα τὰ χρόνια, τὰ μοναστήρια τῆς Κρήτης, λόγῳ τῶν μακρῶν καί δύσκολων ἱστορικῶν συνθηκῶν καί τοῦ DNA τοῦ ἀνυπότακτου τῆς κρητικῆς ιδιοσυγκρασίας, ἦταν ἰδιόρρυθμα, γεωργικά-κτηνοτροφικά καί μὲ μικρὲς ἀδελφότητες. Γίνονταν μὲν οἱ ἀκολουθίες καί οἱ νηστείες, ἀλλὰ δέν ὑπῆρχε νηπτικὴ παράδοση,

οὔτε γέροντας καί ὑποτακτικός μέ τήν πατερική ἔννοια, ἀλλά οὔτε καί μεμονωμένα πρόσωπα χαρισματικά. Μόνο ἡ Μονή Κουδουμᾶ (τέλη 19^{ου} μέ ἀρχές 20^{ου} αἰ.) ἔλαμψε ὡς τέτοια, κι αὐτή γιά ἓνα μόνο διάστημα, ἐπειδή ἔτσι τήν ἴδρυσαν οἱ πρῶτα ἐρημίτες κατά σάρκα ἀδελφοί καί κατόπιν ἅγιοι κτήτορες τοῦ κοινοβίου, Παρθένιος καί Εὐμένιος.

Ἐκεῖ εἶχε γίνει Μοναχός ὁ Εὐάρεστος Γαβαλάς ἀπό τό Ἄρολίθι Ρεθύμνης. Ὅταν ἄρχισε ἡ καταστροφική διχόνοια ἐπί τῶν ἡμερῶν τοῦ ὀσίου Εὐμενίου, ἡ ὁποία ἔφερε λίγο ἀργότερα τήν οὐσιαστική διάλυση μέ τήν ἀλλαγὴ τοῦ ἡμερολογίου, ὁ ἐνάρετος, ἀσκητικός, εἰρηνικός καί νηπτικός αὐτός Μοναχός, ζήτησε ἀπολυτήριο ἀπό τόν ἡγούμενο ὄσιο Εὐμένιο καί ἀποχώρησε μέ τήν ὑπογραφή του στίς 17-3-1918 καί μέ τή σημείωση ὅτι εἶχε δεῖξει «*διαγωγὴν ἐξάιρετον*». Περί τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ προσώπου, ὅσα μοῦ διηγήθηκε ὁ Γέροντας Εὐμένιος, ἀλλά καί σέ ἄλλους, μαζί καί φωτογραφία πού μοῦ ἔδωσε, ὑπάρχουν στό βιβλίο μου γιά τούς Ὅσιους Πατέρες Παρθένιο καί Εὐμένιο καί τήν Ἱ.

Μ. Κουδουμᾶ (α' ἔκδ. 2003 σ. 546-549 & β' ἔκδ. διορθ. κ' ἐπηρεξημ. 2016, σ. 555-558).

Αὐτός, λοιπόν, ὁ ἀγωνιστής μοναχός ὀδηγήθηκε ἀπό τή θεία πρόνοια στή Μονή τοῦ Προφήτη Ἡλίας στά Ρούστικα, διότι ἐπρόκειτο νά γίνει τό ὑπόδειγμα μοναχικοῦ βίου καί τό στηρίγμα τοῦ νεαροῦ Παντελεήμονα Λαμπάκη, ὁ ὁποῖος θά πήγαινε στό μοναστήρι αὐτό δόκιμος τό ἔτος 1934. «*Αὐτός ἦταν στήν καλοεργική μου ὁ Γέροντάς μου*», μοῦ ἔλεγε καί βούρκωναν τά μάτια του. Πιστεύω δέ ὅτι Ἐπειδή ὁ Γέρον Εὐάρεστος εἶχε ἡγούμενο, γέροντα καί πνευματικό του τόν ὄσιο Εὐμένιο τοῦ Κουδουμᾶ, ἀπό τά χέρια τοῦ ὁποίου εἶχε καρεῖ μοναχός, καί ἐπειδή στή Μονή τοῦ Προφήτη Ἡλίας ἦταν ἰδαίτερα ἀγαπητός, γνωστός δέ καί ὁ σύνδεσμός του μέ τόν φέρελπι δόκιμο Παντελεήμονα, πιστεύω ὅτι ζήτησε καί τοῦ δόθηκε αὐτό τό ὄνομα. Προφητική ἡ ὀνοματοδοσία ἀγίου γιά ὁμώνυμο μελλοντικό ἅγιο!

Ἐκατα τούτη τήν παρέκβαση γιά δύο λόγους: Πρῶτον γιά νά τονισθεῖ τό τοῦ ὀρθοδόξου μοναχισμοῦ ἀξίωμα περί τῆς ἀγίας ὑπακοῆς ὑπο-

τακτικού στὸν Γέροντά του καί πρὸς τὸν ἡγούμενο τῆς Μονῆς του καί δι' αὐτῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησία, καί δεύτερον νά ἔλθει στὸ φῶς ἡ ἀρετὴ τοῦ ἐπίσης Ρεθυμνίου Μοναχοῦ Εὐαρέστου καί ἡ καθοριστικὴ συμβολὴ του στὰ πνευματικὰ θεμέλια τοῦ π. Εὐμενίου γιὰ νά γίνεῖ αὐτὸ πού ἔγινε. Καλὸ θὰ ἦταν νά μάθει τὸ Ἀρολίθι τί εὐλογημένο Μοναχὸ γέννησε, ἀλλὰ καί εὐρύτερα οἱ ἐνδιαφερόμενοι γιὰ τὸν Γέροντα Εὐμένιο.

Ὡς ἐφημέριος μικρῶν χωριῶν μέ ἐντολὴ τοῦ Ἐπισκόπου του γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν λίγων πιστῶν, πρὸς τὰ ὁποῖα χωριά ἡ μετάβαση ἦταν πολὺωρη καί δύσκολη τὰ χρόνια ἐκεῖνα πάνω σέ ζῶο, μέ καιρικές συνθήκες ἐνίοτε ἐπικίνδυνες, ἡ ὑπακοή τοῦ σεπτοῦ Εὐμενίου ἦταν ἄκρως πρόθυμη καί στοὺς πιστοὺς εὐεργετική. Στὸ πρόσωπό του ἔβλεπαν τὴ στοργὴ καί μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸ «μικρὸν ποιμνιον» (Λουκ. ιβ' 32) νά μὴ μένει ἀνεξομολόγητο καί ἀκοινωνητο, ἀλλὰ καί ἀναγνώριζαν στὴ μορφὴ του ἓνα κατὰ κυριολεξίαν ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ. Μέσα στὴν τοπικὴ ἀπομόνωσή τους, ὑπῆρξαν οἱ πιὸ “τυχεροί” χωρικοὶ τῆς Κρήτης! Στὴν ἐκτέλεση

αὐτῆς τῆς ἐφημεριακῆς διακονίας ἔζησε πολλά θαύματα -ἀποδείξεις τῆς οὐράνιας εὐαρέσκειας- ὅπως τότε πού, κατά διήγηση τοῦ ἰδίου, σταμάτησαν τὰ ὀρμητικά νερά ποταμοῦ καί πέρασε ἀπέναντι γιά νά πάει νά λειτουργήσει.

γ) **Εὐαγγελικές ἐντολές καί ἀρετές:** Μέ ἔνθεο φόβο τηροῦσε ὅλες τίς εὐαγγελικές ἐντολές μία πρὸς μία, ὅπως τίς παρέδωσε ὁ Χριστός στους ἁγίους Ἀποστόλους καί τίς μάθαμε μέσῳ τοῦ Εὐαγγελίου καί τῶν λοιπῶν ἀποστολικῶν κειμένων τῆς Καινῆς Διαθήκης, δηλαδή τό σύνολο πού ἀφορᾶ σέ λογισμούς, λόγους καί πράξεις. Ἔτσι, ἀπό τότε πού ὡς παιδί ἀπέκτησε τήν ἐπίγνωση τοῦ θείου νόμου παράλληλα πρὸς τόν ἔμφυτο ἠθικό νόμο πού εἶναι ἡ συνείδηση, μέχρι τήν κοίμησή του ἀποδείκνυε καθημερινά τήν πρὸς τόν Χριστό ἀγάπη του, ἔχοντας πάντα κυρίαρχο μέσα του τό λόγο τοῦ Κυρίου, «*ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καί τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, καί ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καί ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν*» (Ἰω. ιδ' 21).

Ἡ τήρηση τῶν θείων ἐντολῶν συνεπάγεται

τήν ταυτόχρονη καλλιέργεια τῶν εὐαγγελικῶν ἀρετῶν, ὅπως τίς ἀνέλυσαν διά μέσου τῶν αἰώνων ἐμπειρικά καί θεολογικά οἱ θεοφόροι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καί μάλιστα οἱ λεγόμενοι νηπτικοί. Αὐτό τί σημαίνει; Ὅτι εἶχε ἀκρίβεια χριστιανικῆς συνειδήσεως, ἡ ὁποία ἐπεκτεινόταν καί ὡς ἀκρίβεια ἱερατικῆς συνειδήσεως, καί ἀκόμη μοναστικῆς, κάτι δηλαδή πολύ περισσότερο καί ἐξειδικευμένο, ἀφοῦ ἀφορᾶ στήν ὀλοκληρωτικὴ ἀφιέρωση.

Ἡ ἀκρίβεια αὐτὴ προϋποθέτει ἀνύστακτο ὄφθαλμό σέ ἐπίπεδο λογισμῶν καί θυροφύλακα στίς αἰσθήσεις, πού οἱ Πατέρες ἀποκαλοῦν «*φυλακὴν τῶν αἰσθήσεων*» (Ἀββᾶ Ἡσαΐα, 27 κεφάλαια Περί τηρήσεως τοῦ νοῦ- Φιλοκαλία τόμος Α'). Κατόρθωσε δηλαδή καί αὐτές τίς πέντε αἰσθήσεις νά τίς ὑποτάξει στή Χριστοθήθεια, φθάνοντας ἔτσι στήν ἀπάθεια καί στήν ἁγιοπρεπῆ ψυχοσωματικὴ λάμπουσα καθαρότητα. Γι' αὐτό καί ἀναπαύθηκε πάνω του ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ. Ἐγινε κατοικητήριο, «*μονή*» Θεοῦ σύμφωνα μέ τήν ὑπόσχεσή Του· «*ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καί ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καί πρὸς αὐτόν*

ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν» (Ιω. ιδ' 23). Ἔτσι, μέ τήν ἰσόβια καὶ διαρκῆ «νόμιμον ἄθλησιν», κατέστη «Ἄρετῶν ἐκμαγεῖον, καὶ τῶν χαρισμάτων δοχεῖον τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου» (Ἀκολ. Ὅσ. Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἄθῳ).

Ὅσοι τόν ζήσαμε ἀπό κοντά καὶ ξέραμε τουλάχιστον γραφῆ καὶ ἀνάγνωση στά πνευματικά θέματα, ψηλαφήσαμε ὅλους τούς καρπούς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὅπως τούς ἀναφέρει ὁ Ἄπ. Παῦλος: Τῆ θερμῆ **ἀγάπη** του πρὸς τόν Χριστό καὶ τῆ θυσιαστικῆ πρὸς τούς ἀνθρώπους, κυρίως τούς πονεμένους καὶ δυσκολεμένους διὰ τῆς παρακλητικῆς διδαχῆς καὶ τῆς θαυματουργοῦ προσευχῆς του. Περί τῆς **χαρᾶς** καὶ τῆς **εἰρήνης** ἔγινε πῶς πάνω ἀναφορά. Τῆ **μακροθυμία** μέ τήν ἀδελφῆ της ἀνεξικακία σέ ὅσους τόν πίκραναν «φθόνῳ καὶ συνεργίᾳ τοῦ πονηροῦ». Τῆ **χρηστότητα**, διότι ἦταν πρόθυμα χρήσιμος σέ ὅλους. Τήν **ἀγαθωσύνη** ὡς ἐκδηλῆ καὶ πηγαία καλωσύνη καὶ πνευματικῆ γλυκύτητα, ἀφοῦ εἶχε πάντοτε ἀγαθό λογισμό γιά ὅλους καὶ ἐπομένως εἶχε τό ἀπονήρευτο καὶ ἀκατάκριτο. Τήν ἐδραία **πίστη** μέ τήν ὁποία πορεύθηκε

μέχρι τέλους. Τήν Χριστομίμητη **πραότητά** του «μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινός τῆ καρδία» (Ματθ. ια' 29). Τήν **ἐγκράτεια**· δεινός νηστευτής, ὅπως παρέλαβε ἀπό τόν Γέροντά του Εὐάρεστο. Ἐγκρατής στή γλῶσσα, ἀλλά καὶ σέ ὅσα περί ἐγκρατείας προστάζει τό μοναχικό πολίτευμα.

Στούς καρπούς αὐτοῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρέπει νά προστεθοῦν: Ἡ ἀρετῆ τῆς **εὐγένειας**, πού ἦταν ὑποδειγματικῆ διότι εἶχε τό ἀνυπόκριτο, ἀλλά συνυπῆρχε μέ τῆ **σεμνοπρέπεια**, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τό κοινό ἦθος τῶν ἁγίων. Εὐγενῆς σεμνοπρεπῶς πρὸς πάντες καὶ στή λεπτομέρεια. Σέ τέτοιο βαθμό, πού παρά τό γῆρας καὶ τήν ἐλάχιστη ὄρασή του, δέν παρέλειπε στήν πύλη τῆς Μονῆς τήν ὑποδοχή καὶ τό κατευόδιο! Ἡ ἀρετῆ ἐπίσης τῆς **διάκρισης** τήν ὁποία οἱ Πατέρες ἀποκαλοῦν «**μεγίστην πασῶν τῶν ἀρετῶν**». Ἡ ἀρετῆ τῆς **ἄκρας εὐλάβειας** ὄχι μόνο κατά τῆ Θ. Λατρεία, μέ τήν ὁποία ἐνέπνεε τό ἐκκλησίασμα γιά μίμηση καὶ προσευχή, ἀλλά καὶ στήν ὄλη στάση του (ὁμιλία, κινήσεις κ.λπ. ἐντός τοῦ ναοῦ) καθῶς καὶ ἄλλες.

4) **Τά οὐράνια χαρίσματα:** Δυσεξαρίθμητες εἶναι οἱ μαρτυρίες τῶν ἀδιαμφισβήτητων ἐκτάκτων χαρισμάτων του, ὡς σφραγίδα τῆς παρηρσίας του ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Αὐτά τὰ χαρίσματα τὰ εἶδαμε καί τὰ ζήσαμε καί στοὺς ἄλλους συγχρόνους ἀγίους, τοὺς ἐγγεγραμμένους πλέον στό ἀγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας, Πορφύριο, Παῖσιο, Ἰάκωβο, Γεράσιμο ὕμνογραφο καί Εὐμένιο Σαριδάκη. Δηλαδή, τό **διορατικό**, τό **προορατικό**, τό **ιαματικό**, τὴν **ἐκδίωξη πονηρῶν πνευμάτων**, τό **διδακτικό**, τίς **ἀγιοφάνειες** καί ἄλλες **ἀποκαλύψεις**, καθὼς καί τὴν **οἰκειότητα μέ ἀγίους**. Ὡς πρὸς τό τελευταῖο, ὁ Γέροντας Εὐμένιος εἶχε αὐτὴ τὴν οἰκειότητα μέ τὸν προφήτη Ἡλία, τὴν ὁποία δέν ἦταν δυνατόν νά κρύψει, ἀφοῦ ὅταν τοῦ ζητοῦσαν ἀκόμη καί ἀπὸ τό τηλέφωνο ἔκτακτη βοήθεια στέλνοντας τὴν εὐχή του, ἐκεῖνος μέ βεβαιοπιστία τοὺς ἔλεγε νά μὴ ἀνησυχοῦν, διότι θά ἔστειλε ἀμέσως τὸν “Γεροπροφήτη”. Τό τυπικὸ του στίς περιπτώσεις αὐτές ἦταν νά πάει στό προσκυνητὰρι μέ τὴν εἰκόνα του στό καθολικὸ τῆς Μονῆς, νά τοῦ βάλει μετάνοια, νά τὸν προσκυνήσει καί

νά του πει· “Προφήτη μου Ἡλία, πρόφταξε”, διατυπώνοντας τό αίτημα.

Εὐχαριστῶ καί εὐγνωμονῶ τόν φιλάγιο Σεβ. Μητροπολίτη Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Πρόδρομο, γιά τήν εὐλογία πού μου χάρισε νά καταθέσω τά παραπάνω πτωχά γιά τόν Γέροντα Εὐμένιο Λαμπάκη, μέ τή συμπλήρωση εικοσαετίας ἀπό τήν κοίμησή του, γιά τό ἡμερολόγιο τοῦ 2025 τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τό ὁποῖο θά εἶναι ἀφιερωμένο στόν ἅγιο αὐτό Ἱερομόναχο, τό νέο ἀγιολογικό θησαύρισμα τῶν Ρεθυμνίων πού τίμησε μέ τήν ὀσιακή ζωή του καί θά τιμᾷ γιά πάντα τήν Τοπική Ἐκκλησία. Καί ὄχι μόνο αὐτήν, ἀλλά καί γενικά τήν ἀγιοτόκο καί ἀγιότροφο ἀποστολική Ἐκκλησία τῆς Κρήτης μας, ἡ ὁποία σύν Θεῷ «τῷ ἐν ἀγίοις θαυμαστῷ», θά ἔχει κάποια στιγμή στό ἀγιολογίό της τόν τέταρτο ἅγιο μέ τό ἴδιο ὄνομα. Καί τό ἀξιοπαρατήρητο εἶναι ὅτι· ὁ 20^{ος} αἰώνας ἄρχισε μέ ἅγιο Εὐμένιο (τοῦ Κουδουμᾶ, † 1920, αὐτάδελφο τοῦ ἁγίου Παρθενίου), καί τελείωσε μέ ἅγιο Εὐμένιο (Σαριδάκη, † 1999), ἀμφοτέρους ἀγνωρισμένους καί διακηρυγμένους ἁγίους Συ-

νοδικῶς ἀπό τή Μητέρα Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ δέ 21^{ος} αἰώνας πού διανύουμε ἄρχισε καί αὐτός μέ Εὐμένιο (Λαμπάκη, † 2005).

Εἶθε τό ἡμερολόγιο αὐτό νά εἶναι ἡ ἀρχή τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας γιά τή συγκέντρωση καί ἀξιολόγηση ὅλου τοῦ σχετικοῦ ὑλικοῦ, γραπτοῦ καί ἐνυπόγραφου, γιά τόν ὄσιο Γέροντα Εὐμένιο, πρὶν φύγουν γιά τήν ἄλλη ζωή καί ἄλλοι –διότι πολλοί ἔφυγαν– οἱ ὁποῖοι ἔζησαν κοντά του θαυμαστά πράγματα, τεκμήρια τῆς ἀγιότητός του, καί νά πάρει ἔτσι ἡ ἱερή αὐτή ὑπόθεση τόν ἐκκλησιολογικό της δρόμο.

*Ὁ Γέροντας Εὐμένιος στή λιτάνευση τῶν Τιμίων
Καρῶν τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων.*

ΔΙΔΑΧΕΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΕΥΜΕΝΙΟΥ

Ὁ Θεός εἶναι Ἅγιος, Τρισάγιος, Πανάγιος, Θεός τοῦ ἐλέους, Θεός τῆς ἀγάπης, Θεός τῆς δικαιοσύνης. Ἄχραντος, Ἀμίαντος, Ἄναρχος, Αἰώνιος, Ἄτελεύτητος, Ἀίδιος, Ἄόρατος, Ἄνυπέρβλητος, Ἄνεξιχνίαστος, Ἄνεξίκακος, Πάνσοφος, Παντεπόπτης, Παντοδύναμος, Κύριος τοῦ Οὐρανοῦ καί τῆς Γῆς, Πατήρ πάντων ἡμῶν.

ΑΓΑΠΗ ΘΕΟΥ

Ὁ Ἐσταυρωμένος Χριστός εἶναι Θεός τῆς ἀγάπης. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπερίγραπτη. Ὅποιος θέλει προκοπή νά ἀγαπᾶ τόν Θεό. Τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ τήν ἀγοράζουμε μέ τήν ἀρετή τῆς ταπεινοφροσύνης.

Ἀλήθεια, παιδιά μου, τί ὑπέροχη ποῦ εἶναι ἡ ἀγάπη! γι' αὐτό καί μᾶς ζητεῖ ὁ Κύριος.

«ἀγαπάτε ἀλλήλους». Ἀγάπη, ἀγάπη θεία καί ὑπέροχη πού μεταμορφώνεις τούς ἀνθρώπους καί τούς κάνεις εἰρηνικούς, δίκαιους, ἀληθινά ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ, καί τούς ντύνεις μέ τήν ταπείνωση, τήν πρώτη τῶν ἀρετῶν.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νά προσεύχεται καί μάλιστα συνεχῶς, συνεχῶς, διότι ἡ προσευχή εἶναι θέλημα τοῦ Θεοῦ: «Πάντοτε χαίρετε, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, ἐν παντί εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γάρ θέλημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς».

Μέ προσοχή, μέ εὐλάβεια, μέ κατάνυξη, μέ σεβασμό καί μέ φόβο Θεοῦ πρέπει νά προσευχόμεθα. Καί ὄχι πολλά λόγια, ὄχι βαττολογίες, λίγα λόγια καί καλά πού θά τά λέει καί ἡ ψυχὴ μας. Ὅχι μόνο τα χεῖλη καί ὁ νοῦς, ἀλλά καί ἡ ψυχὴ· «στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου Θεοῦ», δηλαδή μέ κατάνυξη καί φόβο Θεοῦ.

ΜΕΤΑΝΟΙΑ – ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ

Τὸ μυστήριό τῆς ἐξομολογήσεως εἶναι μέγα. Χαρά στὸν ἄνθρωπο πού τό ἀναγνωρίζει, ἐξομολογεῖται

καί μετὰ κοινωνεῖ. Χαρά σ' ἐκεῖνον πού περνᾷ τὴ θάλασσα τῆς ἁμαρτίας μέ τό καράβι τῆς μετάνοιας, γιατί ἀγιάζεται καί ἄξια μεταλαμβάνει τοῦ Σώματος καί τοῦ Αἵματος τοῦ Κυρίου.

Ἡ χάρις Τοῦ Θεοῦ, σ' ἐκεῖνον πού ἐξομολογεῖται, μετανοεῖ καί κοινωνεῖ ἄξια, τὸν βοηθάει στὶς δύσκολες περιστάσεις τῆς ζωῆς καί γίνεται ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖο περιμένει ἀνοιχτὴ ἢ πύλη τῆς αἰώνιας ζωῆς, γιὰ νά ζήσει τὴν εὐφροσύνη τοῦ Παραδείσου καί τὰ ἀγαθὰ πού ἔχει ἐτοιμάσει ὁ Θεός γιὰ ἐκείνους πού Τὸν ἀγαποῦν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ – ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΜΟΣ

Ὡραιότερα Λειτουργία δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τὴ δικὴ μας!

Μέ τὴ συμμετοχὴ μας στὴν ἐξομολόγηση, στὴ Θεία Λειτουργία, στὴ Θεία Κοινωνία καί μέ τὴ νοερά προσευχὴ θά ἀντιμετωπίζομε τούς κακούς λογισμούς καί τίς παγίδες τοῦ διαβόλου.

Θέλω λοιπόν, παιδιά μου, νά σᾶς πῶ ὅτι, ἐφόσον ζοῦμε σέ αὐτὴν τὴν πονηρὴ ἐποχὴ, σᾶς θέλω νά εἴσθε προσεκτικὰ παιδιά, ὑπάκουα στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας, νά ἐκκλησιά-

ζεσθε ακόμη και αν οι γονείς σας δέν εκκλησιάζονται, νά προσεύχεστε και νά αγαπάτε, νά αγαπάτε τούς ανθρώπους, γιά νά έχετε τή Χάρη και τήν εύλογία του Θεού στη ζωή σας.

ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

Όπως τό βάπτισμά μας μᾶς καθαρίζει και μᾶς ἀναγεννά, έτσι και ή έλεημοσύνη καθαρίζει τήν ψυχή από τήν ἀμαρτία.

Πόση δύναμη έχει ή έλεημοσύνη! Μᾶς τό δείχνει ή ωφέλεια πού κάνει στίς ψυχές τῶν νεκρῶν μας, όταν ἐμεῖς κάνουμε έλεημοσύνη στό ὄνομά τους. Ένας Άγιος λέγει, ὅτι «ἐλευθερώνει από τά δεσμά του Ἄδη».

Χαρά, χαρά στό χριστιανό πού ἐλεεῖ τούς φτωχοῦς από τό ὑστέρημά του.

ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ – ΠΙΝΟΣ

Ἡ ζωή του ανθρώπου εἶναι γεμάτη από πόνο και δοκιμασίες.

Ό Πανάγαθος Θεός ὅλο και κάτι κάνει γιά μᾶς, γιατί μᾶς αγαπά. Ξέρετε πόσο πολύ ἐπόνεσε Αὐτός ἐπάνω στό Σταυρό; Κι ὁμως τόν ὑπέμεινε

καί απέθανε μέσα στόν πόνο γιά νά σώσει τίς ψυχές μας. Ὁ δικός Του πόνος ἔγινε ἡ δική μας σωτηρία. Καί ὁ δικός μας πόνος κάνει καλό στίς ψυχές μας, γιατί συνερχόμεθα καί βλέπουμε πώς δέν εἴμεθα τίποτα. Διώχνουμε τήν ὑπερφάνειά μας, τόν ἐγωισμό μας.

Ὅχι μόνο μέ τά ἀγαθὰ ἔργα ἀλλά καί μέ τόν πόνο κερδίζουμε τήν αἰώνια ζωή. Ὁ πόνος μας εἶναι ἔκφραση τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

Ἐάν θέλουμε νά κερδίσουμε τόν παράδεισο, θά πρέπει νά ἀγωνισθοῦμε· «στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετά φόβου Θεοῦ».

Ἡ προσευχή, ἡ νηστεία, ἡ μετάνοια, ἡ Θεία Κοινωνία, ἡ δικαιοσύνη καί ἡ ἀγάπη μας πρὸς τόν Θεόν καί τόν συνάνθρωπό μας, καί ἰδιαίτερα πρὸς τόν πτωχό καί πονεμένο, αὐτά θά μᾶς χαρίσουν τόν Παράδεισο.

Ὅποιος θέλει νά κερδίσει τόν παράδεισο, πρέπει νά ἀγωνίζεται τόν καλόν ἀγώνα τῆς πίστεως.

Παράδεισε, παράδεισε, μπορούμε νά σέ κερδίσουμε, μά δέν μπορούμε νά σέ κατανοήσουμε!

ΓΟΝΕΙΣ – ΠΑΙΔΙΑ

Ἀγάπη, ἀγάπη νά ἔχετε μεταξύ σας γιά νά ἔχουν καί τά παιδιά γιά σᾶς. Ἀγάπη πού θά ξεκινᾷ ἀπό τήν ἀγάπη σας πρὸς τόν Θεό. Ἄν δέν ἀγαπᾶτε τόν Θεό, τότε δέν θά ἀγαπᾶτε οὔτε τά παιδιά σας. Δέν βλέπετε αὐτούς πού χωρίζουν πόσο πολύ πληγώνουν τά παιδιά τους;

Ἀγωνίεσθε γιά τίς ψυχές σας, γιά νά ἀγωνισθεῖτε καί γιά τά παιδιά σας, γιατί σέ σᾶς τούς ἴδιους εὐρίσκεται ἡ αἰτία τῶν προβλημάτων. Δεῖτε τούς ἑαυτούς σας ποιοί εἶναι μέ τήν προσευχή, μέ τήν ἐξομολόγηση καί μέ τήν ἀναγνώριση τῶν λαθῶν σας.

Ὁ πατέρας καί ἡ μητέρα εἶναι πρῶτοι καί κύριοι δάσκαλοι τοῦ παιδιοῦ. Οἱ γονεῖς νά στέλνουν τά παιδιά στούς πνευματικούς γιά νά συζητοῦν τά προβλήματά τους. Τά παιδιά εἶναι «παιδευσις», θέλουν ὑπομονή. Τά παιδιά σήμερα πρέπει νά παιδαγωγοῦνται μέ ἥπιο τρόπο, μέ τό καλό πάντα.

Ἀγάπη πρὸς τούς γονεῖς μας γιὰτί μετὰ τό Θεό, μετὰ τούς Ἁγίους μας, μετὰ τήν Ἐκκλησία μας εἶναι οἱ γονεῖς μας, γιὰτί εἶναι ἅγιο πρᾶγμα,

ιερό είναι οί γονεΐς. Νά ύπακοϋμε στους γονεΐς μας, γιατί ή άνυπακοή μας όδηγεΐ στό θάνατο. Οί πρωτόπλαστοι δέν ύπάκουσαν στόν Θεό Πατέρα τους καΐ έγνώρισαν τό θάνατο.

Σείς τά παιδιά πρέπει νά άναγνωρίζετε τούς εϋεργέτες σας. Οί γονεΐς είναι μεγάλοι εϋεργέτες· κοπιάζουν, άγωνιοϋν, παλεύουν ώστε νά έχετε καλή πρόοδο καΐ νά γίνετε χρήσιμοι πολΐτες στήν κοινωΐα.

ΠΑΝΑΓΙΑ - ΑΓΙΟΙ

Ξέρετε, παιδιά μου, ότι έχει συνεχώς τά χέρια Της ψηλά καΐ προσεύχεται καΐ δέεται στόν Υίο Της ύπέρ τής του κόσμου ζωής καΐ σωτηρίας ή Παναγΐα!

Ή Παναγΐα είναι άνωτέρα πάντων τών Άγίων καΐ Μητέρα πάντων τών χριστιανών. Καΐ ή σημασία του όνόματος τής Παρθένου Μαρΐαμ: «Μόνη Αϋτη Ρύσεται Ίου Άπαντας Μισοκάλου». Τήν έρμηνεία αϋτή άναφέρει ό Δαμασκηνός Στουδίτης καΐ δείχνει τό ρόλο τής Παρθένου Μαρΐας στή σωτηρία του κόσμου.

ΙΕΡΩΣΥΝΗ

Ίερεύς του Θεου του Ύψίστου, Άγγελος Θεου Παντοκράτορας, μεσίτης μεταξύ Θεου καΐ ανθρώπων, εργάτης του φοβερου θυσιαστηριου του Παντοκράτορας Θεου.

Σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, ή Άγία Καθολική καΐ Αποστολική Έκκλησία έχει άνάγκη από άξιους, άγιους διακόνους του Λόγου, άγιους ποιμένες για τον επανευαγγελισμό του σύγχρονου κόσμου.

Δέν φτάνει μόνο ή μόρφωση του κληρικού, χρειάζεται μελέτη τών πατερικών καΐ λειτουργικών βιβλίων, τών Συναξαριών που καθημερινά διαβάζονται στήν Έκκλησία.

Ό Ίερεύς ό πεφωτισμένος, ό ταπεινός, ό άγαθός, που έχει δύναμιν πίστεως, αϋτός θά φέρει άγλαούς καρπούς.

Ό καλός Ίερεύς φωτίζει, αγιάζει με τό καλό του παράδειγμα καΐ με τό κήρυγμά του.

Ό Ίερεύς πρέπει νά άγρυπνᾷ για τά λογικά πρόβατα που του εμπιστευτήκε ό Θεός.

Ό Ίερεύς με ένα λόγο μπορεί νά ζημιώσει ψυχές. Ό Ίερεύς με ένα λόγο μπορεί νά σώσει ψυχές. Γι' αϋτό χρειάζεται πολλή προσοχή.

*Ο Γέροντας Εὐμένιος με τὴν ἀδελφή του Ἰωάννα
στὸν αὐλειο χῶρο τῆς Ἱεράς Μονῆς Ρουστίκων.*

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΑΚΗ ΠΑΝΗΓΥΡΙ
ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΩΝ
200 ΕΤΗ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΡΤΥΡΙΚΗ ΤΟΥΣ ΤΕΛΕΙΩΣΗ,
ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΗΣ Α.Θ.Μ.
ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ κ.κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Β΄

*Υποδοχή του Πατριάρχου Αλεξανδρείας στον Ίερό Ναό
Αγίων Τεσσάρων Μαρτύρων. 27/10/2024.*

*Από τόν Πατριαρχικό Έσπερινό τής Έορτής τών Αγίων
Τεσσάρων Μαρτύρων, χοροστατούντος του Πατριάρχου
Αλεξανδρείας κ.κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Β΄. 27/10/2024.*

Από τόν Πατριαρχικό Έσπερινό τής Έορτής
τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων. 27/10/2024.

Ἀρχιερατική Σπολή, ἔργο τής Ἱεράς Μονῆς Ἁγίας Εἰρήνης. Δῶρο
τής Ἱεράς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αἰλοποταμίου στόν
Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας κ.κ. ΘΕΟΔΩΡΟ Β'. 27/10/2024.

Ἀπό τήν Πατριαρχική καί Πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία
τῆς Έορτῆς τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων.
28/10/2024.

Ὅλες οἱ Ἀρχές τοῦ Ρεθύμνου παροῦσες στήν Πανήγυρι
τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων. 28/10/2024.

«Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεπον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἶδε καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἦν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ σου».

*Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ.κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ Β΄ ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης τῆς Ἀντιφωνητρίας Μυριοκεφάλων. 28/10/2024.
Παρόντες στήν Ἱερά Πανήγυρι καὶ οἱ Πρόκριτοι τοῦ Στρατοῦ καὶ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας. 28/10/2024.*

Ο Υπουργός Έθνικης Οικονομίας και Οικονομικών κ. Κωστής Χατζηδάκης, εκπρόσωπος τής Ελληνικής Κυβερνήσεως προς τιμήν του Πατριάρχου Αλεξανδρείας κ.κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Β΄. 28/10/2024

Ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας απέκαλυψε έπετειακό ψηφιδωτό στον Ι. Ν. Αγίων Τεσσάρων Μαρτύρων, έργο τής Σχολής Ψηφιδωτού τής Γεράς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αύλοποτάμου. 28/10/2024.

Από τήν Ιερά Λιτανεία τών Τιμών Καρών τών Αγίων Τεσσάρων Μαρτύρων. 28/10/2024.

Η Α.Θ.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικής κ.κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ Β΄ στὰ προπύλαια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων. 28/10/2024.

Ἀπὸ τὴν τελετὴ ἀνακήρυξης τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Β΄ ὡς Ἐπίτιμου Δημότου Ρεθύμνης, στὸ Δημαρχεῖο Ρεθύμνης. 29/10/2024.

Ἡ εἰκὼν πάντων τῶν ἐν Κρήτῃ διαλαμψάντων Ἁγίων

- 4/1 Νικηφόρος ὁ Λεπρός ὄσιος (1964).
 5/1 Γρηγόριος ὁ ἐν Ἀκρίτα ὄσιος (820).
 11/1 Νικηφόρος ὁ ἐκ Κριτῶν Μεραμβέλλου νεομάρτυς (1832).
 22/1 Ἰωσήφ Σαμακοῦ ὁ Ἁγιασμένος, ὁ ἐξ Ἀζωκεράμου Σηπειῶν ὄσιος (1511).
 29/1 Ἰγνάτιος ὁ Σιναΐτης, ὁ Πνευματικός, ὁ ἐκ Ρεθύμνης ὄσιος (17ος αἰ).
 4/2 Νικόλαος ὁ Στουδίτης, ὁ ἐκ Κυδωνίας ὁμολογητής (868).
 7/2 Γεώργιος Διβόλης, ὁ ἐξ Ἀλικιανοῦ Κυδωνίας νεομάρτυς (1866).
 15/3 Μανουὴλ ὁ ἐκ Σφακίων νεομάρτυς (1792).
 17/3 Παῦλος ὀσιομάρτυς (8ος αἰ).
 20/3 Μύρων ὁ ἐξ Ἡρακλείου νεομάρτυς (1793).
 31/3 Θεόφιλος μάρτυρ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ (4ος αἰ.).
 3/4 Ἰωσήφ ὁ Ὑμνογράφος ὄσιος (833).
 7/4 Γεράσιμος ὁ Βυζάντιος ὄσιος (1770).
 1/5 Μαρία Μεθυμοπούλα ἡ ἐκ Φουρνῆς Μεραμβέλλου νεομάρτυς (1826).
 14/5 Λεόντιος Ἱεροσολύμων (11ος αἰ.).
 14/5 Μάρκος ὁ ἐν Σμύρῃ νεομάρτυς (1643).
 15/5 Ἀνάμνησις τῆς ἐκ Βενετίας εἰς Ἡράκλειον

- ἐπανακομιδῆς τῆς τιμίας Κάρας τοῦ Ἀποστόλου Τίτου (1966).
- 23/5 Εὐμένιος ὁ ἐξ Ἐθιᾶς Ἡρακλείου νέος ὄσιος.
9/6 Πέντε Κανονικά Παρθένοι Μαρία, Μαρίαμνη, Μάρθα, Θέκλα καὶ Ἐνναθᾱ.
- 14/6 Κύριλλος Γορτύνης ἱερομάρτυς (3ος αἰ.).
- 23/6 Γεράσιμος Κρήτης, Νεόφυτος Κνωσοῦ, Ἰωακείμ Χερρονήσου, **Γεράσιμος Ρεθύμνης**, Καλλίνικος Κυδωνίας, Ἰερόθεος Λάμπης, Ζαχαρίας Σητείας, Ἰωακείμ Πέτρας, Μελχισεδέκ Κισάμου, Καλλίνικος Διοπόλεως καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς νεομάρτυρες (1821-1822).
- 25/6 **Μεθόδιος ὁ ἐν Νιβρύτῳ ὄσιος, ὁ ἐκ Ρεθύμνης (16ος αἰ.).**
- 27/6 Κύριλλος Α΄ ΚΠόλεως ὁ Λούκαρις (1638).
- 28/6 Σέργιος Νικητιάτης μάγιστρος (9ος αἰ.).
4/7 Ἀνδρέας Κρήτης ὁ Ἱεροσολυμίτης (712).
5/7 Ἀθανάσιος ὁ ἐν τῷ Ἄθῳ ὄσιος (10ος αἰ.).
9/7 Μεθόδιος Λάμπης ἱερομάρτυς (1793).
- 10/7 Παρθέنيος καὶ Εὐμένιος οἱ ἐν Κουδουμά ὄσιοι (1905 καὶ 1920).
- 12/7 Γεράσιμος Βυζάντιος καὶ Ἀκάκιος οἱ ἐν Μονῇ Τζαγκαρόλων Χανίων ὄσιοι (17ος αἰ.).
- 14/7 Πέτρος Κρήτης ὁ νέος ἱερομάρτυς (4ος αἰ.;).
14/7 Ἐμμανουήλ, Ἀνεζίνα, Γεώργιος καὶ Μαρία οἱ ἐκ Μελισσουργείου Κισάμου νεομάρτυρες (1681).
- 7/8 Ἰωσήφ Γεροντογιάννης ὁ ἐν Καψᾶ Σητείας ὄσιος (1874).

- 8/8 Μύρων Κρήτης ὁ θαυματουργός.
12/8 Δώδεκα Στρατιῶται ἐν Κρήτῃ μάρτυρες (4ος αἰ.;).
- 17/8 Εὐτύχιος Γορτύνης, Εὐτυχιανός καὶ Κασσιανή αὐτάδελφοι ὄσιοι (4ος αἰ.).
- 18/8 **Ματθαῖος ὁ ἐκ Γερακαρίου Ἀμαρίου καὶ ἐν Ρεθύμνι μαρτυρήσας νεομάρτυς (1700).**
- 21/8 **Ἀθανάσιος Πατελάρος, ὁ ἐκ τῆς Ἀξοῦ Μυλοποτάμου Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ θαυματουργός (1654).**
- 23/8 Χαραλάμης ὁ ἐν Καλυβιανῇ Μεσαράς Ἡρακλείου ὄσιος (1788).
- 25/8 **Τίτος ἀπόστολος, πρῶτος Ἐπίσκοπος Κρήτης (1ος αἰ.).**
1/9 Νικόλαος Κουρταλιώτης ὄσιος (17ος αἰ.).
2/9 Κοσμάς ὁ Ἐρημίτης ὄσιος (658).
4/9 Ἄνθιμος ἐκ Κεφαλληνίας νέος ἀσκητής (1781).
8/9 **Ἑορτὴ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Μυριοκεφάλων.**
- 12/9 **Σύναξις Ὑπεραγίας Θεοτόκου Ἀντιφωνητρίας ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ξένου ἰδρυθείσῃ Ἱερᾶ Μονῇ Μυριοκεφάλων Ρεθύμνης.**
- 15/9 Ἰωάννης ὁ ἐκ Σφακιῶν νεομάρτυς (1811).
18/9 Εὐμένιος Γορτύνης ὁ θαυματουργός (7ος αἰ.).
20/9 **Ἰωάννης ὁ Ξένος ὄσιος (1027).**
20/9 Ἰλαρίων ὁ ἐξ Ἡρακλείου νέος ὀσιομάρτυς (1804).

- 7/10 Ἰωάννης ὁ Ἐρημίτης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐν Κυδωνία 98 ὅσοι (1632).
- 8/10 Φίλιππος Γορτύνης (2ος αἰ.).
- 10/10 Πινυτός Κνωσοῦ (2ος αἰ.).
- 13/10 Μελέτιος Πηγᾶς Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ ἐπιτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου (1601).
- 17/10 Ἀνδρέας ὀσιομάρτυς ὁ ἐν Κρίσει (8ος αἰ.).
- 20/10 Ἀνδρόνικος ὀσιομάρτυς (8ος αἰ.).
- 20/10 Γεράσιμος ἐν Κεφαλληνία ὄσιος (1579).
- 28/10 **Γεώργιος, Ἄγγελῆς, Μανουὴλ καὶ Νικόλαος οἱ ἐν Ρεθύμνῃ νεομάρτυρες (1824).**
- 22/11 Ἄνθιμος Ἀθηνῶν καὶ Πρόεδρος Κρήτης ὁμολογητὴς (15ος αἰ.).
- 26/11 Νίκων ὁ «Μετανοεῖτε», ὁ ἐν Σπάρτῃ ὄσιος (10ος αἰ.).
- 27/11 Γρηγόριος Κλαζομένιος καὶ Γεράσιμος Εὐβοεὺς οἱ Σιναΐται ὄσοι (μετὰ τὸν 10ον αἰ.).
- 27/11 Ἀρσένιος ὁ Ἁγιοφαραγγίτης ὄσιος (μετὰ τὸν 10ον αἰ.).
- 11/12 Νικηφόρος Φωκᾶς βασιλεὺς (966).
- 23/12 Γελάσιος, Εὐνικιανός, Εὐπορος, Θεόδουλος καὶ Σατορνίνος ἐκ Γορτύνης, Ζωτικὸς ἐκ Κνωσοῦ, Πόμπιος ἐκ Λεβήνου, **Ἀγαθόπους ἐκ Πανόρμου**, Εὐάρεστος ἐξ Ἡρακλείου καὶ Βασιλείδης ἐκ Κυδωνίας δέκα μάρτυρες (250).
- 30/12 **Γεδεὼν Καρακαλληνός ὁ ἐν Τυρνάβῳ ὀσιομάρτυς καὶ ἐν Ρεθύμνῃ ἀσκήσας (1818).**

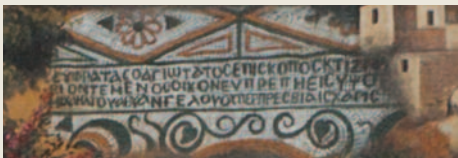
ΠΑΣΧΑΛΙΟΝ ΤῶΝ ΕΤῶΝ 2025

Ἰνδικτιῶν γ' - Ἡλίου κύκλοι 1.
Σελήνης κύκλοι 9 - Σελήνης θεμέλιον 15.
Κρεωφαγίας ἡμέραι: 61.

***

Τὸ Τριώδιον ἄρχεται Φεβρουαρίου 9.
Ἡ Ἀπόκρεως: Φεβρουαρίου 23.
Ὁ Εὐαγγελισμός: Τρίτῃ Δ' Νηστειῶν.
Νομικόν Φάσκα: Ἀπριλίου 17.
Λατίνων Πάσχα: Ἀπριλίου 20.
ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ: Ἀπριλίου 20.
Ἡ Ἀνάληψις: Μαΐου 29.
Ἡ Πεντηκοστή: Ἰουνίου 8.
Ἡ Κυριακὴ τῶν Ἁγίων Πάντων: Ἰουνίου 15.
Ἡ Νηστεία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων: ἡμέραι 13.

Ἡ Θεία Λειτουργία στὶς Ἐνορίες τῆς Πόλεως Ρεθύμνης

Καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τοῦ ἔτους, μέ ἐξάιρεση τίς περιόδους τῶν νηστειῶν (Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί Δεκαπενταγουστού), καθημερινά τελεῖται ἡ Θεία Λειτουργία στοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῆς πόλεως Ρεθύμνης σύμφωνα μέ τό παρακάτω πρόγραμμα:

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΙΕΡΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΕΙΣΟΔΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
ΤΡΙΤΗ	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ
ΤΕΤΑΡΤΗ	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΚΟΥΜΠΕ
ΠΕΜΠΤΗ	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ
ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΜΑΣΤΑΜΠΑ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΛΟΥΚΑ
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου ἀρχίζει στίς 7:00' π.μ. καί ἡ Θεία Λειτουργία τελειώνει στίς 9:00' π.μ.

Στόν Ἱερό προσκυνηματικό Ναό τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τελεῖται κάθε δεύτερη Κυριακή ἡ Θεία Λειτουργία καί κάθε Τετάρτη στίς 4:30' μ.μ. ἡ ἀκολουθία τῆς Ἱερᾶς Παρακλήσεως.

Στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Λουκά τοῦ Νοσοκομείου, ἐκτός ἀπό τὴν Θεία Λειτουργία τοῦ Σαββάτου, κάθε

Τρίτη ἀπόγευμα ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ Μικροῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος στήν Ὑπεραγία Θεοτόκο. Ἐπίσης, τὴν πρώτη Πέμπτη κάθε μηνός τελεῖται τό μυστήριο τοῦ Ἱεροῦ Εὐχέλαιου.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2025

1	Τ	† ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, Βασιλείου του Μεγάλου
2	Π	† Σιλβέστρου Ρώμ., Σεραφείμ όσ. του Σάρωφ, Μάρκου όσ. κωφού
3	Π	Μαλαχίου προφ., Γορδίου μάρτ., Θωμαΐδος μάρτ.
4	Σ	† Σύνταξι των 70 άποστ., Νικηφόρου Λεπρού όσιου Κρητός
5	Κ	† ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ, Συγκλητ. όσ., Γρηγ. όσ. έν Άκριτα (νηστ.)
6	Δ	† ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ (Μέγας Άγιασμός)
7	Τ	† ΣΥΝΑΞΙΣ ΤΙΜ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΚΑΙ ΒΑΠΤ. ΙΩΑΝΝΟΥ
8	Τ	Γεωργίου όσ. Χοζεβίτου, Δομνίκης όσ. έν ΚΠόλει
9	Π	Παρθένας νεομ. Έδεσσαίας, Πολυεύκτου μ., Έστρατιού όσ.
10	Π	Γρηγορίου επσκοπού Νύσσης, Δομετιανού επσκ. Μελιτινής
11	Σ	Θεοδοσίου όσ. Κοινοβ., Νικηφόρου νεομάρτ. του εκ Κριτάς
12	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ, Μερτίου, Πέτρου & έτ. 8 μ., Τατιανής διακ.
13	Δ	Έρμούλου καί Στρατονίκου μ., Μαξίμου όσ. Καυσοκαλυβίτου
14	Τ	ΑΠ. ΕΟΡΤ. ΘΕΟΦΑΝ., Όσ. Άββάδ. έν Σινά & Ραϊφώ, Νίνας ίσαπ.
15	Τ	Παύλου όσ. του Θηβαίου, Ιωάννου όσ. του Καλυβίτου
16	Π	Προσκύνησις τιμίας άλύσεως Απ. Πέτρου, Νικολάου νεομ.
17	Π	† Άντωνίου του Μεγάλου, Γεωργίου νεομ. έν Ίωαννίνος
18	Σ	† Άθανασίου καί Κυρίλλου πατριαρχών Άλεξανδρείας
19	Κ	† ΙΒ' ΛΟΥΚΑ, Μακαρίου όσ. Αιγυπτ., Μάρκου επ. Έφέσ. Εύγεν.
20	Δ	† Εϋθύμιου όσ. Μεγ., Ζαχαρίου νεομ., Πέτρου του Τελώνου
21	Τ	Μαξίμου όσ. όμολογητού, Άγνης μαρτ., Μαξίμου όσ. Γραικού
22	Τ	Τιμοθέου άπ., Ίωσήφ όσ. Ήγιασμένου, Βησσαρίωνος όσ. Άγαθ.
23	Π	Κλήμεντος επ. Άγκυρας, Άγαθαμ. μ., Διονυσ. όσ. του έν Ολύμπω
24	Π	Έξηνθ όσίας, Νεοφύτου όσιου Εγκλειστού, Βαβύλα ιερομάρτ.
25	Σ	† Γρηγορίου άρχιεπ. ΚΠόλεως Θεολόγου, Αύξεντίου νεομάρτ.
26	Κ	† ΙΕ' ΛΟΥΚΑ, Ξενοφώντος καί Μαρίας όσ. & τής συνοδ. αυτών
27	Δ	† Άνακ. λειψ. Ιωάννου άρχιεπ. ΚΠόλεως του Χρυσοστόμου
28	Τ	Έφραίμ όσιου του Σύρου, Παλλαδίου όσιου, Χάριτος μάρτυρος
29	Τ	† Ίγνατίου όσ. Σιναΐτ. εκ Ρεθύμνης, Άνακ. λειψ. Ίγνατίου Θεοφ.
30	Π	† Των Τριών Ίεραρχών (Σχολική Έορτή)
31	Π	Κύρου καί Ίωάννου Αναργύρων, Άρσενίου όσιου του έν Πάρω

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2025

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΘΗΟΝΟΝ
5	Β' Τιμ. δ' 5-8	Μάρκ. α' 1-8	γ'	ΣΤ'
12	Έφεσ. δ' 7-13	Ματθ. δ' 12-17	δ'	Ζ'
19	Κολ. γ' 4-11	Λουκ. ιζ' 12-19	πλ. α'	Η'
26	Α' Τιμ. δ' 9-15	Λουκ. ιθ' 1-10	πλ. β'	Θ'

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

- Μεγάλου Βασιλείου:** Άϊμονα, Άξου, Κρασούνα, Όρουσ, Πλευριανών.
- Μάρκου Κωφού:** Έρεās Μονής Άρσανίου.
- Συνάξεως Τιμίου Προδρόμου:** Γαράζου, Κυριάννας, Μύλων, Περιβολίων.
- Μεγάλου Άντωνίου:** Άγγελιανών, Άγίου Κωνσταντίνου, Άδελε, Άμπελακίου, Άλφας, Άνω Καλλιθέας, Άστεριου, Γερανίου, Γωνιάς, Καρατής, Καστέλλου, Κυριάννας, Ατσιοπούλου, Βλυχάδας, Έρου Ναού Άγίου Κωνσταντίνου πόλεως Ρεθύμνης, Κεραμωτών, Κούμων, Μαρουλά, Μητροπολιτικού Ναού Ρεθύμνης, Μύλων, Όρουσ, Πρασσών, Πρινέ, Πρίνου, Ρουμελή, Σισών, Φωτεινού, Χαρκίων.
- Άθανασίου καί Κυρίλλου:** Πασσαλιτών, Ρουστικών.
- Τριών Ίεραρχών:** Άγγελιανών, Μαργαριτών, Μητροπολιτικού Ναού Ρεθύμνης.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2025

1	Σ	Τρύφωνος μάρτ., Περπετ. μ., Αναστασίου νεομ. ἐκ Ναυπλίου
2	K	† Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
3	Δ	Συμεών τοῦ Θεοδοῦχο, Ἄννης Προφ., Σταματίου νεομ.
4	T	Ἰσιδώρου ὁσίου Πηλουσιώτου, Νικολάου ὁσίου Στουδίτου
5	T	Ἀγάθης παρθενομ., Θεοδούλης μ. ἐν Κιλικία
6	Π	Βουκόλου ἐπ. Σμύρνης, Φωτίου πατρ. ΚΠόλεως τοῦ Μεγάλου
7	Π	Παρθενίου ἐπ. Λαμψ., Γεωργίου νεομ. Διβόλη , Λουκά ὁσ. ἐν Στεπρ.
8	Σ	Θεοδώρου μεγαλομ. Στρατηλ., Ζαχαρίου πρ., Μάρθας & Μαρίας μ.
9	K	† ΙΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ (ΤΕΛΩΝΟΥ & ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ) (Ἀρχὴ Τριμήσιου)
10	Δ	† Χαράλαμπος ἱερομάρτυρος , Ζήνωνος ὁσίου τοῦ Ταχυδρ.
11	T	Βλασίου Σεβαστείας ἱερομάρτυρος, Θεοδώρας Ἀυγούστας
12	T	Μελετίου ἐπισκ. Ἀντιοχείας, Χρήστου νεομ. κηπουροῦ
13	Π	Ἄκυλα καὶ Πρισκίλλης ἀπ., Μαρτινιανοῦ ὁσ.
14	Π	Αὔξεντιου, Μάρωνος, Ἀβραάμ ὁσ., Νικολάου ἐπ. Ἀμσοῦ νεομ.
15	Σ	Ὀνησίμου ἀπ., Ἀνθίμου ὁσ. ἐν Χίψ, Ἰωάν. ὁσίμου. ἐκ Χαλάστρας
16	K	† ΙΖ΄ ΛΟΥΚΑ (ΑΣΩΤΟΥ), Παμφίλου μ., Φλαβιανὸ ΚΠόλεως
17	Δ	Θεοδώρου μεγαλομ. Τήρωνος, Μαρκανοῦ & Πουλχερ. βασιλ.
18	T	Λέοντος Πάπα Ρώμης, Ἀγαπητοῦ Σιναιίου, Παρηγορίου μάρτ.
19	T	Φιλοθέης ὁσ. τῆς Ἀθην., Ἀρχίππου, Φιλήμονος καὶ Ἀπφίας ἀπ.
20	Π	Λέοντος ἐπ. Κατάνης, Ἀγαθῶνος πάπα Ρώμης, Βησσαρίωνος ὁσ.
21	Π	Εὐσταθίου ἀρχιεπ. Ἀντιοχείας, Τιμοθέου ὁσ. ἐν Συμβόλοις
22	Σ	† ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ , Ἐβρεσσις λειψ. τῶν ἐν τοῖς Ἐγγενίῳ μ.
23	K	† ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ, Πολυκάρπου ἐπ. Σμ. ἱερομ., Πολυχρον. ὁσ.
24	Δ	† Α΄ καὶ Β΄ εἴρ. Τιμ. Κεφαλῆς Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου
25	T	Ταρασίου ΚΠόλεως, Ρηγίνου ἱερομ., Ἀλεξάνδρου Θράκης
26	T	Πορφυρίου ἐπισκ. Γάζης, Φωτεινῆς ἰσαποστ. τῆς Σαμαρείτιδος
27	Π	Ἐφραίμ ὁσίου Κατουνακίωτου, Προκοπίου ὁσίου Δεκαπολίτου
28	Π	Βασιλείου ὁμ., Κυράννης νεομ. ἐν Θεσ/κη, Κασσιανοῦ ὁσ. Ρωμ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2025

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἐβρ. ζ΄ 7-17	Λουκ. β΄ 22-40	βαρὺς	Λουκ. β΄ 25-32
9	Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15	Λουκ. ιη΄ 10-14	πλ. δ΄	ΙΑ΄
16	Α΄ Κορ. στ΄ 12-20	Λουκ. ιε΄ 11-32	α΄	Α΄
23	Α΄ Κορ. η΄ 8-13, θ΄ 1-2	Ματθ. κε΄ 31-46	β΄	Β΄

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

- 1. Τρύφωνος μάρτυρος:** Ἄνω Βαλσαμονέρου.
- 2. Ὑπαπαντῆς:** Ἄβδελά, Κάτω Μαλακίου, Κούμων, Λαγκάς, Μισιριών.
- 10. Χαράλαμπος ἱερομάρτυρος:** Ἀλφᾶς, Ἀργυρουπόλεως, Γάλλου, Γαράζου, Ἰωνιάς, Δοξαροῦ, Ἐλευθέρης, Ζωνιανών, Καλύβου, Λιβαδιών, Μαργαριτῶν, Περιβολίων, Πηγηῶν, Ρουμेलῆ, Ρουσσίκων, Χαμαλευρίου.
- 11. Βλασίου ἱερομάρτυρος:** Ἐρφων.
- 17. Θεοδώρου Τήρωνος:** Περιβολίων, Πετρέ, Σελλίου.
- 19. Φιλοθέης Ἀθηναίας:** Ἀργυρουπόλεως, προσκυνήματος Μεταμορφώσεως Ρουσσίκων.

ΜΑΡΤΙΟΣ 2025

1	Σ	† Τῶν ἐν ἀσκ. λαμπ. ὁσίων Εὐδοκίας ὀσιμ., Παρασκευῆ νεομ.
2	Κ	† ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ, Νικολ. ὁσ. Πλανᾶ, Ἰουχίου μ., Εὐθαλίας μ.
3	Δ	† ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ (Ἀρχῆ Νηστείας), Θεοδωρήτου ἱερομ.
4	Τ	Γερασίμου ὁσίου Ἰορδανίου, Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς μαρτύρων
5	Τ	Μάρκου ὁσ. Αθηναίου, Ἀργελάου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 152 μαρτ.
6	Π	Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτύρων, Μνήμη εὐρέσεως Τιμίου Σταυροῦ
7	Π	† Α΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ, Λαυρεντίου ὁσ. Μεγάρ., Παύλου ὁσ. ἀπολῷ
8	Σ	† Θεοδ. Τήρωνος θαῦμα Κολλύβων, Θεοφυλάκτου Νικομ. ὁσ.
9	Κ	† Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ὁρθοδοξίας), Τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 Μαρτ.
10	Δ	Κοδράτου ἐπ. Κορίνθου, Ἀναστασίας τῆς Πατρικίας
11	Τ	Σωφρονίου ἀρχιεπ. Ἱεροσ., Θαλλοῦ, Θεοδώρας Βασιλίσ. Ἄρτης
12	Τ	Θεοφάνους ὁμολογητοῦ, Ἰρηγορίου πάπα Ρώμης Διαλόγου
13	Π	Ἄν. λειψ. Νικηφόρου πατρ. ΚΠόλεως, Χριστίνης μ. ἐν Περσία
14	Π	† Β΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ, Εὐσχήμονος ἐπ. Λαμπ., Βενεδίκτου ὁσ.
15	Σ	Ἀγαπίου μ., Ἀριστοβούλου ἀπ., Μανουὴλ νεομ. ἐκ Σφακίων
16	Κ	† Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Γρηγ. Παλαμᾶ), Χριστοδούλου ὁσ. ἐν Πάτμῳ
17	Δ	Ἀλεξίου ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, Παύλου ὀσιμ.
18	Τ	Κυρίλλου ἀρχιεπ. Ἱεροσ., Τροφίμου, Εὐκαρπ. & τῶν σὺν αὐτ. μ.
19	Τ	Χρυσάνθου καὶ Δαρείας, Κλαυδίου καὶ Ἰλαρίας μ. τῶν ὁμοζύγων
20	Π	Τῶν ἐν Μονῇ Ἁγ. Σάββα ὀσιομαρτ., Μύρωνος νεομ. Κρητῶν
21	Π	† Γ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ, Θωμᾶ πατρ. ΚΠόλεως, Ἰακώβου ὁσ. ὀμολ.
22	Σ	Βασιλείου ἱερομάρτυρος, Καλλινίκης μάρτυρος
23	Κ	† Γ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Σταυροπροσκυνήσεως), Νίκωνος ὀσιμ.
24	Δ	Ἀρτέμιος Σελευκίας, Παρθενίου Γ΄ ΚΠόλεως
25	Τ	† Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
26	Τ	† Σύνταξις Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ
27	Π	Ματρώνης ὁσ. τῆς ἐν Θεσσαλονικῆ, Φιλητοῦ καὶ Λυδίας μ.
28	Π	† Δ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ, Ἰλαρ. τ. νέου, Ἡρωδίων. ἀπ., Γαβριηλίας ὁσ.
29	Σ	Μάρκου ἐπ. Ἀρεθουσίων, Ἰωνᾶ καὶ Βαραρησίου μ.
30	Κ	† Δ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ἰωάν. τῆς Κλιμακος), Ζαχαρίου ἐπ. Κορίνθ.
31	Δ	Ἰπατίου Γαγγρῶν, Ἀκακίου ὁμολογ., Θεοφίλου μάρτ. Κρητῶν

ΜΑΡΤΙΟΣ 2025

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ρωμ. η' 11-14, ιδ' 1-4	Ματθ. ιστ' 14-21	γ'	Γ'
9	Ἐβρ. ιβ' 1-10	Ἰωάν. α' 44-52	δ'	Δ'
16	Ἐβρ. α' 10-14, β' 1-3	Μάρκ. β' 1-12	πλ. α'	Ε'
23	Ἐβρ. δ' 14-18, ε' 1-6	Μάρκ. η' 34-38, θ' 1	πλ. β'	ΣΤ'
30	Ἐβρ. στ' 13-20	Μάρκ. θ' 17-31	βαρύς	Ζ'

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

8. Θεοδώρου Τήρωνος θαῦμα Κολλύβων: Ἄδελε.
9. Τεσσαράκοντα Μαρτύρων: Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων Ρεθύμνης, Δαφνέδων, Μέσης, Σαΐτουρῶν.
25. Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου: Ἀγγελιανῶν, Ἁγίου Κωνσταντίνου, Ἁγίου Μάμαντος, Ἀλφᾶς, Ἀνωγειῶν, Ἀργυρουπόλεως, Ἐλευθέρνης, Καλανδαρέ, Κυρίας τῶν Ἀγγέλων Ρεθύμνης, Λιβαδίων, Μαργαριτῶν, Μελιδονίου, Μούνδρου, Μισιρίων, Ὁρθῆ, Πηγῆς, Πίκρη, Πλευριανῶν, Πρινέ, Πρίνου, Σαΐτουρῶν, Σκουλουφίων, Φαραττίου, Φραντζεσκικανῶν Μετοχιῶν, Χώνους.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2025

1	T	Μαρίας όσ. τής Αιγυπτίας, Μακαρίου όσ. όμολ.
2	T	Τίτου όσ. θαυματ., Σάββα όσ. έν Καλύμνω (ψάλ. ό Μ. Κανών)
3	Π	† ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΑΝΟΝΟΣ, Ίωσήφ όσ. Ύμνογράφου
4	Π	† Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΎΜΝΟΣ, Γεωργίου όσ. έν Μαλεώ, Ζωσιμά όσ.
5	Σ	Γεωργίου νεομ. έν Έφεσω, Κλαυδίω όσ.
6	K	† Ε' ΝΗΣΤΕΙΩΝ, (Μαρίας τής Αιγυπτ.), Γρηγορ. όσ. Σιναΐτου
7	Δ	Γεωργίου όσ. Βυζαντίου, Καλλιππίου και Ακυλίνης μαρτ.
8	T	Ήρωδίωνος, Αγάβου, Ρούφου, Άσυγκρίτου άπ. έκ τών Ο'
9	T	Εύψυχίου μάρτ., Βαδίμου όσοιμ. σύν 7 μαθητών έν Περσιδί
10	Π	Τερεντίου, Πομπηίου μ., Γρηγορίου Ε' πατρ. ΚΠόλεως
11	Π	Άντίπα έπ. Περγάμου ιερομ., Τρυφάινης και Ματρώνης όσ.
12	Σ	† Η ΕΓΕΡΣΙΣ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ
13	K	† ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ
14	Δ	† ΜΕΓΑΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, Ίωσήφ του Παγκάλου
15	T	† ΜΕΓΑΛΗ ΤΡΙΤΗ, Τών 10 Παρθένων
16	T	† ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΤΑΡΤΗ, Τής άλειψάσης τόν Κύριον μύρω
17	Π	† ΜΕΓΑΛΗ ΠΕΜΠΤΗ, Ο Μυστικός Δείπνος
18	Π	† ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, Τά Άγια Πάθη του Κυρίου
19	Σ	† ΜΕΓΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ, Ή εις Άδου Κάθοδος του Κυρίου
20	K	† ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ, Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ
21	Δ	Ίανουαρίου ιερομάρτυρος, Άναστασίου
22	T	† Ραφαήλ, Νικολάου και Ειρήνης νεοφάνων μαρτύρων
23	T	† Γεωργίου μεγαλομάρτυρος του Τροπαιοφόρου
24	Π	Έλισάβετ όσ., Νικολάου νεομ. έν Μαγνησία
25	Π	† Ζωοδόχου Πηγής, Μάρκου του Άποστ. και Εύαγγελιστού
26	Σ	Βασιλέως έπ. Άμασειας, Γλαφύρας και Ίουστας όσ.
27	K	† ΤΟΥ ΘΩΜΑ, Συμεών έπ. Ιεροσολ., Ίωάν. όσ. Μον. Καθαρών
28	Δ	Τών έν Κυζίκω 9 μαρτ. Μέμνονος
29	T	Ίάσωνος και Ζωσιπάτρου άπ. έκ τών Ο', Ίωάν. Καλοκτέν. Θηβών
30	T	Ίακώβου άπ., Κλήμεντος όσ. ύμνογρ., Άργυρης νεομ.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2025

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Έβρ. θ' 11-14	Μάρκ. ι' 32-45	πλ δ'	Η'
13	Φιλip. δ' 4-9	Ίωάν. ιβ' 1-18	-	Ματθ. κα' 1-11, 15-17
20	Πράξ. α' 1-8	Ίωάν. α' 1-17	-	Β'
27	Πράξ. ε' 12-20	Ίωάν. κ' 19-31	-	Α'

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

17. Άγία Τραπεζα: Καλανδαρέ.
20. Άναστάσεως: Όρθέ.
Θεοδώρου Τριχινά: Φορτέτζας Ρεθύμνης.
22. Ραφαήλ, Νικολάου και Ειρήνης μαρτύρων: Ίερās Μονής Αγίας Ειρήνης, Άδελε, Άλλοειδων, Άξου, Άτσιποπούλου, Γωνιάς, Μαρουλά, Πηγής.
Πέντε Κανονικών Παρθένων: Μύλων.
23. Γεωργίου Τροπαιοφόρου: Ίερών Μονών Άρσανίου και Δισκουρίου, Αγίου Γεωργίου Άρμένων, Αγίου Γεωργίου Ζουριδίου, Άδελε, Γαρίπα, Γερανίου, Πρόττας Ρεθ., Δαφνέδων, Έπισκοπής Μυλοποτάμου, Θεοδώρας, Καλλιθέας, Καλύβου, Καρέ, Καρωτής, Καστέλλου, Κούμων, Κυνηγιανών, Κυριάννας, Λιβαδιών, Μαρουλά, Μονοπαρίου, Μύρθιου, Ξηρού Χωριού, Παλαιλίμνου, Περάματος, Περιβολίων, Πηγής, Πρινέ, Πρίνου, Ρουμελή, Ρουμπάδου, Σαΐτουρών, Σισών, Σκορδίλο, Σωματά, Χουμερίου, Χρωμοναστηρίου.
25. Ζωοδόχου Πηγής: Αβδανιτών, Άγ. Κωνσταντίνου κοιμητηρίου πόλεως, Άδελε, Άμνάτου, Άμπελακίου, Κάτω Πόρου, Καστελλακίων, Κούφης, Πρίνου, Σκεπαστής, Σωματά.
Μάρκου εύαγγελιστού: Μισιριών.
26. Πέντε Κανονικών Παρθένων: Άργυρουπόλεως.
27. Θωμά άποστόλου: Σισών.

ΜΑΪΟΣ 2025

1	Π	Ἱερεμίου προφήτου, Μαρίας Μεθυσιοπ. ἐκ Φουρνῆς νεομάρτ.
2	Π	Ἀνακομιδῆ λειψάνων Μεγ. Ἀθανασίου, Ἰορδάνου θαυματ.
3	Σ	Τιμοθέου καὶ Μαύρας μ., Πέτρου Ἄργους
4	Κ	† ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ, Πελαγίας μάρτ., Ἰλαρίου ὁσ. θαυματ.
5	Δ	† Εἰρήνης μεγαλομ. , Ἐφραίμ ὁσιομάρτυρος τοῦ νεοφανοῦς
6	Τ	Ἰωβ Πολυάθλου, Σεραφεῖμ ὁσ. ἐν Δομβῶ, Σοφίας ὁσ. ἐν Κλεισοῦρα
7	Τ	Τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ
8	Π	† Ἰωάν. τοῦ Θεολόγου καὶ Εὐαγγελιστοῦ , Ἀρσενίου τοῦ Μεγ.
9	Π	† Χριστοφόρου μεγαλομ. , Ησαίου πρ., Νικολάου ἐν Βουνένοις
10	Σ	Σίμωνος ἀποστόλου τοῦ Ζηλωτοῦ
11	Κ	† ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ, Ἐπανακομ. τιμίας Κάρας ἀποστ. Τίτου
12	Δ	† Ἐπιφανίου ἐπισκ. Κύπρου, Γερμανοῦ Ἀρχιεπισκόπου ΚΠόλεως
13	Τ	Γλυκερίας μ., Ἰωάννου, Εὐθυμίου, Γεωργίου, Γαβριήλ ὁσ. Ἰβηρ.
14	Τ	† Η ΜΕΣΟΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ , Θεράπ. ἱερομ., Λεοντ. Ἱεροσ., Μάρκου Κρ.
15	Π	Παχωμίου ὁσίου Μεγάλου, Ἀχιλλίου ἐπισκόπου Λαρίσης
16	Π	Θεοδώρου τοῦ ἡγιασμ., Νικολάου Κων/πόλεως τοῦ Μυστικοῦ
17	Σ	Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουνίας ἀπ., Ἀθανασίου ἐπ. Χριστιανουπόλ.
18	Κ	† ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ, Πέτρου, Διονυσίου & τῶν σὺν αὐτ. μ.
19	Δ	Πατρικίου Προύσης καὶ σὺν αὐτῷ μαρτύρων, Μέμνονος ὁσίου
20	Τ	Μετακομ. λειψ. Νικολάου Μύρων. Θαλλελ. μ., Λυδίας Φιλππησ.
21	Τ	† Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Βασιλέων καὶ Ἰσαποστόλων
22	Π	Βασιλίσκου μάρτυρος, Κόδρου μάρτυρος
23	Π	Μιχαήλ Συνάδων, Μαρίας μυροφ. Κλωπά, Εὐμενίου ὁσ. Κρητός
24	Σ	Συμεών ὁσ. ἐν Θαναμαστῶ ὄρει, Μελετίου μεγαλομ. Στρατηλ.
25	Κ	† ΤΟΥ ΤΥΦΑΛΟΥ, Γ' Ἐβρ. Τιμ. Κεφαλῆς Ἰωάν. τοῦ Προδρόμου
26	Δ	Κάρπου καὶ Ἀλφαιού ἐκ τῶν Ὁ' ἀποστόλων
27	Τ	Ἰωάννου ὁσ. Ρύσσου ὁμολογητοῦ, Ἑλλαδίου ἱερομάρτυρος
28	Τ	† ΑΠ. ΕΟΡΤ. ΠΑΣΧΑ , Εὐτυχ. ἐπ. Μελιτ., Ἀνδρέου διὰ Χριστ. σαλ.
29	Π	† Η ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ , Ὑπομονῆς ὁσ. (Μν. Ἀλ. ΚΠόλεως)
30	Π	Ἰσαακίου ὁσ., Ἐμμελείας ὁσ. μητρός Μεγάλου Βασιλείου
31	Σ	Ἐρμείου μ., Πετρονίλης θυγ. ἀπ. Πέτρου, Εὐσταθίου πατρ. ΚΠόλεως

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Πράξ. στ' 1-7	Μάρκ. ιε' 43-47, ιστ' 1-8	β'	Δ'
11	Πράξ. θ' 32-42	Ἰωάν. ε' 1-15	γ'	Ε'
18	Πράξ. ια' 19-30	Ἰωάν. δ' 5-42	δ'	Ζ'
25	Β' Κορ. δ' 6-15	Ἰωάν. θ' 1-38	πλ. α'	Η'

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

- Μαρίας Μεθυσιοπούλας:** Κυριάννας.
- Πελαγίας μάρτυρος:** Ἀπλαδιανῶν.
- Εἰρήνης μεγαλομάρτυρος:** Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Εἰρήνης, Ἁγίου Μάμαντος, Ἀξοῦ, Πανόρμου, Γωνιάς, Δαμαβόλου, Ἐπισκοπῆς, πόλεως Ρεθύμνης, Σκεπαστῆς.
- Ἐφραίμ νεοφ. ὁσιομάρτυρος:** Ἀτσιποπούλου, Ἐλευθέρης, Καστέλλου (Μετόχιον Ἱ. Μ. Κουμπέ).
- Ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ:** Ἀγγελιανῶν, Ἀλώνων, Καβουσίου, Κάτω Πόρου, Κουμπέ, Μαργαριτῶν, Πρινέ, Σελλίου, Φαρατσίου, Χρωματοστηρίου.
- Χριστοφόρου μεγαλομάρτυρος:** Ἀρμένων, Κράνας, Χαμαλευρίου.
- Γλυκερίας μάρτυρος:** Μισιρίων.
- Θεράποντος ἱερομάρτυρος:** Κεραμωτῶν.
- Φωτεινῆς Σαμαρειτίδος:** Κουμπέ πόλεως Ρεθύμνης, Λούτρας, Περάματος, Σιρτιδιανῶν, Φωτεινοῦ.
- Νικολάου Μύρων:** Πηγῆς.
- Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης:** Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρκαδίου, Ἁγίου Κωνσταντίνου, Ἀρμένων, Ἀξοῦ, Ζωνιανῶν, Καλύβου, Λιβαδίων, Περιβολίων, πόλεως Ρεθύμνης.
- Ἀναλήψεως Σωτήρος:** Ἀνωγειῶν, Ἀτσιποπούλου, Ζουριδίου, Κυριάννας, Μαρουλά, Μπαλιῆ, Πανόρμου, Ρουστικῶν.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2025

1	K	† ΑΓ. 318 ΠΑΤΕΡΩΝ Α' Οίκουμ. Συνόδ., Ίουστίνου φίλου. μ.
2	Δ	Νικηφόρου πατρ. ΚΠόλεως, Κωνσταντίνου νεομ. ἐξ Ἁγαρινῶν
3	T	Λουκιλλιανού και Παύλης μ. και σύν αυτοίς νηπίων
4	T	Μητροφάνους ΚΠόλεως, Μάρθας και Μαρίας ἀδελφ. Λαζάρου
5	Π	Δωροθέου ἐπ. Τύρου, Νικάνδρου, Γοργίου, Απόλλωνος μ.
6	Π	Παρίωνος ὁσ. τοῦ νέου, Ἀτάλλου ὁσ. θαυματ., Γελασίου μ.
7	Σ	† ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ , Θεοδότου ἱερομ. τοῦ ἐν Ἀγκύρα
8	K	† ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ, Ἀνακ. λειψ. Θεοδώρου Στρατηλ.
9	Δ	† ΤΟΥ ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ , Κυρίλ. Ἀλεξανδρ., 5 Καν. Παρθένων
10	T	Ἀλεξάνδρου και Ἀντωνίνης μ., Τιμοθέου ἱερομ. ἐπισκ. Προύσης
11	T	† Βαρθολ. & Βαρνάβα ἀπ., Παναγ. Ἄξιον ἔστι, Λουκά Συμφερουπ.
12	Π	Ὀνουφρίου ὁσ. Αἰγυπτίου, Πέτρου ὁσ. Ἀθωνίτου
13	Π	Ἄκυλινης μάρτυρος, Ἀντιπάτρου Βόστρων
14	Σ	Ἐλισαίου πρ., Μεθοδίου πατρ. ΚΠόλεως ὁμ., Κυρίλλου ἐπ. Γορτ.
15	K	† Α' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (ΑΓ. ΠΑΝΤΩΝ), Αἰγυουσ. Πιπῶν, Ἰερων. ὁσ.
16	Δ	Τύχωνος και Μνημονίου ἐπ. Ἀμαθοῦντος Κύπρου
17	T	Μανουήλ, Σαβέλ και Ἰσμαήλ μ. ἐν Περσίᾳ, Ἰσαύρου διακ.
18	T	Λεοντίου Αἰγίνης, Ὑπατίου, Θεοδοῦλου, Αἰθερίου μ.
19	Π	Ἰούδα ἀπ. τοῦ Ἀδελφοθέου, Παΐσιου ὁσ. τοῦ μεγάλου
20	Π	Μεθοδίου ἱερομ. ἐπισκ. Πατάρων, Νικολάου ὁσ. Καβάσιλα
21	Σ	Ἰουλιανῶν μάρτ., Τερεντίου ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Ἰκονίου
22	K	† Β' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ἐυσεβίου ἱερομ. ἐπισκ. Αμμοσάτων
23	Δ	† Γερασίμου ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Ρεθύμνης
24	T	† Τῶ Γενέσιον τοῦ Τιμίου Προδρόμου και Βαπτιστοῦ Ἰωάννου
25	T	Μεθοδίου ὁσίου ἐν Νιβρῦτῶ τοῦ ἐκ Ρεθύμνης, Φεβρωνίας ὁσ.
26	Π	Δαβίδ ὁσίου ἐν Θεσ/νίκῃ, Ἰωάννου ἐπισκόπου Γοτθίας
27	Π	Κυρίλλου Α' πατρ. ΚΠόλεως Λουκάρεως, Σαμψῶν ὁσ. Ξενοδ.
28	Σ	Ἀνακ. λειψ. Κύρου & Ἰωάννου τῶν Ἀναργ., Σεργίου ὁσ. Μαγίστρ.
29	K	† ΠΕΤΡΟΥ και ΠΑΥΛΟΥ τῶν Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων
30	Δ	† Η ΣΥΝΑΞΙΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2025

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Πράξ. κ' 16-18, 28-36	Ἰωάν. ιζ' 1-13	πλ. β' Γ'
8	Πράξ. β' 1-11	Ἰωάν. ζ' 37-52, η' 12	- Ἰωάν. κ' 19-23
15	Ἐβρ. ια' 33-40, ιβ' 1-2	Ματθ. ι' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30	πλ. δ' Α'
22	Ρωμ. β' 10-16	Ματθ. δ' 18-23	α' Β'
29	Β' Κορ. ια' 21-33, ιβ' 1-9	Ματθ. ιστ' 13-19	β' Γ'

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

- 1. Πατέρων Α' Οικουμενικής Συνόδου:** Σισῶν (Μετόχιον Ι. Μ. Βωσάκου).
- 8. Ἁγίας Πεντηκοστής:** Ἱεράς Μονῆς Ρουστίκων, Ἀργουλιού. **Θεοδώρου Στρατηλάτου:** Κουνάλου.
- 9. Ἁγίου Πνεύματος:** Ἄλλοειδων, Ἄμπελακίου, Ἄνω Μαλακίου, Βρύσινα, Γωνιάς, Καλύβου, Κούφης, Μαρουλά, Λιβαδίων, Πρίνου, Σαΐτουρῶν, Χελιανῶν.
Ἁγίας Τριάδος: Ἁγίας Τριάδας, Ἀγγελιανῶν, Κάτω Βαλσαμονέρου, Μπαλῆ, Παγκαλοχωρίου, Πλατανιά.
Πέντε Κανονικῶν Παρθένων: Ἀργυρουπόλεως, Μύλων.
- 11. Λουκά Συμφερουπόλεως ἱατροῦ:** Ἄδελε.
- 12. Ὀνουφρίου:** Ἀλώνων, Μαρμαριτῶν, Ἱρφάν Μετοχίου, Ρουσοσπιτίου.
- 15. Ἁγίων Πάντων:** Ἀϊμονα, Δαφνέδων.
- 23. Γερασίμου Ρεθύμνης:** Χουμερίου.
- 24. Γενοθλίου Τιμίου Προδρόμου:** Ἱεράς Μονῆς Ἀτάλης-Μπαλῆ, Ἁγίας Παρασκευῆς, Ἄδελε, Βεδέρων, Καρωτῆς, Λαγκᾶς, Μαρμαριτῶν, Μέσης, Παγκαλοχωρίου.
- 29. Πέτρου και Παύλου:** Ἱεράς Μονῆς Ἁγίου Παύλου Γάλλου, Ἄδελε, Ἀξοῦ, Γωνιάς, Καστέλλου, Κούφης, Μισιριῶν, Τσαχανῶν, Χουμερίου.
- 30. Δώδεκα Ἀποστόλων:** Καλανδαρέ, Καστέλλου, Μητροπολιτικῆς Ναοῦ Ρεθύμνης.

ΙΟΥΛΙΟΣ 2025

1	T	† Κοσμά και Δαμιανού τῶν Ἀναργύρων τῶν ἐν Ρώμῃ
2	T	† Κατάθεσις Τιμίας Ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου ἐν Βλαχέρναις
3	Π	Υακίνθου μάρτ., Ανατολίου πατρ. ΚΠόλεως
4	Π	† Ἀνδρέου ἄρχιπ. Κρήτης Ἱεροσ., Θεοδώρου ἱερομ. ἐπ. Κυρὴν.
5	Σ	Ἄθανασίου ὁσ. τοῦ ἐν Ἄβω, Δαμπαδοῦ ὁσ. τοῦ θαυματουργοῦ
6	K	† Δ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Πάντων τῶν ἐν Κρήτῃ Ἀγ., Λουκίας παρθενομ.
7	Δ	† Κυριακῆς Μεγαλομάρτυρος, Θωμᾶ ὁσίου τοῦ ἐν Μαλεῶ
8	T	Προκοπίου Μεγαλομάρτυρος καὶ Θεοδοσίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ
9	T	Παγκρατίου ἱερομ. Ταυρομενίας, Μεθοδίου ἱερομ. ἐπ. Λάμπης
10	Π	Παρθενίου & Εὐμεν. ὁσ. ἐν Κουδουμᾶ, Τῶν ἐν Νικοπ. Ἀρμεν. 45 μ.
11	Π	† Εὐφημίας Μεγαλομάρτυρος, Ὁλγας ἰσαποστόλου
12	Σ	Πρόκλου & Πλαρ. μ., Γερασ. & Ἀκακίου Τζαγκ., Παΐσιου ὁσ. Ἄγιορ.
13	K	† ΑΓ. 630 ΠΑΤΕΡΩΝ Δ' Οἰκ. Συν., Σύν. Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ
14	Δ	Νικοδήμου ὁσ. Ἄγιορ., Πέτρου ἐπ. Κνωσῶν, 4 νεομ. ἐκ Κισάμου
15	T	Κηρύκου καὶ Ἰουλιττῆς μ., Βλαδιμήρου πρίγκ. Κιέβου ἰσαποστ.
16	T	Ἀθηνόγενους ἱερομάρτυρος, Φαῖστου μάρτυρος
17	Π	† Μαρίνης Μεγαλομάρτυρος, Βερονίκης καὶ Σπεράτου μ.
18	Π	Αἰμιλιανοῦ μάρτ., Παύλου, Θεῆς καὶ Οὐαλεντίνης μ., Παμβῶ ὁσ.
19	Σ	Μακρίνης ὁσίας ἀδελφῆς Μεγάλου Βασιλείου, Δίου ὁσίου
20	K	† ΣΤ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Προφήτου Ἠλιοῦ τοῦ Θεσβίτου
21	Δ	Ἰωάννου καὶ Συμεὼν διὰ Χριστόν Σαλοῦ ὁσίων
22	T	Μαρίας Μαγδαληνῆς Μυροφ., Μαρκελλῆς Χιοπολ. παρθενομ.
23	T	Φωκᾶ ἱερομ., Ἰεζεκιήλ πρ., Πελαγίας ὁσ. ἐν Τήνῃ
24	Π	Χριστίνης μεγαλομ., Καπίτωνος καὶ Ἐρμιόγενους μ., Ἀθηναγ. μ.
25	Π	† Ἡ Κοίμησις τῆς Ἁγίας Ἄννης, Ὀλυμπιάδος διακόνου
26	Σ	† Παρασκευῆς ὁσιομάρτυρος, Ἐρμιόλου ἱερομάρτυρος
27	K	† Ζ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Παντελεήμονος Μεγαλομάρτ. καὶ Ἰαματ.
28	Δ	Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος, Παρμενᾶ ἀπ. Εἰρήν. ὁσ. Χρυσοβ.
29	T	Καλλινίκου μάρτ., Θεοδότῃς μάρτ. καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς
30	T	Σίλα, Σιλουανοῦ, Κρήσκ., Ἐπαινετοῦ, Ἀνδρονίκου ἐκ τῶν Ὁ' ἀπ.
31	Π	Ἰωσήφ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, Ἐδδοκίμου τοῦ δικαίου

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Ρωμ. στ' 18-23	Ματθ. η' 5-13	γ'	Δ'
13	Ττ. γ' 8-15	Ματθ. ε' 14-19	δ'	Ε'
20	Ίακ. ε' 10-20	Ματθ. θ' 1-8	πλ. α'	ΣΤ'
27	Β' Τιμ. β' 1-10	Ματθ. θ' 27-35	πλ. β'	Ζ'

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

1. Κοσμά και Δαμιανού: Ἁγίας Παρασκευῆς, Ἀρμένων, Βιράν Ἐπισκοπῆς, Περιβολίων.
2. Τιμίας Ἐσθῆτος: Βιράν Ἐπισκοπῆς.
3. Υακίνθου μάρτυρος: Ἀνωγειῶν. Παναγίας Γαλακτοτροφούσης: Καψαλιανῶν.
4. Ἀνδρέου Κρήτης: Ἱ.Μ. Δισκουρίου, Καλονύκτη, παλαιᾶς πόλ. Ρεθύμνης.
5. Ἀθανασίου Ἀθωνίτου: Ἀρχιρουπόλεως.
7. Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος: Ἄγ. Παρασκευῆς, Ἁγίου Γεωργίου Ἀρμένων, Γαράζου, Γουλεδιανῶν, Γωνιάς, Πρίνου, Τριῶν Μοναστηρίων, Χώνου.
11. Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος: Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Εἰρήνης.
12. Παναγίας Τριχερούσης: Λιβαδίων. Παΐσιου τοῦ Ἁγιορείτου: Μαρουλά.
14. Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου: Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου πόλεως Ρεθύμνης.
17. Μαρίνης μεγαλομάρτ.: Ἀμνάντου, Ἀμπελακίου, Ἰρφάν Μετοχίου, Κοῦμων, Κούφης, Λατζιά, Λιβαδίων, Λούτρας, Μαρουλά, Ὅρους, Περάματος, Ρουμελί.
20. Ἠλιοῦ Θεσβίτου: Ἱερᾶς Μονῆς Ρουστικῶν, Ἄνω Καλλιθέας, Ἀρχαίας Ἐλευθέρνης, Ἐπισκοπῆς, Λιβαδίων, Μαρουλά, Τριῶν Μοναστηρίων.
22. Μαρίας Μαγδαληνῆς: Νέας Μαγνησίας, Μαρκελλῆς μάρτυρος: Ἁγίου Κωνσταντίνου.
25. Ἄννης, μητρὸς Θεοτόκου: Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου πόλεως Ρεθύμνης, Λούτρας, Μαρουλά, Χαρκίων.
26. Παρασκευῆς ὁσιομάρτ.: Ἁγίας Παρασκευῆς, Ἀπλαδιανῶν, Ἀχλαδέ, Βενοῦ, Βιλανδρέδου, Γερανίου, Καρωτῆς, Καστέλλου, Κάτω Βαλσαμονέρου, Κάτω Μύλων, Κεραμωτῶν, Κυριάννας, Μαρουλά, Πηγῆς, Πικρῆ, Πρινέ, Ρουμελί, Ρουσοσπίτιου, Ζαΐτουρῶν, Σεισάρχων, Σισῶν, Χουμερίου.
27. Παντελεήμονος ἱαματικῶ: Ἐπισκοπείου, Ἄδελ, Αἰμίονα, Ἀρολιθίου, Ἐπισκοπῆς, Ζουριδίου, Καστέλλου, Περάματος, Πρινέ, Χρῆμοναστηρίου.
28. Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου: Σταυρωμένου.
30. Σίλα ἀποστόλου: ὁμών. οικισμοῦ Δαμβόλου.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2025

1	Π	† Η Πρόοδος του Τιμ. Σταυρού, Αγ. Ἐπτά Μακκαβ. (Αρχή νηστ.)
2	Σ	Ἀνακομιδή λειψάνων Στεφάνου Πρωτομάρτυρος
3	K	† Η' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Δαλμ., Φαρίστου, Ισαακ. ός., Σαλώμης Μυροφ.
4	Δ	Τών εν Ἐφέσω Ἐπτά παίδων, Εὐδοκίας σίας
5	T	Εὐσιγνίου μάρτυρος, Νόννης μητρος Ἰρηγορίου του Θεολόγου
6	T	† Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Π	Δομετίου όσομάρτυρος, Ἰωσήφ Γερωντογιάννη όσιου
8	Π	† Μύρωνος έπ. Κρήτης, Αἰμιλιανού έπ. Κυζ., Καλλνίκου έπ. Εδέσ.
9	Σ	Ματθία άποστ., Ἁγίων 10 μαρτύρων τών εν τῇ Χαλκῇ Πύλῃ
10	K	† Θ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Λαυρεντίου άρχιδιακ., Εύστου πάπα Ρώμης
11	Δ	Εϋπλου διακ., Νήφωνος ΚΠόλεως, Ανάμν. θαύμ. Αγ. Σπυριδώνος
12	T	Φωτίου και Ἀνικητού μ., 12 Μαρτύρων Στρατιωτών εκ Κρήτης
13	T	Ἀπόδ. Εορτής Μεταμορφώσεως, άνακ. λειψ. Μαζιμου όσ. όμολ.
14	Π	Μιχαίου προφήτου, Συμεών Τραπεζουντίου του Χρυσοόχου
15	Π	† Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
16	Σ	Ἁγ. Μανδηλίου, Διομήδ. μ., Τιμοθέου έπ. Εύρίπου, Ἰωσήφ όσ. Ἦαυχ.
17	K	† Ι' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Μύρωνος μ., Εύτυχίου Γορτ. & αυταδέλφ. αυτ.
18	Δ	† Ματθαίου νεομάρτ. του εν Ρεθύμνῃ, Φλώρου και Λαύρου
19	T	Ἀνδρέου μεγαλομάρτυρος Στρατηλάτου, Θεοφάνους όσιου
20	T	Σαμουήλ προφήτου, Λουκίου μάρτυρος του βουλευτου
21	Π	† Ἀθανασίου Πατελάρου Πατριάρχ. ΚΠόλεως του εκ τῆς Ἄξου
22	Π	Ἁγαθονίκου και τών συν αυτῷ μαρτύρων, Ἀνθούσης μ.
23	Σ	† Ἀπ. Κομ. Θεοτόκου, Εἰρη. Νουγδ., Χαραλάμπους όσ. Καλυβ.
24	K	† ΙΑ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Κοσμά Αἰτ., Εύτρχ. ἱερομ., Ἀν. λεψ. Αγ. Διονυσ.
25	Δ	† Τίτου άποστόλου πρώτου επισκόπου Κρήτης
26	T	Ἀδριανού και Ναταλίας μαρτ., Ἰωάσαφ όσιου
27	†	Φανουρίου Μεγαλομάρτυρος, Ποιμένων όσιου
28	Π	Μωϋσέως όσ. του Αἰθίοπος, Διομήδους, Λαυρεντίου μαρτ.
29	Π	† Η Ἄποτ. τῆς Τιμ. Κεφαλῆς Ἰωάννου του Βαπτιστου (Νηστεία)
30	Σ	Ἀλεξάνδρου, Ἰωάννου και Παύλου Πατριάρχων ΚΠόλεως
31	K	† ΙΒ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Κατάθ. Τιμ. Ζώνης τῆς Ὑπεραγ. Θεοτόκου

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΘΘΙΝΟΝ
3	Α' Κορ. α' 10-17	Ματθ. ιδ' 14-22	βαρός	Η'
10	Α' Κορ. γ' 9-17	Ματθ. ιδ' 22-34	πλ. δ'	Θ'
17	Α' Κορ. δ' 9-16	Ματθ. ιζ' 14-23	α'	Ι'
24	Α' Κορ. θ' 2-12	Ματθ. ιη' 23-35	β'	ΙΑ'
31	Ἐβρ. θ' 1-7	Λουκ. ιθ' 16-26	γ'	Α'

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

1. Ἐλέσσης μάρτυρος: Λαγκάς.
2. Στεφάνου πρωτομάρτυρος: Δαμαβόλου, Καρέ, Μελισσουρακίου, Πρινέ.
6. Μεταμορφώσεως Σωτήρος: Ἱερών Μονών Ἀρκαδίου, Κομπέ και Χαλέπας, Ἀμπελακίου, Ἀρμένιου, Ἱερανίου, Δαμαβόλου, Επισκοπῆς, Θεοδώρας, Καπεδιανών, Καρέ, Κάτω Βαλσαμονέρου, Κάτω Μαλακίου, Κούμων, Κυριάννας, Λιβαδιών, Μαρουλά, Πασσαλιτών, Πηγῆς, προσκνήματος Μεταμορφώσεως Ρουστικων, Ρουστικων, Σαϊτουράων, Σελλίου, Σκουλουφίων.
8. Μύρωνος Κρήτης: παλαιάς πόλεως Ρεθύμνης.
12. Φωτίου και Ἀνικητου: Ἀγιάς.
15. Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου: Ἱερών Μονών Ἀτάλης-Μπαλιῆ και Χαλεβῆ, Αἰμόνα, Ἀμπελακίου, Ἄνω Βαλσαμονέρου, Ἀνωγειών, Ἄνω Τριπόδου, Ἀρμένιων, Βελονάδου, Γάλλου, Γαράζου, Καμαριανῆς Ἱερανίου, Γιονιάς, Δοξαροῦ, Ἐλευθερνάς, Ἐρρών, Θεοδώρας, Καλύβου, Καρωτῆς, Κοϊμων, Κράνας, Κρουνερίου, Κυριάννας, Μαργαριτών, Μαρουλά, Μασταμπά, Πηγῆς, Ρουστικων, Σισών, Χαμπελურიου.
16. Ἀλκιβιάδου μάρτυρος: Ἀνωγειών.
17. Εύτυχίου Κρήτης: Χρωμοναστηρίου.
21. Ἀθανασίου Κωνσταντινουπόλεως: Ἄξου.
24. Κοσμά Αἰτωλοῦ: Ἱεράς Μονῆς Ἁγίας Ἀναστασίας Ρωμαίας.
25. Τίτου άποστόλου: Παρεκκλήσιον Επισκοπείου, Ἁγίου Κωνσταντίνου, Ἀργυρουπόλεως, Μισιρίων, Πρίνου, Σελλίου.
27. Φανουρίου μάρτυρος: Ἀτσιποπούλου, Ἀγλαδέ, Ἱεροῦ Ναοῦ Ἐλευθερώτριας Ἄνω Καλλιθέας, Καπεδιανών, Καστέλλου, Κρουνερίου, Ορθέ, Ἁγίου Κωνσταντίνου, Φραντζεσκιανών Μετοχιών.
29. Ἀποτομῆς Τιμ. Προδρόμου: Ἰ. Μονών Κομπέ και Ἀτάλης-Μπαλιῆ, Ἀβδελά, Ἁγ. Δημητρίου, Ἄδελε, Ἀνωγειών, Αἰμόνα-Χώνους, Γαρίπα, Καρέ, Καρωτῆς, Καστέλλου, Κάτω Βαλσαμονέρου, Κυριάννας, Πηγῆς, Σισών, Χρωμοναστηρίου.
30. Ἀλεξάνδρου ΚΠόλεως: Ἀλεξάνδρου Χανίου, Μουρτζιανών, Περιβολίων.
31. Ἁγίας Ζώνης: Ἱεράς Μονῆς Ρουστικων, Ἀρχοντικῆς, Ἀτσιποπούλου, Μύρθιου, Ρουμελιῆ.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2025

1 Δ	† Αρχή τῆς Ἰνδίκτου, Παναγ. Παμμακαρ., Νικόλ. ὁσ. Κουρτάλ.
2 Τ	Μάμαντος μ., Ἰωάννου ΚΠόλεως Νηστ., Κοσμᾶ ὁσ. Ἐρημίτου
3 Τ	Ἀνθίμου ἱερομάρτ., Φοίβης διακ., Ἀνακ. λειψ. Ἁγίου Νεκταρίου
4 Π	Μωυσέως πρ., Βαβύλα ἱερομ., Ἀνθίμου ὁσ. τοῦ νέου ἄσκητοῦ
5 Π	Ζαχαρίου προφήτου πατρὸς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου
6 Σ	Ἀνάμνησις τοῦ ἐν Χώναις θαύματος τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ
7 Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ, Νεομάρτ. Μικρασ. Καταστροφῆς
8 Δ	† ΤΟ ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
9 Τ	Σύναξις Ἁγίων καὶ Δικαίων Θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης
10 Τ	Μηνοδώρας, Μητροδώρας καὶ Νυμφοδώρας μαρτύρων
11 Π	Θεοδώρας ὁσ., Εὐφροσύνη ὁσ. μάγειρος, Εὐανθίας μάρτ.
12 Π	† Ἄπ. Γενεθλ. Θεοτόκου, Σύν. Ἀντιφωνητρίας Μυριοκεφάλ.
13 Σ	Ἀνάμ. Ἐγκαίν. Ναοῦ Ἀναστ., Ἀριστοίδου μ., Κορνηλ. ἑκατοντ.
14 Κ	† Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
15 Δ	Νικήτα μεγαλομ., Ἰωάννου νεομ. ἐκ Σφακίων
16 Τ	† Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος, Μελιτηνῆς μάρτ., Κασσιανῶ ὁσ.
17 Τ	Σοφίας, Πίστωεως, Ἐλπίδος καὶ Ἀγάπης μαρτ.
18 Π	Εὐμενίου ἐπισκόπου Γορτύνης Κρήτης, Ἀριάδνης μάρτυρος
19 Π	Τροφίμου, Σαββατ. & Δορυμέδ. μ., Ἀν. λειψ. Ὁσ. Ἀμφιλοχ. ἐν Πάτμω
20 Σ	† Εὐσταθίου μεγαλομ., Ἰωάν. ὁσ. τ. Ξένου, Πλατωνος ὁσ. Κρητ.
21 Κ	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ, Ἄπ. Ἐορτ. Ὑψώσ., Κωδρ. ἄπ., Ἰωνᾶ πρ.
22 Δ	Φωκᾶ ἱερομ. ἐπ. Σινώτης, Ἰσαάκ καὶ Μαρτίνου μ.
23 Τ	† Σύλληψις Τιμίου Προδρόμου, Ξανθίππης καὶ Πολυζένης ὁσ.
24 Τ	† Σύν. Μυρτιδιωτισσῆς, Θέκλης ἰσαπ., Σιλουανῶ ὁσ. Ἀθωνίτου
25 Π	Εὐφροσύνης ὁσίας καὶ Παφνουτίου πατρὸς αὐτῆς
26 Π	† Η Μετάστασις Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Γεδεών τοῦ Δικαίου
27 Σ	Μάρκου, Ἀριστάρχου καὶ Ζήνωνος ἐκ τῶν Ὁ' ἄπ., Καλλιστρ. μ.
28 Κ	† Α' ΛΟΥΚΑ, Βαρούχ πρ., Χαρίτωνος ὁμολ., Αἰξεντίου ὁσ.
29 Δ	Κυριακοῦ ὁσ. Ἀναχωρητοῦ, Γοβδελαᾶ μάρτυρος
30 Τ	Γρηγορίου ἐπ. Ἀρμενίας τοῦ Φωτιστοῦ, Ρηψίμιας καὶ Γαϊανῆς μ.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
7 Γαλ. στ' 11-18	Ἰωάν. γ' 13-17	δ'	Β'
14 Α' Κορ. α' 18-24	Ἰωάν. ιθ' 6-11, 13-20, - 25-28, 30	Ἰωάν. ιβ' 28-36	
21 Γαλ. β' 16-20	Μάρκ. η' 34-38, θ' 1πλ. β'	Δ'	
28 Β' Κορ. στ' 1-10	Λουκ. ε' 1-11	βαρῦς	Ε'

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

1. Παμμακαρίστου Θεοτόκου: Πετρέ Γερανίου.
2. Νικολάου Κουρταλιώτου: Ἄδελε, Ἀργυρουπόλεως, πόλ. Ρεθύμνης.
3. Μάμαντος μάρτυρος: Ἁγίου Μάμαντος, Ἀνωγειών, Λιβαδίων, Σελίου, Πρασσῶν.
4. Ἀνθίμου Νικομηδείας: Ἄδελε.
5. Ζαχαρίου προφήτου: Ἀγγελιανῶν.
6. Θαύματος ἐν Χώναις: Πασσαλιτῶν, Σελλίου, Σωματᾶ, Χρωμοναστηρίου.
7. Γενεσίου τῆς Θεοτόκου: Ἰεράς Μονῆς Μυριοκεφάλων, Ἁγίας Παρασκευῆς, Ἀρχοντικῆς, Καλλέργου, Καλονύκτη, Καστέλλου, Κυριάννας, Μαρουλά, Πρίνου, Σαϊτουρῶν, Χρωμοναστηρίου.
8. Θεοδώρας τῆς ἐν Βάστα: Θεοδώρας.
9. Τιμίου Σταυροῦ: Ἰεράς Μονῆς Βυσάκου, Ἁγίου Δημητρίου, Ἄξου, Ἀπυλαδίων, Καρέ, Καρωτῆς, Κουλούκωνα, Κυριάννας, Μαρουλά, Μύλων, Σταυρωμένων, Πλευριανῶν, πόλεως Ρεθύμνης, προσκυνήματος Μεταμορφώσεως Ρουστικῶν, Τζανακιανῶν, Φωτεινοῦ, Ψηλορείτη.
10. Νικήτα μεγαλομάρτυρος: Ἀνωγειών, Χρωμοναστηρίου.
11. Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος: Ἰεράς Μονῆς Ἁγίας Εἰρήνης.
12. Σοφίας μάρτυρος καὶ θυγατέρων: Δροσιάς, Μελιδονίου, Μουρτζανῶν, Φραντζεσκιανῶν Μετοχιῶν.
13. Εὐμενίου Κρήτης: Σαϊτουρῶν.
14. Ἰωάννου Ξένου ὁσίου: Ρισβάν Μετοχίου, Μυριοκεφάλων.
15. Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος: Περάματος.
16. Μυρτιδιωτισσῆς: Καψαλιανῶν, Πρασσῶν.
17. Θέκλης ἰσαποστόλου: Περάματος.
18. Ἰωάννου Θεολόγου: Ἁγίας Τριάδας, Γωνιάς.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2025

1	T	† Σύν. Ἐλευθερωτρίας, Ἀνανίου ἀπ., Ρωμανοῦ ὁσ. Μελφδοῦ
2	Π	Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης μ., Θεοφίλου ὁσ. ὁμολογητοῦ
3	Π	Διονυσίου ἱερομ. Ἀρεοπαγίτου, Ρουστικῶ καὶ Ἐλευθερίου μ.
4	Σ	Ἱεροθέου ἐπ. Ἀθηνῶν, Δομνίνης μ., Ἄμμου ὁσ. τοῦ Αἰγυπτίου
5	K	† Β' ΔΟΥΚΑ, Χαριτίνης, Εὐδοκίμου, Μεθοδίας ὁσ. τῆς ἐν Κιμῶλι
6	Δ	Θωμᾶ ἀποστ., Μακαρίου νέου ὁσίου. ἐκ Κίου Βιθυνίας
7	T	Σεργίου καὶ Βάκχου μ., Πολυχρονίου ἱερομ., Ἰωάννου ὁσ. Ἐρμ.
8	T	Πελαγίας ὁσίας, Ταΐσας ὁσίας, Φιλίππου ἐπισκόπου Γορτύνης
9	Π	Ἰακώβου ἀπ. τοῦ Ἀλφαίου, Ἀνδρόνικου καὶ Ἀθανασίας ὁσ.
10	Π	Εὐλαμπίου & Εὐλαμπίας μ., Θεοφίλου ὁσ. ὁμολ., Πιντουῦ ἐπ. Κνωσ.
11	Σ	Φιλίππου ἀπ. ἐκ τῶν 7 Διακ., Θεοφάνους ὁμολ. τοῦ Γραπτοῦ
12	K	† Δ' ΔΟΥΚΑ (Ἁγ. Πατέρων Ζ' Οἰκ. Συν.), Συμεῶν ὁσ. τ. Ν. Θεολ.
13	Δ	Χρυσῆς νεομ., Μελετίου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας τοῦ Πηγᾶ
14	T	Ναζαρίου, Γερβασίου μ., Κοσμᾶ ἐπ. Μαιουμᾶ Μελφδοῦ
15	T	Λουκιανοῦ ἱερομ., Σαββίνου ἐπ. Κύπρου
16	Π	Λογγίνου μ. ἑκατοντάρχου, Λεοντίου μ., Γάλλου ὁσ.
17	Π	Ἰσηέ πρ., Ἀνδρέου ὁσίου. τοῦ ἐν Κρίσει, Ἄν. λειψ. δικ. Λαζάρου
18	Σ	† Λουκᾶ Ἀποστ. καὶ Εὐαγγελιστοῦ, Μαρίνου μ. τοῦ γέροντος
19	K	† ΣΤ' ΔΟΥΚΑ, Ἰωήλ πρ., Οὐάρου, Κλεοπάτρας, Ἰωάν. ἐν Ρίλα
20	Δ	Γερασίου ὁσ. τοῦ ἐν Κεφαλ., Ἀρτεμίου μεγάλ., Ματρώνης Χιπολλ.
21	T	Ἰλαρίωνος ὁσ. τ. Μεγ., Σωκράτους & Θεοδότης, Φιλοθέου ὁσ. Ἀθ.
22	T	Ἀβερκίου ἐπισκόπου Ἱεραπόλεως ἰσαποστόλου, Ἀλεξάνδρου μ.
23	Π	Ἰακώβου ἀπ. τοῦ Ἀδελφοθέου, Ἰγνατίου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως
24	Π	Ἀρέθα μεγαλομ. καὶ τῆς συνοδείας αὐτοῦ, Σεβαστιανῆς μάρτ.
25	Σ	Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου μ., Ταβιθάς ἐλεήμ., Χρυσάνθης μ.
26	K	† ΣΤ' ΔΟΥΚΑ, Δημητρίου Μεγαλομάρτυρος τοῦ Μυροβλ.
27	Δ	Νέστορος μάρτυρος, Πρόκλης σὺνζῶν Πιλάτου
28	T	† Ἁγ. Σκέπης Θεοτόκου, Ἁγ. Τεσσαρῶν Νεομαρτ. ἐν Ρεθύμνῃ
29	T	Ἀναστασίας ὁσίου. Ρωμαίας, Ἀβραμίου ὁσίου καὶ Μαρίας
30	Π	Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας μ., Κλεόπα καὶ Ἀρτεμᾶ ἐκ τῶν Ο' ἀπ.
31	Π	Στάχους, Ἀπελ., Ἀμπλίας, Οὐρβαν, Ἀριστοβ., Ναρκίσσου ἐκ τ. Ο' ἀπ.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2025

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ			
ΗΜ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
5	Β' Κορ. στ' 16, ζ' 1	Λουκ. στ' 31-36	πλ. δ' ΣΤ'
12	Τιτ. γ' 8-15	Λουκ. η' 5-15	α' Ζ'
19	Β' Κορ. ια' 31-33, ιβ' 1-9	Λουκ. ζ' 11-16	β' Η'
26	Β' Τιμ. β' 1-10	Λουκ. η' 27-39	γ' Θ'

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

1. Παναγίας Ἐλευθερώτριας: Ἄνω Καλλιθέας, Παναγίας Γοργοῦπηκκού: Μαρουλοῦς, Ἁγίας Σκέπης: Ἄδελε (Ἀδελιανός Κάμπος).
2. Κυπριανοῦ ἱερομάρτυρος: Ἄνω Καλλιθέας, Ἐξάντη.
8. Πελαγίας ὁσίας: Ἀπλαδιανῶν, Μισιρίων, Πανόρμου.
13. Χρυσῆς νεομάρτυρος: Ἄτσιποπούλου.
18. Λουκᾶ εὐαγγελιστοῦ: Γάλλου, Νοσοκομείου, Ρουσοσσιπι-
του.
23. Ἰακώβου Ἀδελφοθέου: Γαράζου.
26. Δημητρίου Μυροβλῦτου: Ἅγιου Δημητρίου, Ἁγριδιῶν, Ἀ-
ἱμίονα, Ἀλλοειδῶν, Ἀνωγειῶν, Ἀχλαδέ, Βιράν Ἐπισκοπῆς,
Γαρίπα, Ἐπισκοπῆς, Καλλιθέας, Καρέ, Κοιμητηρίου Ρεθύ-
μνης, Λιβαδιῶν, Μαργαριτῶν, Μελιδονίου, Μπαλίου, Ὁ-
μάλας, Ρουστικῶν, Σκουλοφίων, Χουμερίου.
28. Τεσσαρῶν Νεομαρτύρων Ρεθύμνης: πόλεως Ρεθύμνης,
Ἄλφας, Ἀπλαδιανῶν, Περιβολίων.
29. Αναστασίας τῆς Ρωμαίας: Ἱεράς Μονῆς Ἁγίας Αναστα-
σίας Ρωμαίας.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2025

1	Σ	† Κοσμά & Δαμιανού Ἀναργ., Θεοδότης μητρ. αὐτ., Δαυδὶ ἐν Εὐβ.
2	K	† Ε΄ ΛΟΥΚΑ, Ἄκινδ., Πηγασ., Ἄφθον., Ἐλπίδρφ., Ἄνεμποδ. μ.
3	Δ	† Ἀνακομιδῆ Λειψάνων Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου
4	T	† Ἰωαννικίου ὁσ. τοῦ Μεγάλου, Νικάνδρου καί Ἑρμαίου ἱερομ.
5	T	† Γαλακτίωνος καί Ἐπιστήμης μ., Ἑρμᾶ καί Λίνου ἐκ τῶν Ο΄ ἀπ.
6	Π	Παύλου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως ὁμολ., Παύλου ὁσ. σαλοῦ
7	Σ	† Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτύρων, Λαζάρου ὁσ. τοῦ Γαλιθαίου
8	Π	† Τῶν Παμμεγ. Ταξιαρχ. Μιχαήλ & Γαβριήλ (Ὀλοκαύτ. Ἀρκαδίου)
9	K	† Z΄ ΛΟΥΚΑ, Νεκταρίου ἐπ. Πενταπ. Αἰγ., Θεοκτίστης ὁσ. Λέσβ.
10	Δ	Ροδίωνος, Ὀλυμπά ἀπ., Ἀρσενίου ὁσ. Καπαδόκου
11	T	† Μηνᾶ μεγαλομάρτ. , Βικτωρος, Βικεντίου, Θεοδώρου ὁσ. Στουδ.
12	T	† Ἰωάννου ἀρχιεπ. Ἀλεξανδρείας Ἐλεήμονος, Νείλου ὁσ. Μυροβλ.
13	Π	† Ἰωάν. ἀρχιεπ. ΚΠόλεως Χρυσοστόμου. Ἀνθόσης μητρ. αὐτ.
14	Π	Φιλίππου ἀπ., Ἰρηγορίου Θεσβόνικης τ. Παλαμά, Κων/νου τ. Ὑδρ.
15	Σ	Γουρία, Σαμωνά καί Ἀβίβου μ. (Ἀρχή νηστείας Χριστουγέννων)
16	K	† ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΑΠΟΣΤ. & ΕΥΑΓΓΕΛ. , Ἰργενεϊας παρθένομ.
17	Δ	† Ἰρηγορίου ἐπ. Νεοκαισαρ. θαμ., Μαζέμου & Γενναδίου ΚΠόλεως
18	T	† Πλάτωνος καί Ρωμανοῦ μ., Ἀναστασίου νεομ.
19	T	† Ἀβδίου πρ., Βαρλαάμ, Ἀγαπίου καί Ἡλιοδώρου
20	Π	† Ἰρηγορίου ὁσ. Δεκαπολίτου, Πρόκλου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως
21	Π	† ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (Τ. Μητροπ. Ν. Ρεθύμνης)
22	Σ	† Ἰακώβου ὁσ. ἐν Εὐβοίᾳ, Ἀνθίμου νεομ. ἐπ. Ἀθηνῶν
23	K	† Θ΄ ΛΟΥΚΑ, Ἀμφιλοχίου ἐπ. Ἰκον., Ἰρηγορίου ἐπ. Ἀκραγ.
24	Δ	† Κλήμεντος πάπα Ρώμης, Πέτρου ἀρχιεπ. Ἀλεξανδρείας
25	T	† Αἰκατερίνης μεγαλομ. τῆς πανσόφου, Μερκουρίου μεγαλομ.
26	T	† Στυλιανοῦ ὁσ. Παφλαγ., Νίκωνος ὁσ. τοῦ «Μετανοεῖτε»
27	Π	† Ἰακώβου τοῦ Πέρσου, Ἀρσενίου ὁσ. ἐν Ράξφ (Ἄγιοφαραγγίτου)
28	Π	† Στεφάνου ὁσ. τοῦ Νέου ὁμολογητοῦ, Εἰρηνάρχου μάρτ.
29	Σ	† Διονυσίου ἐπ. Κορίνθου ἱερομ., Παραμόνου μ., Πιτυροῦν ὁσ.
30	K	† ΑΝΔΡΕΟΥ ΑΠ. ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ (Θρον. Ἑορτή Οἰκ. Πατρ.)

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
2 Γαλ. β΄ 16-20	Λουκ. ιστ΄ 19-31	δ΄	Γ΄
9 Γαλ. στ΄ 11-18	Λουκ. η΄ 41-56	πλ. α΄	ΙΑ΄
16 Ρωμ. ι΄ 11-21, ια΄ 1-2	Ματθ. θ΄ 9-13	πλ. β΄	Α΄
23 Ἐφεσ. β΄ 11-22	Λουκ. ιβ΄ 16-21	βαρύς	Β΄
30 Α΄ Κορ. δ΄ 9-16	Ἰωάν. α΄ 35-52	πλ. δ΄	Γ΄

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

- Κοσμά καί Δαμιανού:** Ἱεράς Μονῆς Κουμπέ, Ἁγίας Παρσκειῆς, Μοῦνδρου.
- Γεωργίου Τροπαιοφόρου:** Ἀγριδίων, Ἄλλοειδων, Ἄνω Βαλσαμονέρου, Ἀρμένων, Ἀστερίου, Καρωτῆς, Κρασοῦνα, Κεφαλίου, Λιβαδίων, Ὀρους, Πηγῆς, Χελιανῶν.
- Ἀρχαγγέλων:** Ὀλοκαύτωμα Ἱεράς Μονῆς Ἀρκαδίου, Ἀλικῶν, Ἀργυρουπόλεως, Γιαννουδίου, Καλύβου, Καγαλιανῶν, Νέας Μαγνησίας, Φωτεινοῦ.
- Νεκταρίου Πενταπόλεως:** Ἱεράς Μονῆς Ἀνωγειῶν, παλ. πόλεως Ρεθύμνης, Ἀρμένων, Γωνιάς, Κάμπου Δοξαροῦ, Κυριάννας, Περάματος, Πηγῆς, Πιλατανιά, Ρουμελή.
- Μηνᾶ μεγαλομάρτυρος:** Γαράζου, Καλλιθέας, Ρουμελή.
- Ἰωάννου Χρυσοστόμου:** Ἁγίου Ἰωάννου, Ἀτσιποπούλου, Βιράν Ἐπισκοπῆς, Μαρουλοῦς.
- Εἰσοδίων Θεοτόκου:** Ἱερός Μητροπολιτικός Ναός, Βιλανδρέδου, Παγκαλοχωρίου, Περάματος, Σαῖτουρῶν, Χουμερίου.
- Αἰκατερίνης Πανσόφου:** Ἱεράς Μονῆς Ἁγίας Εἰρήνης, Ἀγγελιανῶν, Ἀστερίου, Φορτέτζας.
- Στυλιανοῦ Παφλαγόνος:** Ἄδελε, Ἀρμένων, Λατζιμά, Μαρουλᾶ, Ρουσιτικῶν.
- Ἀνδρέου Πρωτοκλήτου:** Ἁγίου Ἀνδρέου, Κάτω Τριπόδου, Ρουπῶν.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2025

1	Δ	Ναούμ προφήτου, Φιλαρέτου όσιου τού'Ελεήμονος
2	Τ	Πορφυρίου όσιου Κausοκαλυβίτου, Αββακούμ προφήτου
3	Τ	Σοφονίου προφ., Θεοδώρου Ιερομ., Θεοδούλου όσ.
4	Π	† Βαρβάρας μεγαλομ., Πολ.Ρεθύμνης, Ιωάννου όσ. Δαμασκ.
5	Π	† Σάββα όσιου τού'Ηγιασμένου, Διογένους μάρτ.
6	Σ	† Νικολάου άρχιεπ. Μύρων τής Λυκίας τού θαυματουργού
7	Κ	† Ι' ΔΟΥΚΑ, Άμβροσίου έπ. Μεδιολ., Γερασίμου όσ. Ύμνωγρ.
8	Δ	Άπολλώ έκ τών Ο' άποστόλων, Παταπίου όσ., Σωσθένους
9	Τ	† Σύλληψης Άγίας Άννης μητρός τής Θεοτόκου
10	Τ	Μηνά τού Καλλικελάδου, Έρμογένους και Εύγράφου μάρτ.
11	Π	Δανιήλ και Λουκά τών Στυλιτών, Νικηφ. Φωκά τού Βασιλέως
12	Π	† Σπυρίδωνος έπισκόπου Τριμυθούττου τού θαυματουργού
13	Σ	Εύστρατίου, Αύξεντίου, Εύγενίου, Μαρδαριου, Όρέστου μ., Λουκίας
14	Κ	† ΙΑ' ΔΟΥΚΑ (Προπατ.), Θύρσου, Άπολλων., Φιλήμ., Άρριανού
15	Δ	† Έλευθεριου ιερομάρτυρος και τής μητρός αυτού Άνθιας
16	Τ	Άγγαίου προφήτου, Μοδέστου έπισκόπου Ίεροσολύμων
17	Τ	† Διονυσίου έπ. Αιγ. θαμ., Δανιήλ πρ., Άγ. Τριών Παιδών έν καμ.
18	Π	Σεβαστιανού, Νικοστράτου και Ζωής μαρτύρων
19	Π	Βονιφατίου μάρτυρος και Άγλαϊδος τής Ρωμιαίας
20	Σ	† Ίγνατιου ιερομάρτυρος τού Θεοφόρου, Φιλογονίου όσιου
21	Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ, Ιουλιανής κ.λπ. 500 μ., Θεμιστοκλ.
22	Δ	† Άναστασίας μεγαλομ. Φαρμακολ., Θεοδότς & 3 παιδ. αυτ. μ.
23	Τ	† Τών έν Κρήτη Άγιων Δέκα Μαρτύρων
24	Τ	Εύγενίας όσιοπαρθεομάρτυρος
25	Π	† Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
26	Π	† Η Σύναξις τής Ύπεραγίας Θεοτόκου
27	Σ	† Στεφάνου Πρωτομάρτυρος και Άρχιδιακόνου
28	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΗΝ, Τών έν Νικομ. Δισμ. Μαρτ.
29	Δ	Τών άγ. 14.000 Νηπιών υπό Ηρώδου άναρεψθ., Γεωργίου έπ. Νικομ.
30	Τ	† Γεδεών όσιομάρτυρος τού Καρακαλληνού
31	Τ	Άπ. Έορτ. Χριστουγέννων, Μελάνης όσ. Ρωμ., Ζωτικου όρφανοτρ.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
7 Έφess. ε' 8-19	Λουκ. ιγ' 10-17	α'	Δ'
14 Κολ. γ' 4-11	Λουκ. ιδ' 16-24	β'	Ε'
21 Έβρ. ια' 9-10, 32-40	Ματθ. α' 1-25	γ'	ΣΤ'
28 Γαλ. α' 11-19	Ματθ. β' 13-23	δ'	Ζ'

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

- Πορφυριου Κausοκαλυβίτου: Μαρουλά.
- Βαρβάρας μεγαλομάρτυρος: πόλεως Ρεθύμνης, Άργυρουπόλεως, Βεργιανών, Γουλεδιανών, Μαρμαριτών, Μελιδονίου.
- Σάββα ήγιασμένου: πόλεως Ρεθύμνης, Δαφνέδων.
- Νικολάου Μύρων: πόλεως Ρεθύμνης, Αγιάς, Άδελε, Βιράν Έπισκοπής, Κάτω Μύλων, Κυριάννας, Μακρυγιάννη, Μικρών Άνωγειών, Μαρουλά, Μούνδρου, Περάματος, Πηγής, Πρίνου, Πρινέ, Σαΐτουρών, Σκεπαστής.
- Άμβροσίου Μεδιολάνων: όμωνύμου Μετοχίου Αρκαδίου.
- Παταπίου όσιου: Έπισκοπής, Μύλων.
- Άννης μητρός Θεοτόκου: Άβδανιτών, Ιερού Ναού Άγίου Κωνσταντίνου πόλεως Ρεθύμνης, Τριών Μοναστηριών.
- Νικηφόρου Φωκά: Αρμένων.
- Σπυρίδωνος Τριμυθούττου θαυματουργού: Κοιμητέας, Πηγουνιανών, Φορτέτζας, προσκυνήματος Μεταμορφώσεως Ρουστικών.
- Εύγενίου μάρτυρος: Ιερού Ναού Άγίου Κωνσταντίνου πόλεως Ρεθύμνης.
Εύστρατίου μάρτυρος: Έπισκοπής.
- Έλευθεριου ιερομάρτ.: παλαιάς πόλεως Ρεθύμνης, Άτσιποπούλου.
- Διονυσίου Αιγίνης: Περιβολίου.
- Άναστασίας Φαρμακουλτριάς: Αγιάς, Βενιού, Γωνιάς, Λιβαδιών.
- Δέκα Μαρτύρων Κρήτης: Ιερού Ναού Τεσσαίων Μαρτύρων πόλεως Ρεθύμνης, Άγίου Αγαθόποδος Πανόρμου.
- Γεννήσεως Χριστού: Ιεράς Μονής Χαλέπας.
- Στεφάνου Πρωτομάρτυρος: Άνω Βαλαμοινέρου, Ιρφάν Μετοχίου, Μαρμαριτών, Ρουπών.
- Γεδεών Καρακαλληνού: Μαρμαριτών.

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΙΕΡΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ

I) ΑΚΙΝΗΤΕΣ ΕΟΡΤΕΣ

A) Κυριακές, έορτές και λοιπές ημέρες της εβδομάδος.

Έσπερινές Ίερες Άκολουθίες από 1ης Μαΐου έως 31ης Οκτωβρίου, ώρα 6:30' μ.μ.

Άπό 1ης Νοεμβρίου έως 30ης Άπριλίου, ώρα 5:00' μ.μ.

Ό Όρθρος, ώρα 7:00' π.μ.

B) Παραμονή Χριστουγέννων, έορτή Χριστουγέννων και παραμονή Φώτων:

Έναρξη Ίερών Άκολουθιών, ώρα 6:00' π.μ.

Γ) Έορτή Φώτων: Έναρξη Ίερών Άκολουθιών, ώρα 6:30' π.μ.

II) ΚΙΝΗΤΕΣ ΕΟΡΤΕΣ

A) Μεγάλη Τεσσαρακοστή.

Οί Άκολουθίες των Χαιρετισμών, του Μεγάλου Κανόνος, του Άκαθίστου Ύμνου και οί έσπερινές Θείες Λειτουργίες των Προηγιασμένων Δώρων, ώρα 7:00' μ.μ.

B) Μεγάλη Έβδομάδα.

1) Οί Άκολουθίες του Νυμφίου, ώρα 8:00' μ.μ.

2) Οί Ώρες και ή Θεία Λειτουργία των Προηγιασμένων Δώρων, ώρα 7:00' π.μ.

3) Μεγάλη Τετάρτη: Τό Άγιον Εϋχέλαιον, ώρα 5:30' μ.μ.

4) Μεγάλη Πέμπτη:

α) Έσπερινός και Θεία Λειτουργία, ώρα 6:30' π.μ.

β) Άκολουθία των Παθών, ώρα 7:00' μ.μ.

5) Μεγάλη Παρασκευή:

α) Μεγάλες Ώρες και Μέγας Έσπερινός της Άποκαθηλώσεως, ώρα 9:00' π.μ.

β) Όρθρος του Μεγάλου Σαββάτου (Επιτάφιος Θρήνος), ώρα 7:30' μ.μ.

6) Μέγα Σάββατον: Ό Μέγας Έσπερινός και ή Θεία Λειτουργία, ώρα 8:30' π.μ.

Γ) Κυριακή του Πάσχα.

1) Κρούση κωδώνων και Έναρξη ιερās ακολουθίας, ώρα 11:00' μ.μ. του Μεγάλου Σαββάτου.

2) Η Άνάσταση, ώρα 12:00' νυκτερινή και στή συνέχεια ή Θεία Λειτουργία.

3) Ό Μέγας Έσπερινός της Άγάπης, ώρα 11:00' π.μ.

ΗΜΕΡΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΝΗΣΤΕΙΑΣ

1) Νηστεία σέ όλα:

Ίανουαρίου 5, Αύγουστου 29, Σεπτεμβρίου 14, Δεκεμβρίου 24. Επίσης κατά την Άγια και Μεγάλη Έβδομάδα και κατά τις νηστήσιμες Τετάρτες και Παρασκευές του έτους.

2) Κατάλυση ιχθύος:

Ίανουαρίου 7, Φεβρουαρίου 2, Μαρτίου 25, Ιουνίου 24 και 29, Αύγουστου 6 και 15, Σεπτεμβρίου 8, Νοεμβρίου 14 και 21, ανεξαρτήτως της ημέρας της εβδομάδος, στην οποία συμπίπτουν. Επίσης κατά τις Τετάρτες της Μεσοπεντηκοστής και της αποδόσεως του Πάσχα, κατά τὰ Σάββατα και τις Κυριακές από Νοεμβρίου 21 έως Δεκεμβρίου 17.

3) Κατάλυση τυροῦ, αὐγῶν καὶ γάλακτος:

Καθ' ὅλη τὴν ἐπομένη τῆς Κυριακῆς τῆς Ἀποκρεω εβδομάδα (τῆς Τυροφάγου).

4) Κατάλυση σέ ὅλα:

Ἀπό Δεκεμβρίου 25 ἕως Ίανουαρίου 4, Ίανουαρίου 6, ἀπό τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελῶνων καὶ Φαρισαίου μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀσώτου καὶ κατά τις εβδομάδες τῆς Διακαινησίμου (Κυριακή τοῦ Πάσχα ἕως τὴν Κυριακή τοῦ Θωμᾶ) καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (Κυριακή τῆς Πεντηκοστής ἕως τὴν Κυριακή τῶν Ἁγίων Πάντων).

Πρακτικές οδηγίες
πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας
γιά τὰ ἱερά μυστήρια τῆς Βαπτίσεως
καὶ τοῦ Γάμου καθὼς καὶ
γιά τὰ ἱερά μνημόσυνα
τῶν κεκοιμημένων

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Βαπτίσεις τελοῦνται καθ' ὅλον τό ἔτος, πλὴν τῆς Μεγάλης Ἐβδομάδος, καὶ κατ' αὐτήν, ἐάν παραστεῖ ἔκτακτη ἀνάγκη. Πρὸς τοῦτο προσάγεται ἀπαραιτήτως ληξιαρχική πράξη γεννήσεως τοῦ βαπτισθησομένου.

Γιά τὴ βάπτισι καὶ τό ὄνομα πού θά δοθεῖ στό παιδί ἀπαιτεῖται ἡ συγκατάθεσι τοῦ πατέρα καὶ τῆς μητέρας.

Ὁ ἀνάδοχος πρέπει νά εἶναι Ὁρθόδοξος χριστιανός. Δέν γίνονται ἀνάδοχοι ὅσοι ἔχουν τελέσει πολιτικό γάμο.

Γιά νά πληροφοροῦνται οἱ πιστοὶ πού ἐπιθυμοῦν νά γίνουν ἀνάδοχοι, ἐκδόθηκε ἀπό τὴν Ἱερά Μητρόπολι Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου τό τρίπτυχο φυλλάδιο μέ τίτλο «Θά γίνεις νονός; / Θά γίνεις νονά;»,

τό όποιο έπιμελή-
θηκε ό Καθηγητής
Θεολόγος κ. Θεό-
δωρος Ρηγιγιώτης.

Τό φυλλάδιο πε-
ριέχει μία σύντομη
καί προσιτή σέ ό-
λους Κατήχηση ά-
ναφορικά μέ τά έλά-
χιστα άναγκαία στοι-
χειά της Όρθοδοξου

Πιστεύς μας, τά όποια όφείλει νά γνωρίζει,
νά άποδέχεται καί νά όμολογεί όποιος ή
όποια έπιθυμεί νά ένσωματωθεί στην Άγία
μέ Έκκλησία μέ τό Άγιο Βάπτισμα.

Μέ τό φυλλάδιο γίνεται μία συστημα-
τική καί έπιμελημένη προσπάθεια νά βοη-
θηθοϋν οι ύποψήφιοι Άνάδοχοι στό
πολυεύθυνο πνευματικό έργο πού έπωμί-
ζονται ένώπιον του Θεου άλλα καί του βα-
πτιζομένου πού άναδέχονται άπό την Άγία
Κολυμβήθρα. Για τόν λόγο αυτό, καλό
είναι, μαζί μέ όποια άλλη προετοιμασία, ό
ύποψήφιος Άνάδοχος νά παραλαμβάνει
στά χέρια του αυτό τό φυλλάδιο, νά τό με-

λετά καί νά έμβαθύνει στό Μεγάλο Μυ-
στήριο του Άγίου Βαπτίσματος. Έπίσης
όποιος έπιθυμεί μπορεί νά άναγνώσει τό
περιεχόμενό του στην ίστοσελίδα της Ίεράς
Μητροπόλεως μας.

ΓΑΜΟΙ

• **Η** τέλεση Γάμων δέν έπιτρέπεται γενικώς
κατά τίς νηστήσιμες ήμέρες. Πιό συγκεκρι-
κρίμενα, κατά τίς νηστήσιμες Τετάρτες καί
Παρασκευές όλου του έτους, άπό 15 Νοεμ-
βρίου έως 24 Δεκεμβρίου, την 5η Ιανουαρίου,
κατά τή διάρκεια όλης της Μεγάλης Τεσσα-
ρακοστής, της Νηστείας των Άγίων Άποστό-
λων καί του Δεκαπενταύγουστου, την 29η
Αύγουστου καί την 14η Σεπτεμβρίου.

Έπίσης δέν γίνονται οι Γάμοι μετά μη
χριστιανών ή μετά προτεσταντών, των ό-
ποιών τό βάπτισμα δέν άναγνωρίζεται άπό
την Όρθόδοξη Έκκλησία.

Γιά τήν τέλεση Γάμου άπαιτείται ειδική
άδεια, έκδιδόμενη άπό την Ίερά Μητρό-
πολη του τόπου τελέσεως αυτού. Ό δέ πα-
ράνυμφος πρέπει νά είναι Χριστιανός
Όρθόδοξος.

Γιά να βοηθηθοῦν οἱ ἄνθρωποι πού ξεκινοῦν μέ τό Μυστήριο τοῦ Γάμου τήν κοινή τους πορεία, ἐκδόθηκε ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου τρίπτυχο φυλλάδιο μέ τίτλο «Ορθόδοξος Γάμος.

Ἔνας δρόμος πού περπατιέται στή γη, ἀλλά καταλήγει στόν οὐρανό», τό ὁποῖο ἐπιμελήθηκε ὁ Θεολόγος κ. Θεόδωρος Ρηγινιώτης. Τό φυλλάδιο αὐτό περιέχει μία εὐσύννοπη παρουσίαση τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας τοῦ ἱεροῦ καί, κατά τόν Ἀπόστολο Παῦλο, μεγάλου μυστηρίου τοῦ γάμου.

Μέ τό ἀνωτέρω φυλλάδιο ἐπιχειρεῖται μιᾶ συστηματική προσπάθεια γιά νά ἐνημερωθοῦν οἱ νέοι ἄνθρωποι πού ἀποφασίζουν νά ἐνώσουν τίς ζωές τους μέ τήν κατά Θεόν συζυγία καί νά πληροφορηθοῦν γιά τό περιεχόμενο καί τήν ὄντολογία τοῦ Ὀρθόδοξου Γάμου καί ἔτσι νά βοηθηθοῦν

στό σημαντικό αὐτό κεφάλαιο τῆς ζωῆς πού ἀνοίγεται μπροστά τους.

Τό φυλλάδιο προσφέρεται στούς μελλονύμφους κατά τήν ἔκδοση τῆς ἀδείας τοῦ γάμου τους στά Γραφεῖα τῆς Ἱεῤῥᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου. Ἐπίσης ὁποῖος ἐπιθυμεῖ μπορεῖ νά ἀναγνώσει τό περιεχόμενό του στήν ἱστοσελίδα τῆς Ἱεῤῥᾶς Μητροπόλεώς μας.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Τά Σάββατα ὀρίζονται ἀπό τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας ὡς οἱ προσφορώτερες ἡμέρες τελέσεως Μνημοσύνων ὑπέρ ἀναπαύσεως τῶν κεκοιμημένων.

Μνημόσυνα μετά κολλύβων δέν τελοῦνται ἀπό τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου ἕως τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ, ἀπό τῆς 24ης Δεκεμβρίου ἕως καί τῆς 6ης Ἰανουαρίου, κατά τήν Κυριακή τῆς Πεντηκοστῆς καί τήν Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί τήν 15η Αὐγούστου. Ἡ τέλεση αὐτῶν πρέπει νά ἀποφεύγεται ἐπίσης στούς ἐορτάζοντες ἱερούς ναούς κατά τήν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τους.

ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

- 33 μ.Χ. Κρήτες ευαγγελίζονται τόν Χριστιανισμό στή Ἱεροσόλυμα παρά του Ἀποστόλου Πέτρου (Πράξ. β', 10).
- 60-61 μ.Χ. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἀγόμενος στή Ρώμη, διέρχεται ἀπό τόν ὄρμο τῶν Καλῶν Λιμένων τῆς νότιας Κρήτης (Πράξ. κζ' 8).
- 65-66 μ.Χ. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καθιστᾶ στή Γόρτυνα τόν μαθητή του Τίτο πρώτο Ἐπίσκοπο τῆς νήσου, καί του ἀπευθύνει μετὰ ἀπό λίγο ἀπό τή Μακεδονία τή γνωστή ἐπιστολή.
- 733 μ.Χ. Ἡ Ἐκκλησία Κρήτης ἀποσπᾶται ὑπό Λέοντος Γ' τοῦ Ἰσαύρου ἀπό τή Ρώμη καί προσαρτᾶται ὀριστικῶς στήν Κωνσταντινούπολη.
- 827 μ.Χ. Ἡ Κρήτη κατακτᾶται ὑπό τῶν Σαρακηνῶν Ἀράβων, οἱ ὅποιοι καί καταστρέφουν τόν στή Γόρτυνα περιλαμπρῶν Ἱερό Ναό του Ἀποστόλου Τίτου, κτίσμα του 6ου αἰῶνος.
- 961 μ.Χ. Ἡ νήσος ἀπελευθερώνεται ἀπό τόν Νικηφόρο Φωκά.
- 1204 μ.Χ. Ἡ Κρήτη περιέρχεται στούς Ἑνετούς (1211-1669).
- 1669 μ.Χ. Ἡ νήσος κατακτᾶται ἀπό τούς Τούρκους.

- 1821-1822 μ.Χ. Θανατώνονται από τους Τούρκους οι άρχιερείς τής νήσου Γεράσιμος Παρδάλης, Μητροπολίτης Κρήτης, Νεόφυτος, Επίσκοπος Κνωσοῦ, Ίωακείμ, Επίσκοπος Χερρονήσου, Ίερόθεος, Επίσκοπος Λάμπης, Ζαχαρίας, Επίσκοπος Σητείας, Ίωακείμ, Επίσκοπος Πέτρας, Γεράσιμος, Επίσκοπος Ρεθύμνης, Καλλίνικος, Επίσκοπος Κυδωνίας, Μελχισεδέκ, Επίσκοπος Κισάμου και ὁ Επίσκοπος Διοπόλεως Καλλίνικος, καθώς και ἄλλοι κληρικοί και πρόκριτοι τοῦ λαοῦ τής Κρήτης.
- 1824 μ.Χ. Ἄθληση τῶν ἐν Ρεθύμνῃ νεομαρτύρων Ἄγγελῆ, Γεωργίου, Μανουήλ και Νικολάου.
- 1866 μ.Χ. Ὁλοκαύτωμα τής Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρκαδίου Ρεθύμνης.
- 1900 μ.Χ. Ψηφίζεται ὁ Καταστατικός Χάρτης τής ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησίας (Νόμος 276 τής Κρητικῆς Πολιτείας).
- 1913 μ.Χ. Ἡ νῆσος ἐνώνεται μέ τή μητέρα Ἑλλάδα.
- 1961 μ.Χ. Οἱ Ἐπισκοπές τής Μεγαλονήσου ἀνακηρύσσονται σέ τιμῆς ἔνεκεν Μητροπόλεως. Ψηφίζεται ὁ Νόμος 4149 (Καταστατικός Χάρτης τής ἐν Κρήτῃ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας).
- 1967 μ.Χ. Ἡ Μητρόπολις Κρήτης ἀνακηρύσσεται σέ Ἀρχιεπισκοπήν ὑπό τής Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.
- 1992 μ.Χ. (9-23 Νοεμβρίου) Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ὁ Α΄ ἐπισκέπτεται τήν Κρήτη.
- 1993 μ.Χ. (9 Μαρτίου) Ἐκδοση Πατριαρχικοῦ τόμου ἀνακηρύξεως σέ ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπόλεις τῶν τιμῆς ἔνεκεν Ἱερῶν Μητροπόλεων τής Κρήτης.
- 1995 μ.Χ. (10-11 Νοεμβρίου) Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ὁ Α΄ ἐπισκέπτεται τήν Κρήτην και προεξάρχει τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων γιά τήν 100ετηρίδα τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ Ἡρακλείου.
- 2001 μ.Χ. Ἰδρύεται ἡ Ἱερά Μητρόπολις Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου. Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Λάμπης και Σφακίων μετονομάζεται σέ Ἱερά Μητρόπολις Λάμπης, Συβρίτου και Σφακίων και ἡ Ἱερά Μητρόπολις Πέτρας σέ Ἱερά Μητρόπολις Πέτρας και Χερρονήσου.
- 2002 μ.Χ. (15-21 Ἰουνίου) Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ὁ Α΄ ἐπισκέπτεται γιά τρίτη φορά τήν Κρήτην.
- 2008 μ.Χ. (16 Ὀκτωβρίου) Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ὁ Α΄ και Προκαθημένοι ἄλλων αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐπισκέπτονται τό Ἡράκλειο, τή Γόρτυνα και τούς Καλοῦς Λιμένες Κρήτης στό πλαίσιο τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ 2008 ὡς ἔτους Ἀποστόλου Παύλου.
- 2012 μ.Χ. (2 και 3 Σεπτεμβρίου) Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ὁ Α΄ ἐπισκέπτεται ἐπίσημα τήν Ἱερά Μητρόπολις Ρεθύμνης και Ἀύλοποτάμου.
- 2016 μ.Χ. Ἡ Ἁγία και Μεγάλη Σύνοδος.

Η ΙΕΡΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

1. Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Κρήτης, υπέρτιμος και έξαρχος πάσης Εύρωπης κ.κ. ΕΥΓΕΝΙΟΣ. Ήδρα: 712 01 Ήράκλειο. Τηλ. 2810 282.632.
2. Σεβ. Μητροπολίτης Γορτύνης και Άρκαδίας, υπέρτιμος και έξαρχος Κεντρώας Κρήτης κ.κ. ΜΑΚΑΡΙΟΣ. Ήδρα: 704 00 Μοΐρες. Τηλ. 28920 22.824.
3. Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου, υπέρτιμος και έξαρχος Άνω Κρήτης και Πελάγους Κρητικού κ.κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ. Ήδρα: 741 31 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 36.162.

4. Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνίας και Άποκορώνου, υπέρτιμος και έξαρχος Μυρτώου και Κρητικού Πελάγους κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ. Ήδρα: 731 00 Χανιά. Τηλ. 28210 27.808.
5. Σεβ. Μητροπολίτης Λάμπης, Συβρίτου και Σφακίων, υπέρτιμος και έξαρχος Νοτίου Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ. Ήδρα: 740 53 Σπήλι. Τηλ. 28320 22.133.
6. Σεβ. Μητροπολίτης Ήραπύτνης και Σητείας, υπέρτιμος και έξαρχος Ανατολικής Κρήτης κ.κ. ΚΥΡΙΑΛΟΣ. Ήδρα: 722 00 Ήράπετρα. Τηλ. 28420 22.251.
7. Σεβ. Μητροπολίτης Πέτρας και Χερρονήσου, υπέρτιμος και έξαρχος Καρπαθίου Πελάγους κ.κ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ. Ήδρα: 724 00 Νεάπολη. Τηλ. 28410 31.345.
8. Σεβ. Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου, υπέρτιμος και έξαρχος Έσπερίας Κρήτης κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ. Ήδρα: 732 00 Καστέλλι. Τηλ. 28220 22.018.
9. Σεβ. Μητροπολίτης Άρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου, υπέρτιμος και έξαρχος Πεδιάδος κ.κ. ΑΝΔΡΕΑΣ. Ήδρα: 703 00 Άρκαλοχώρι. Τηλ. 28910 24.610.

**ΙΕΡΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ**

Διεύθυνση: Άγιου Μηνᾶ 25, 71201 - Ήράκλειο.
Τηλ.: 2810 288.658.

Ίστοσελίδα: www.ekklisiakritis.com

Ηλεκτρονική διεύθυνση: info@ekklisiakritis.com

Άρχιγραμματέας: Άρχιμ. Νήφων Βασιλάκης,
τηλ. 6983632476, e-mail: nifonvasilakis@gmail.com

Ύπογραμματέας: Άρχιμ. Ειρηναῖος
Μπατσάκης, τηλ. 6947894338.

Κωδικογράφος: Άρχιμ. Εὐγένιος
Καρακωνσταντάκης, τηλ. 6984732670.

**ΕΠΙΣΗΜΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ
«ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ»**

Διευθυντής Σύνταξης:

Άρχιμ. Εὐγένιος Καρακωνσταντάκης.

**ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
ΚΡΗΤΗΣ**

Διεύθυνση: Κυρίλλου Λουκάρεως 1, 712 01
Ήράκλειο Τηλ. 2810 284.852 και 335.864.

Πρόεδρος: Ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Κρήτης
κ.κ. ΕΥΓΕΝΙΟΣ.

Αντιπρόεδρος: Ο Σεβ. Μητροπολίτης
Κυδωνίας και Άποκορώνου κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ.

**ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΝΩΤΑΤΗ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ**

Διεύθυνση: Άλκιβιάδου 10, 713 07 Ήράκλειο
Τηλ. 2810 239.123 και 230.259.

Πρόεδρος Ακαδημαϊκού Συμβουλίου:

Άναπλ. Καθηγητής Δρ. Μιχαήλ Στρουμπάκης.

Διευθυντής Προγράμματος Ίερατικών Σπουδών:

Άναπλ. Καθηγητής
Δρ. Χριστόφορος Αρβανίτης.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Διεύθυνση: 730 06 Κολυμπάρι Χανίων
Τηλ. 28240 22.245.

Πρόεδρος:

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Κισιάμου και Σελίνου
κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ.

**Έκπρόσωπος τής Ίεράς Ήπαρχιακής Συνόδου
τής Έκκλησίας Κρήτης:**

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνίας και Άποκορώνου
κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ.

Άναπληρωτής:

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου
κ.κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ.

Γενικός Διευθυντής:

Έντιμολ. Δρ. Κωνσταντῖνος Ζορμπᾶς,
Άρχων Ίερομνήμων τής Α.τ.Χ.Μ.Ε..

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΓΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

Α. ΔΙΟΙΚΗΣΗ I. ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

α) Ο Μητροπολίτης

✚ Ο Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου, υπέρτιμος και Ξεραρχος Άνω Κρήτης και Πελάγους Κρητικού κ. Πρόδρομος, (κατά κόσμον Ζαχαρίας Ξενάκης) γεννήθηκε στα Σταυράκια Ήρακλείου, τήν 3η Νοεμβρίου 1979. Μετά τις έγκύκλιες σπουδές, φοίτησε στή Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, απ' όπου έλαβε τό πτυχίο του τόν Σεπτέμβριο του 2001. Κατόπιν Σεπτής Έντολής τής Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου

κ.κ. Βαρθολομαίου, μετέβη, κατά τή διετία 2010-2012, στό Κολλέγιο του Άγίου Πατρικίου στό Μαγνοοth Ήρλανδίας, όπου παρακολούθησε και περάτωσε έπιτυχώς Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στή Βιβλική Θεολογία.

Έκάρη μοναχός στήν Ίερά Μονή Όσίας Ειρήνης Χρυσοβαλάντου Ήρακλείου, τήν 11η Ίανουαρίου 2005 από τόν Θεοφ. Έπίσκοπο Κνωσού (νύν Σεβ. Μητροπολίτη Γορτύνης και Άρκαδίας) κ. Μακάριο και χειροτονήθηκε διάκονος τήν 25η Ίουνίου 2005 από τόν Θεοφ. Έπίσκοπο Κνωσού (νύν Σεβ. Άρχιεπίσκοπο Κρήτης) κ. Εγγένιο. Πρεσβύτερος χειροτονήθηκε από τόν Σεβ. Άρχιεπίσκοπο Κρήτης κ. Ειρηναίο, τήν 11η Ίανουαρίου 2013, προχειρισθείς τήν ίδια ημέρα σέ Άρχιμανδρίτη.

Ύπηρέτησε στήν Ίερά Άρχιεπισκοπή Κρήτης ως διάκονος του Σεβ. Άρχιεπισκόπου κ. Ειρηναίου, Γενικός Άρχιερατικός Έπίτροπος, Άρχιερατικός Έπίτροπος τής Α' Άρχ. Περιφέρειας, Γραμματέας του Μητροπολιτικού Συμβουλίου τής Ίεράς Άρχιε-

πισκοπής, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Έπικοινωνιακού και Μορφωτικού Ίδρυματος αυτής και Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Γενικού Φιλοπτώχου Ταμείου της Ίερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης, Ὑπεύθυνος Νεότητας καὶ παραγωγὸς Ραδιοφωνικῶν Ἐκπομπῶν στὸ Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ «ΤΟ ΦΩΣ» τῆς Ίερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης.

Ὑπηρετήσε τὴν Ίερά Ἐπαρχιακὴ Σύνοδο ἀπὸ τίς θέσεις τοῦ Κωδικογράφου (Ἰανουάριος 2008 - Σεπτέμβριος 2010), τοῦ Ὑπογραμματέως (Σεπτέμβριος 2010 - Ὀκτώβριος 2016) καὶ τοῦ Ἀρχιγραμματέως (Ὀκτώβριος 2016 - Φεβρουάριος 2022). Διετέλεσε Διευθυντὴς Συντάξεως τοῦ Ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης «Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ», μέλος καὶ γραμματεὺς διαφόρων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν τῆς Ίερᾶς Συνόδου. Μετέιχε σὲ Ἀντιπροσωπείες τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ στὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση καὶ εἶναι ὑπεύθυνος τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ίερᾶς Συνόδου.

Ἐπίσκοπος Κνωσοῦ ἐξελέγη τὴν 16η Ὀκτωβρίου 2019 καὶ χειροτονήθηκε στὸν Ἱ. Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἁγίου Μηνᾶ Ἡρακλείου, τὴν 26η Ὀκτωβρίου 2019. Ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Βοηθοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὑπηρετήσε τὴν Ίερά Ἀρχιεπισκοπὴ Κρήτης, ἕως τῆς ἐκλογῆς του σὲ Μητροπολίτη Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου, τὴν 18η Φεβρουαρίου 2022.

Ὄνομαστήρια: 24 Ἰουνίου.

Τὸ Γενέσιον τοῦ τιμίου ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

Διεύθυνση:

Ίερά Μητρόπολις Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου,
Π. Μανουσάκη 3, Τ.Θ. 64, 741 31 ΡΕΘΥΜΝΟΝ

Ἐπικοινωνία:

Τηλ. γραφείων Ίερᾶς Μητροπόλεως:	28310 22.415
Fax γραφείων Ίερᾶς Μητροπόλεως:	28310 28.557
Τηλ. γραφείου Μητροπολίτου:	28310 36.162
Fax γραφείου Μητροπολίτου:	28310 22.411
Τηλ. Ἐπισκοπείου:	28310 55.662
Fax Ἐπισκοπείου:	28310 55.956
Email Μητροπολίτου:	prodromosmra@imra.gr

β) Μητροπολιτικό Γραφείο

Πρωτοσύγκελλος

Αρχιμ. Παρθένιος Καλυβιανάκης
Τηλ. γραφ. 28310-22415, κιν. 6977550508

Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος

Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος
Τηλ. γραφ. 28310 36.016, οικ. 50.582,
κιν. 6942 042124 email: nikiforos_n@imra.gr

Περιφερειακοί Αρχιερατικοί Επίτροποι

Α' Αρχιερατικής Περιφέρειας

Πρωτ. Δημήτριος Χριστοδουλάκης
Τηλ. γραφ. 28310 28.914

Β' Αρχιερατικής Περιφέρειας

Πρωτ. Δημήτριος Μπεμπής. Τηλ. 28310 31.340

Γ' Αρχιερατικής Περιφέρειας

Πρωτ. Ιωάννης Νεονάκης
Τηλ. 28310 24.958 καί 6976 992739

Δ' Αρχιερατικής Περιφέρειας

Πρωτ. Ιωάννης Άλεξανδράκης
Τηλ. γραφ. 28340 23.102

Ε' Αρχιερατικής Περιφέρειας

Πρωτ. Γεώργιος Μυρθιανός. Τηλ. 28340 41.144

Γραμματέας:

Γεώργιος Σηφάκης, Θεολόγος. Τηλ. 28310 22.415
fax 28310 28.557, email: sifakis@imra.gr

Γραφείο Γάμων:

Πρωτ. Σπυρίδων Βαρδιδάκης
Τηλ. 28310 22.415

Τοπικό Ταμείο Προνοίας

Όρθοδόξου Έφημεριακού Κλήρου Ελλάδος
Υπεύθυνος ό Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος

Κλητήρας: Γεώργιος Βελονάκης

γ) Μητροπολιτικό Συμβούλιο

Πρόεδρος:

Ό Σεβ. Μητροπολίτης κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

Μέλη:

Οί Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος
καί Δημήτριος Καραγιαννάκης,
ό κ. Ζαχαρίας Βαρδάκης,
Προϊστάμενος Διευθύνσεως Δ.Ο.Υ. Ρεθύμνης,
ή κ. Άναστασία Δρανδάκη,
Έκκλησιαστική Σύμβουλος
καί ό κ. Νικόλαος Κοτζαμπασάκης, δικηγόρος

Γραμματέας:

Ό κ. Γεώργιος Σηφάκης, Θεολόγος

Νομικοί Σύμβουλοι:

Οί κ. Νικόλαος Κοτζαμπασάκης,
κ. Γεώργιος Βλατάκης
καί κ. Βασίλειος Χριστοδουλάκης

δ) Ἐπισκοπικό Δικαστήριο

Πρόεδρος:

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

Ἀναπλ. Προέδρου:

Ὁ Ἀρχιμ. Παρθένιος Καλυβιανάκης

Μέλη: Οἱ Ἀρχιμ. Βασίλειος Παπαδάκης

καί Πρωτ. Σωκράτης Ξενικάκης

Ἀναπλ. Μέλη: Οἱ Πρωτ. Γεώργιος Γ. Μανουσάκης

καί Πρωτ. Βασίλειος Δραμουντάνης

Γραμματέας: Ὁ κ. Γεώργιος Σηφάκης, Θεολόγος

ε) Δ.Σ. Ὁργανισμοῦ Διοικήσεως

Μοναστηριακῆς Περιουσίας Νομοῦ Ρεθύμνης

Πρόεδρος:

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου

κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

Ἀντιπρόεδρος:

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λάμπης, Συβρίτου

καί Σφακίων κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Τακτικά Μέλη: Ὁ κ. Εὐάγγελος Μουνδριανάκης,

Πρόεδρος τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ρεθύμνης,

καί ἡ κ. Ἐλένη Πετρακάκη, Προϊσταμένη

Διοικητικοῦ- Οἰκονομικοῦ τῆς Ἀποκεντρωμένης

Διοικήσεως Κρήτης στό Ρέθυμνο

Γραμματέας: Ὁ κ. Ἐμμανουήλ Γοργοπάτης,

Θεολόγος (Τηλ. 28310 26.631)

II. ΙΕΡΕΣ ΜΟΝΕΣ

α) Ἄνδρῶες:

**Ἅγιον Κωνσταντίνου καί Ἐλένης Ἀρκαδίου
Ρεθύμνης.**

Τ.Κ. 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 83.136. Μον.
5. Ἡγούμενος: Ἀρχιμ. Τίτος Βαμβακάς. Ἑορ-
τές: 21 Μαΐου, 6 Αὐγούστου καί 8 Νοεμβρίου.
Μετόχια τῆς Μονῆς ἀποτελοῦν οἱ ὑπό ἀνα-
στήλωση Ἱερές Μονές Ἁγίου Παύλου Γάλλου
καί Ἁγίου Ἀντωνίου στό Βένι.

Ἅγίου Γεωργίου Ἀρσανίου.

Τ.Κ. 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 71.228.
Μον. 1. Ἡγούμενος: Ἀρχιμ. Εὐφραΐμ Μανου-
σάκης.
Ἑορτές: 23 Ἀπριλίου καί 2 Ἰανουαρίου.

Προφήτου Ἡλιοῦ Ρουστικῶν Ρεθύμνης.

Τ.Κ. 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 28310 91.205.
Μον. 3. Ἡγούμενος: Ἀρχιμ. Ἰωάννης Κου-
φουδάκης.
Ἑορτές: 20 Ἰουλίου, Κυριακή τῆς Πεντη-
κοστῆς καὶ 31 Αὐγούστου.

Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος Χαλέπας.

Τ.Κ. 740 54 Γαράζο. Τηλ. 6975858920.
Μον. 1. Ἡγούμενος: Ἀρχιμ. Πορφύριος
Ἰουάντ.
Ἑορτές: 6 Αὐγούστου καὶ 25 Δεκεμβρίου.

Τιμίου Σταυροῦ Βωσάκου.

Τ.Κ. 740 54 Γαράζο. Τηλ. 28340 61.884. Μον.
2. Ἡγούμενος: Ἀρχιμ. Τιμόθεος Παναγω-
τάκης.
Ἑορτές: 14 Σεπτεμβρίου καὶ 6 Δεκεμβρίου.

Ἁγίου Γεωργίου Δισκουρίου.

Τ.Κ. 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340 41.277.
Μον. 1. Ἡγούμενος: Ἀρχιμ. Ραφαήλ Μαί-
νωλᾶς.
Ἑορτή: 23 Ἀπριλίου.

Τιμίου Προδρόμου Ἀτάλης-Μπαλή.

Τ.Κ. 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340 94.274.
Μον. 3. Ἡγούμενος: Ἀρχιμ. Παρθένιος Κα-
λυβιανάκης.
Ἑορτές: 24 Ἰουνίου καὶ 29 Αὐγούστου.

Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας Ρεθύμνης.

Τ.Κ. 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 56.328.
Μον. 1. Ἡγούμενος: Ἀρχιμ. Βασίλειος Πα-
παδάκης.
Ἑορτές: 29 Ὀκτωβρίου καὶ 24 Αὐγούστου.

β) Γυναικεῖες:

Σωτήρος Χριστοῦ Κουμπέ Ρεθύμνης.

Τ.Κ. 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 29.103.
Μον. 13. Ἴγουμενή: Μον. Μαριάμ Θωμᾶ.
Ἐφημέριος: Πρωτ. Ἰωάννης Μαυρουλάκης.
Ἑορτές: 6 καὶ 29 Αὐγούστου καὶ 1 Νοεμβρίου. Μετόχιο τῆς Μονῆς ἀποτελεῖ Ὁ Ἱερός Ναός τοῦ Ὁσιομάρτυρος Ἐφραίμ τοῦ νεοφανοῦς στὸν Κάστελλο Ρεθύμνης (ἑορτὴ 5 Μαΐου).

Ἁγίας Εἰρήνης Ρεθύμνης.

Τ.Κ. 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 27.791 καὶ 6975 518972. Μον. 11. Ἴγουμενή: Μον. Θέκλα Τσαγκαράκη. Ἐφημέριος: Πρεσβ. Κωνσταντῖνος Μανουσέλης.
Ἑορτές: 5 Μαΐου, 11 Ἰουλίου, 16 Σεπτεμβρίου, 25 Νοεμβρίου καὶ Τρίτῃ τῆς Διακαινησίμου. Μετόχιο τῆς Μονῆς ἀποτελεῖ ἡ Ἱερά Μονὴ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Χαλεβῆ Ρεθύμνης (ἑορτὴ 15 Αὐγούστου).

Ἁγίου Νεκταρίου Ἀνωγείων.

Τ.Κ. 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340 31.293.
Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ: Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος, Πρόεδρος, Πρωτ. Ἀνδρέας Κεφαλογιάννης καὶ Πρωτ. Κωνσταντῖνος Πλουσιῆς.
Ἑορτές: 9 Νοεμβρίου καὶ 21 Μαΐου.

III. ΙΕΡΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ

Τιμίου Σταυροῦ πόλεως Ρεθύμνης.

Ἑορτή: 14 Σεπτεμβρίου.

Προφ. Ἡλιοῦ πόλεως Ρεθύμνης.

Ἑορτή: 20 Ἰουλίου.

Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Μυριοκεφάλων.

Ἑορτές: 8 καί 12 Σεπτεμβρίου.

Παναγίας Χαρακιανῆς.

Τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Ἀτάλης-Μπαλῆ.

Ἑορτή: 15 Αὐγούστου.

Θείας Μεταμορφώσεως Ρουστίκων.

Ἑορτές: 6 Αὐγούστου, 14 Σεπτεμβρίου καί 12 Δεκεμβρίου.

B. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

α) Θεῖο κήρυγμα:

1) Κήρυκες Θείου λόγου: Οἱ Ἐφημέριοι Κληρικοί τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί οἱ λαϊκοὶ θεολόγοι αὐτῆς.

2) Τόποι ἐσπερινῶν ὁμιλιῶν: Οἱ ἐνοριακές αἵθουσες.

β) Ἱερά Ἐξομολόγησι: Τελεῖται ἀπό τοὺς Ἐφημέριους- Πνευματικούς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Γραφεῖο ἐπὶ τῶν Αἵρέσεων: Ὑπεύθυνος: Πρωτ. Χαράλαμπος Καμηλάκης (Τηλ. 28310 22.731 καί 29.324).

δ) Ὀρησκευτικὴ Ὑπηρεσία Ἀσθενῶν: Τίς πνευματικές καί λατρευτικές ἀνάγκες τῶν νοσηλευομένων στό Νοσοκομεῖο Ρεθύμνης ἐξυπηρετεῖ ὁ Πρωτ. Ἐμμανουήλ Καμαρίτης (Τηλ. 6945648716). Τίς πνευματικές ἀνάγκες τῶν φιλοξενουμένων τοῦ «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α.Μ.Ε.Α. ΡΕΘΥΜΝΟΥ» (ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ) ἐξυπηρετεῖ ὁ Πρωτ. Ἰωάννης Μαυρουλάκης (Τηλ. 6981028772), τίς δέ λατρευτικές ἀνάγκες ὁ Πρωτ. Νικόλαος Φλουρῆς (Τηλ. 6983943728).

- ε) **Θρησκευτική Ύπηρεσία Στρατού:** Τίς πνευματικές και λατρευτικές ανάγκες του Στρατοπέδου «Θεοδωράκη» (547 και 548 Ταγμάτων Πεζικού) Ρεθύμνης εξυπηρετούν ο στρατιωτικός ιερέυς Πρωτ. Κυριακός Μπαντουβεράκης και εφημέριοι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὡσάκις παραστεῖ ἀναγκαῖο.
- στ) **Θρησκευτική Ύπηρεσία Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας:** Τίς πνευματικές και λατρευτικές ανάγκες τοῦ Τμήματος Δοκιμῶν Ἀστυφυλάκων Ρεθύμνης εξυπηρετεῖ ὁ Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος (Τηλ. 28310 36.016).
- ζ) **Κατηχητικά Σχολεῖα.** Ἐπόπτης Κατηχητικοῦ Ἔργου: Ὁ Πρωτοσύγκελλος, Ἀρχιμ. Παρθένιος Καλυβιανάκης (τηλ. 6977550508).
- η) **Κέντρον Πολιτισμικῆς καὶ Κοινωνικῆς Διακονίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου «ΘΕΟΜΗΤΩΡ».** email: theomitorimra@yahoo.com Διοικεῖται ἀπὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο στὸ ὁποῖο προεδρεῖ ο Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου κ. Πρόδρομος, βάσει του Καταστατικοῦ του τὸ ὁποῖο ἔχει δημοσιευθεῖ στὸ ΦΕΚ τ. Β' 4251/20-11-

2019. Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι: Ὁ Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος, ὁ Πρωτ. Σωκράτης Ξενικάκης, ὁ Ἀρχιμ. Θεολόγος Παπαλεβυζάκης, ὁ κ. Ἰωσήφ Χομπίτης, ὁ κ. Γεώργιος Κατικᾶς, ὁ κ. Νικόλαος Παπαδάκης, ὁ κ. Χαράλαμπος Πίτερης. Διευθυντῆς τοῦ Κέντρου εἶναι ὁ Πρωτ. Γεώργιος Γαλεράκης.

Στὸ ὡς ἄνω Κέντρο λειτουργοῦν τὰ ἀκόλουθα τμήματα:

- 1) **Σύναξη Νέων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.** Γίνεται στὴν αἴθουσα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων τῆς πόλεως Ρεθύμνης. Ὑπεύθυνοι: οἱ Ἀρχιμ. Βασίλειος Παπαδάκης (τηλ. 28310 56.328) καὶ Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος (τηλ. 28310 36.016). **Θεατρικὴ ὁμάδα τῆς Συνάξεως τῶν Νέων:** Ὑπεύθυνος ὁ Γεώργιος Καλογεράκης.
- 2) **Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.** Διοικητικὸ Συμβούλιο: Ἀρχιμ. Βασίλειος Παπαδάκης, Πρόεδρος (τηλ. 6979614464). Μέλη: Ἀρχιμ. Παρθένιος Τσιλιμπῶκος, Ἰωάννης Κουλάκης, Εὐάγγελος Μπικάκης, Ἀριστέα Καναβάκη, Σαῖα Παυλίδου.

- 3) **Σχολή Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς.** Διοικοῦσα Ἐπιτροπή: Σεβ. Μητροπολίτης κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ, Πρόεδρος. Ἄρχιμ. Παρθένιος Τσιλιμπῶκος, Πρωτ. Χαράλαμπος Καμηλάκης, Πρωτ. Κωνσταντῖνος Τζαγκαράκης, Ἀντώνιος Κατικᾶς καί Γεώργιος Φραντζεσκάκης. Διευθυντής ὁ Πρωτοψάλτης Εὐάγγελος Καπαϊδονάκης, Καθηγητῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς (τηλ. 28310 53.882). Στή Σχολή διδάσκουν καί οἱ: Ἐμμανουήλ Πρωτογεράκης, Καθηγητῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, καί Κωνσταντῖνος Καραγιώργης, Δάσκαλος Βυζαντινῆς Μουσικῆς.
- 4) **Τμήματα Πρακτικῆς Ψαλτικῆς.** Λειτουργοῦν στήν αἴθουσα ἐκδηλώσεων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων πόλεως Ρεθύμνης καί, ἐκ περιτροπῆς, στό Ἄτσιπόπουλο, στή Βιράν Ἐπισκοπή, στίς Μαργαρίτες καί στίς Ἀλλοειδες. Ὑπεύθυνοι: Ἄρχιμ. Παρθένιος Τσιλιμπῶκος (τηλ. 6972079602), Πρεσβ. Κωνσταντῖνος Μανουσέλης (τηλ. 6987091491).
- 5) **Σχολή Ἁγιογραφίας.** Λειτουργεῖ στούς χώρους τοῦ Κέντρου Πολιτισμικῆς καί Κοινω-

νικῆς Διακονίας «ΘΕΟΜΗΤΩΡ». Ὑπεύθυνος: Νικόλαος Ρουσάκης, Ἁγιογράφος (τηλ. 6986230224).

- 6) **Σχολή Ψηφιδωτοῦ.** Λειτουργεῖ στούς χώρους τοῦ Κέντρου Πολιτισμικῆς καί Κοινωνικῆς Διακονίας «ΘΕΟΜΗΤΩΡ». Ὑπεύθυνος: Ἐμμανουήλ Ρουκούδης, Ἁγιογράφος-Ψηφιδογράφος (τηλ. 6970282281).
- 7) **Σχολή Γονέων.** Λειτουργεῖ στήν αἴθουσα ἐκδηλώσεων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων πόλεως Ρεθύμνης. Ὑπεύθυνοι: Ἄρχιμ. Παρθένιος Καλυβιανάκης, Πρωτοσύγκελλος (τηλ. 6977550508), Πρωτ. Γεώργιος Μανουσάκης (τηλ. 6975699565), Πρεσβ. Κωνσταντῖνος Μανουσέλης (τηλ. 6987091491).
Email: sxoligonewnimra@gmail.com
- 8) **Τομέας Ἐκδόσεων.**
«**Νέα Χριστιανική Κρήτη**». Ἐπιστημονική περιοδική ἐκδοση τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως. Διευθυντής Σύνταξης: Μιχαήλ Τρούλης, Ἄρχων Ἱερομνήμων τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

«Ημερολόγιον» τῆς Μητροπόλεως. Ἐκδίδεται κατ' ἔτος. Ἐπιμέλεια: Ἀρχιμ. Ρωμανὸς Ἀναστασιάδης καὶ Ἐμμανουήλ Γοργοράπτης, πτ. Θεολογίας.

9) **Ραδιοφωνικός Σταθμός:** Ἐκπέμπει στή συχνότητα τῶν 93,6 FM.

θ) **Πνευματικά Κέντρα.**

1) **Κέντρο Ὁρθοδόξου Πολιτισμοῦ.** Λειτουργεῖ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Π. Μανουσάκη 1 στήν αἴθουσα «Πατριάρχης Βαρθολομαῖος Α'» τοῦ Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου. Σέ αὐτό προβάλλονται ἡ ἱστορία, ἡ παράδοση, ὁ πολιτισμός καὶ τὰ μνημεῖα τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας καὶ φιλοξενοῦνται ἐκδηλώσεις τῆς Ἐκκλησίας, φορέων καὶ προσώπων.

2) **Ἐνοριακό Πνευματικό Κέντρο Πρινέ Ρεθύμνης, «Ἅγιος Νικόλαος».** Λειτουργεῖ σέ ἰδιόκτητο κτήριο δίπλα στόν Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου Πρινέ Ρεθύμνης. Διοικ. Συμβούλιο: Πρωτ. Δημήτριος Μπεμπῆς, Πρόεδρος (τηλ. 28310 31.340). Μέλη: Μπεμπῆς Εὐάγγελος, Ἀγγελάκη Γαρυφαλλιά, Γεωργαλῆς Γεώργιος, Καλούδης Γεώργιος, Κουτσουδάκης Πολύδωρος, Σοφουλάκης Δημήτριος.

3) **Πνευματικό Κέντρο «Ἡ Θεία Μεταμόρφωσις» στά Ρουστικά Ρεθύμνης.** Λειτουργεῖ στούς χώρους τοῦ Ἱεροῦ προσκυνήματος τῆς Θείας Μεταμορφώσεως Ρουστικῶν Ρεθύμνης (τηλ. 28310 91.227). Διοικητικό Συμβούλιο: Σεβ. Μητροπολίτης κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ, Πρόεδρος. Τακτικά Μέλη: Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος, Νικόλαος Σταύρου Τζαγκαράκης, Ἐμμανουήλ Παδουβάς, Μάρκος Ἀγγελάκης. Αναπληρωματικά Μέλη: Ἀρχιμ. Ρωμανὸς Ἀναστασιάδης, Στυλιανὸς Ἀνδρουλάκης.

ι) **Αἴθουσες ἐκδηλώσεων.**

Αἴθουσα «Πατριάρχης Βαρθολομαῖος Α'» τοῦ Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου, Κέντρο Πολιτισμικῆς καὶ Κοινωνικῆς Διακονίας «Θεομήτωρ», Ἐνοριακῆς Ἑστίας Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων Ρεθύμνης, Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νεκταρίου (Ἐνορίας Κυρίας τῶν Ἀγγέλων) Ρεθύμνης, Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ρεθύμνης,

Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Μασταμπᾶ Ρεθύμνης,
Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου Ἁγίου Γεωργίου Καλλιθέας Ρεθύμνης,
Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Ἀναργύρων (Ἐνορίας Ἁγίου Γεωργίου Περιβολίων) Ρεθύμνης,
Ἐνορ. Πνευμ. Κέντρου Πρινέ Ρεθύμνης,
Ἱ. Μ. Ἁγίου Γεωργίου Ἀρσανίου Ρεθύμνης,
Ἱ. Ἐνορ. Ν. Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀνωγείων.

ια) Ἐκκλησιαστικά Μουσεία.

Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρκαδίου,
Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρσανίου,
Ἱερᾶς Μονῆς Βωσάκου,
Ἱερᾶς Μονῆς Δισκουρίου,
Ἱερᾶς Μονῆς Ἀτάλης-Μπαλιῆ,
Ἱερᾶς Μονῆς Σωτήρος Χριστοῦ Κουμπέ,
Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Εἰρήνης,
Ἱερᾶς Μονῆς Μυριοκεφάλων,
Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Ρεθύμνης,
Ἐνορίας Ἄδελε Ρεθύμνης,
Ἐνορίας Λιβαδίων Μυλοποτάμου,
Ἐνορίας Μελιδονίου Μυλοποτάμου καί
Ἐνορίας Ρουστίκων Ρεθύμνης.

Γ. ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

α) Γενικό Φιλόπτωχο Ταμεῖο.

Email: filimra24@gmail.com (τηλ. 28310 50.623). Οἱ διακονίες του περιήλθαν στό Κέντρο Πολιτισμικῆς καί Κοινωνικῆς Διακονίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου «ΘΕΟΜΗΤΩΡ» καί διακονοῦν σέ αὐτό οἱ Πρωτ. Γεώργιος Γαλεράκης, Ἰωάννης Μαυρουλάκης.

β) Τομέας Ἐνοριακῆς Ἀλληλεγγύης καί Στοργῆς τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου πόλεως Ρεθύμνης. Διοικητικό Συμβούλιο: Πρωτ. Χαράλαμπος Καμηλάκης, Πρόεδρος (τηλ. 2831 29.324 καί 22.731). Μέλη: Μαρία Λιονή-Φραντζεσκάκη, Μαγδαληνή Ἀραπατζῆ, Εὐαγγελία Ἡλιάκη, Μαρία Ψαρουδάκη.

γ) Ἐνοριακό Φιλόπτωχο Ταμεῖο Περάματος Μυλοποτάμου. Διοικητικό Συμβούλιο: Πρωτ. Ἰωάννης Ἀλεξανδράκης, Πρόεδρος (τηλ. 28340 23.102 καί 51.302). Μέλη: Χρυσή Ἀποστολάκη, Λαμπρινή Μαυρομάτη, Ἐλευθερία Ὀρφανάκη καί Ἑλπινίκη Χνάρη.

δ) Ένοριακό Φιλόπτωχο Ταμείο Ίερού ένοριακού Ναού Αγίου Ίωάννου Άνωγειών Μυλοποτάμου.

Διοικητικό Συμβούλιο: Πρωτ. Γεώργιος Άνδρεαδάκης, Πρόεδρος (τηλ. 28340 31.073, κιν. 6974 422912). Μέλη: Μέμμος Κωνσταντίνος, Σαλοϋστρος Γεώργιος, Πλουσή Γεωργία και Χαιρέτη Καλλιόπη.

ε) Έκκλησιαστικά Συστήματα.

1) Ίερού ένοριακού Ναού τής Κυρίας τών Άγγέλων πόλεως Ρεθύμνης. Ύπεϋθυνος: Πρωτ. Ίωάννης Κλειδής (τηλ. 28310 22.735).

2) Ίερού ένοριακού Ναού τών Αγίων Κωνσταντίνου και Έλένης πόλεως Ρεθύμνης. Ύπεϋθυνος: Πρωτ. Έμμανουήλ Καμαρίτης (τηλ. 28310 22.871).

3) «Χριστιανική Γωνιά» Ίερού ένοριακού Ναού τών Αγίων Τεσσάρων Μαρτύρων πόλεως Ρεθύμνης. Ύπεϋθυνος: Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος (τηλ. 28310 22.651).

στ) Σύλλογος Γονέων-Κηδεμόνων & Φίλων τών Άτόμων, Παιδιών & Ένηλίκων, μέ

άναπηρία «ΑΓΑΠΗ». Τηλ.: 28310 23.324 & 28310 57.694. Φαξ: 28310 23.324. Email: sillogosagari@gmail.com. Λειτουργεί υπό τήν αιγίδα και πνευματική υποστήριξη τής Τεράς Μητροπόλεως Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου, στους χώρους του Κέντρου Πολιτισμικής και Κοινωνικής Διακονίας «ΘΕΟΜΗΤΩΡ», και παρέχει υπηρεσίες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας κοινωνικής φροντίδας σέ σε ΑμεΑ. Είναι Ν.Π.Ι.Δ., ειδικώς άναγνωρισμένο ως φιλανθρωπικό σωματείο (άρ. άποφ. Νομάρχη Ρεθύμνης 3121/30-10-89, ΦΕΚ 176/12-03-97). Διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο στό όποιο προεδρεύει ex officio ο Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου κ. Πρόδρομος. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι: Ό κ. Γρηγόριος Τσιομπίκας, ή κ. Βάσω Γαβαλά, ή κ. Μαρία Παλαφούτη, ό κ. Έμμανουήλ Ραπτάκης, ή κ. Άννα Έλευθεριάδου-Γκίκα, ή κ. Μαρία Καββάλου, ή κ. Ειρήνη Κουτσαλεδάκη και ή κ. Έλένη Μοσχονά. Γενικός Διευθυντής: Ό κ. Έμμανουήλ Ραπτάκης. Διευθύντρια: Η κ. Έλένη Κυριακάκη.

Δ. ΤΟΠΙΚΗ ΔΙΟΛΟΓΙΑ

α) Τοπικές εορτές

- 1) Αγίας Βαρβάρας, πολιούχου Ρεθύμνης (4/12).
- 2) Είσοδιων τῆς Θεοτόκου, Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ρεθύμνης (21/11).
- 3) Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων Ρεθύμνης (28/10).
- 4) Ὀλοκαυτώματος Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρκαδίου (8/11).

β) Τοπικοί Ἅγιοι

- 1) Ἰγνάτιος Σιναΐτης ὁ ἐκ Ρεθύμνης (29/1).
- 2) Πέντε Κανονικαὶ Παρθένοι Μαρία, Μαριάμνη, Μάρθα, Θέκλα καὶ Ἐνναθᾶ (9/6).
- 3) Γεράσιμος Ἐπίσκοπος Ρεθύμνης, Ἱερομάρτυς (23/6).
- 4) Ματθαῖος ὁ ἐκ Γερακαρίου Ἀμαρίου καὶ ἐν Ρεθύμνη μαρτυρήσας νεομάρτυς (18/8).
- 5) Ἀθανάσιος Γ' Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ Πατελάρος ὁ ἐκ τῆς Ἄξου Μυλοποτάμου (21/8).
- 6) Ἰωάννης ὁ Ξένος (20/9).

- 7) Παῦλος, Δημήτριος, Ἰωάννης καὶ Ἐπιφάνιος, Ἐπίσκοποι Λάμπης ἢ Λάμπας (νῦν Ἀργυρουπόλεως Ρεθύμνου), Εὐφράτης καὶ Ἐπιφάνιος, Ἐπίσκοποι Ἐλευθέρνης, οἱ μετασχόντες εἰς τὰς Ἁγίας Οἰκουμενικὰς Συνόδους (Κυριακὴ μεταξύ 11-17 Ὀκτωβρίου).
- 8) Ἀγγελῆς, Γεώργιος, Μανουὴλ καὶ Νικόλαος Νεομάρτυρες, οἱ ἐν Ρεθύμνη (28/10).
- 9) Ἀγαθόπους ὁ ἐκ Πανόρμου Μυλοποτάμου, ἐκ τῶν ἐπὶ Δεκίου Ἁγίων Δέκα Μαρτύρων (23/12).
- 10) Γεδεών Ὀσιομάρτυς ὁ Καρακαλληνός (30/12).

γ) Ἱερά Λείψανα

Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν στὸν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό, τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων στὸν Ἱερό ἐνοριακό Ναό Ἁγίων Τεσσάρων πόλεως Ρεθύμνης καὶ στήν Ἱερά Μονή Ἀρκαδίου, τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Πατελάρου στὸν Ἱερό Ναό Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Ἄξου Μυλοποτάμου, τῆς Ἁγίας Βαρβάρας στὸν ὁμώνυμο Ἱερό Ναό τῆς πόλεως, τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου στὸν

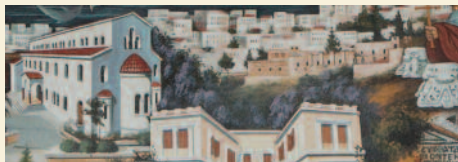
ομώνυμο Ἱερό Ναό παλαιᾶς πόλεως, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στίς Ἱερές Μονές Ἀρσανίου καί Δισκουρίου, τοῦ Ἁγίου Θεοδοσίου στήν Ἱερά Μονή Ἀτάλης - Μπαλή, τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ξένου στήν Ἱερά Μονή Ρουστίκων καί πολλῶν ἄλλων Ἁγίων κυρίως στίς Ἱερές Μονές τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως.

δ) Εἰκόνες περίψυτοι

1) Παναγία Ἀντιφωνήτρια Μυριοκεφάλων (Γενέθλιον τῆς Θεοτόκου, 8 καί 12/9).

2) Ἡ Κερά τοῦ Ρεθέμνους, εἰκόνα τῆς Παναγίας τοῦ Πάθους (15ος αἰ.), ἡ ὁποία φυλάσσεται εἰς τόν Ἱερόν Μητροπολιτικόν Ναόν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου τῆς πόλεως Ρεθύμνης.

3) Παναγία Χαρακιανή τῆς Ἱεράς Μονῆς Ἀτάλης - Μπαλή Μυλοποτάμου (Κοίμησις τῆς Θεοτόκου 15/8).

**ΕΝΟΡΙΕΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΓΛΟΠΟΤΑΜΟΥ
ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΟΙ**

Α' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:

Πρωτ. Δημήτριος Χριστοδουλάκης.

Τηλ. καί fax 28310-28914, οἰκ. 28310-22857,
κιν. 6946062139.

1. Ἱερός Μητροπολιτικός Ναός Εἰσοδίων Θεοτόκου (21/11), 741 31 Ρέθυμνο. Τηλ. καί fax 28310-22731. Ἐφημέριοι: Καμηλάκης Χαράλαμπος, Μεταξάρακης Γεώργιος, *Μαντζουράνης Ἄνθιμος, *Κουφουδάκης Ἰωάννης, *Ζουμπεράκης Κωνσταντῖνος (Ἀρχιδιάκονος).
2. Ἁγίου Γεωργίου Καλλιθέας (23/4), 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. καί fax 28310-28914. Ἐφημέριοι: Χριστοδουλάκης Δημήτριος, Κυριαννάκης Ἐμμανουήλ, *Γαβαλάκης Γεώργιος, *Παπαδάκης Βασίλειος.

3. **Ἁγίου Γεωργίου Περιβολίων** (23/4), 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-28854. Ἐφημέριοι: Ἀράμπογλου Ἀνδρέας, Ζαμπετάκης Βασίλειος.
4. **Ἁγίων Πέτρου καὶ Παύλου Μισιρίων** (29/6), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. καὶ fax 28310-23410. Ἐφημέριοι: Φλουρῆς Νικόλαος.
5. **Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης** (21/5), 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-22871. Ἐφημέριοι: Καργιανάκης Δημοσθένης, Καμαρίτης Ἐμμανουήλ, Μαυρουλάκης Ἰωάννης.
6. **Ἁγίας Φωτεινῆς Κομπέ** (Κυριακή Σαμαρείτιδος), 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. καὶ fax 28310-25607. Ἐφημέριοι: Ἀμπανάβας Δημήτριος, Παντινάκης Εὐάγγελος.
7. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Μασταμπᾶ** (15/8), 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. καὶ fax 28310-25878. Ἐφημέριοι: Παττακός Γεώργιος, Παναγιωτάκης Στυλιανός, *Μαγκαφᾶς Βοσπόριος.
8. **Κυρίας τῶν Ἀγγέλων** (25/3), 741 31 Ρέθυμνο. Τηλ. καὶ fax 28310-22735. Ἐφημέριοι: Κλειδῆς Ἰωάννης, Βαρδιδάκης Σπυριδων.
9. **Τεσσάρων Μαρτύρων** (28/10), 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-29039, fax 28310-29439. Ἐφημέριοι: Νικηφόρος Νικόλαος, Ξενικάκης Σωκράτης, Δερμιτζάκης Εὐάγγελος, *Τσαβλίδης Παντελεῆμων.
10. **Παναγίας Ἐλευθερωτρίας Ἄνω Καλλιθέας** (1/10), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-29181, fax 28310-58603. Ἐφημέριοι: Γαλεράκης Γεώργιος.
11. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Γάλλου** (15/8), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-50711. Ἐφημέριοι: Ζωλοτάκης Νικόλαος.
12. **Ἁγίας Τριάδος Πλατανέ** (Δευτέρα Ἁγίου Πνεύματος), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-25335. Ἐφημέριοι: Τσακπίνης Δημήτριος.
13. **Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Ἀρμένων** (6/8), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καὶ τὸν οἰκισμὸν Ἁγίου Γεώργιος. Τηλ. καὶ fax 28310-41177. Ἐφημέριοι: Ζαφειρόπουλος Εὐάγγελος.
14. **Ἁγίας Κυριακῆς Γουλεδιανῶν** (6/7), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καὶ τοὺς οἰκισμοὺς Μύρθιος (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4) καὶ Σελλί (Ἱερός Ναός Μεταμορφώσεως Σωτῆρος, 6/8). Τηλ. καὶ fax 28310-28244. Ἐφημέριοι: Γκριγκόρας Στέφανος.
15. **Ἁγίου Στεφάνου Καρέ** (2/8), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καὶ τοὺς οἰκισμοὺς Ἄμπελάκι (Ἱερός Ναός Μεταμορφώσεως Σωτῆρος, 6/8) καὶ Ὀρος (Ἱερός Ναός Ἁγίας Μαρίνης, 17/7). Τηλ. 28310-41239. Ἐφημέριοι: Καραγιώργης Ἐμμανουήλ.

16. **Μεταμορφώσεως Σωτήρος Κούμων** (6/8), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει και τόν οικισμό Φωτεινού (Ιερός Ναός Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, 8/11). Τηλ. 6972188914. Ἐφημέριος: Φουντουλάκης Ἐμμανουήλ.
17. **Μεταμορφώσεως Σωτήρος Μαρουλά** (6/8), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει και τόν οικισμό Γιαννουδί (Ιερός Ναός Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, 8/11). Τηλ. 28310-71923, fax 28310-77951. Ἐφημέριος: Κοπανάκης Νικόλαος.
18. **Ἁγίου Ἀντωνίου Πρασσῶν** (17/1), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει και τόν οικισμό Ξηρό Χωριό (Ιερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4). Τηλ. 28310-26823 Ἐφημέριος: Σκουριτάκης Ἰωάννης.
19. **Ἁγίας Παρασκευῆς Ρουσοσπιτίου** (26/7), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει και τούς οἰκισμούς Ἁγία Εἰρήνη και Μικρά Ἀνάγεια (Ιερός Ναός Ἁγίου Νικολάου, 6/12). Τηλ. 28310-75367, fax 28310-75136. Ἐφημέριος: Κατσιπουλάκης Χριστόφορος.
20. **Ἁγίου Γεωργίου Σωματᾶ** (23/4), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει και τόν οικισμό Κάστελλος (Ιερός Ναός Τιμίου Προδρόμου, 7/1). Τηλ. 28310-41112. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Ζαφειρόπουλος Εὐάγγελος.

21. **Ἁγίου Γεωργίου Χρωμοναστηρίου** (23/4), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει και τούς οἰκισμούς Μύλοι (Ιερός Ναός Ὁσίου Παταπίου, 8/12) και Καπεδιανά (Ιερός Ναός Μεταμορφώσεως Σωτήρος, 6/8). Τηλ. 28310-75245. Ἐφημέριος: Μανουσάκης Γεώργιος.

Β' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:

Πρωτ. Δημήτριος Μπεμπής.

Τηλ. και fax 28310-31340, κιν. 6984900967.

1. **Ἁγίων Κωνσταντίνου και Ἑλένης Ἁγίου Κωνσταντίνου** (21/5), 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. και fax 28310-91098. Ἐφημέριος: Χατζάκης Ἰωάννης.
2. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἄνω Βαλσαμονέρου** (15/8), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει και τόν οικισμό Μονοπάρι (Ιερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4). Τηλ. 28310-31598. Ἐφημέριος: Γαβαλάκης Νικόλαος.
3. **Ἁγίου Πνεύματος Ἄνω Μαλακίου** (Δευτέρα Ἁγίου Πνεύματος), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει και τόν οικισμό Κάτω Μαλάκι (Ιερός Ναός Μεταμορφώσεως Σωτήρος, 6/8). Τηλ. και fax 28310-58943. Ἐφημέριος: Κεριμάκης Νικόλαος.

4. **Παμμεγίστων Ταξιαρχών Ἀργυρουπόλεως** (8/11), 740 55. Ἐπισκοπή. Τηλ. 28310-81377. Ἐφημέριος: Λελεδάκης Γεώργιος.
5. **Ἁγίου Παντελεήμονος Ἀρολιθίου** (27/7), 740 55 Ἐπισκοπή. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Μαρουλοῦ (Ἱερός Ναός Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου, 13/11). Τηλ. 6974768334. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Σηφάκης Θεόδωρος.
6. **Γενεθλίου Θεοτόκου Ἀρχοντικῆς** (8/9), 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 6972998014. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Κουμεντάκης Νικόλαος.
7. **Ἁγίου Ἐλευθερίου Ἀτσιποπούλου** (15/12), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6974801281. Ἐφημέριοι: Μυστράκης Μιχαήλ, Μανουσέλης Κωνσταντῖνος, Μπεμπής Ἀνδρέας, *Ἰωαννίδης Βασίλειος.
8. **Εἰσοδίων Θεοτόκου Βιλανδρέδου** (21/11), 740 55 Ἐπισκοπή. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἀλώνες (Ἱερός Ναός Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου, 26/9) καί Ρουμιάδο (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4). Τηλ. 28310-81326. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Λελεδάκης Γεώργιος.
9. **Ἁγίου Γεωργίου Γερανίου** (23/4), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Πετρές (Ἱερός Ναός Παναγίας Παμμακαρίστου, 1/9). Τηλ. καί fax 28310-32297. Ἐφημέριος: Παπαργυρίου Νικόλαος.
10. **Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου Γωνιάς** (26/9), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Ἅγιος Ἀνδρέας (Ἱερός Ναός Ἁγίου Ἀνδρέου Πρωτοκλήτου, 30/11). Τηλ. καί fax 28310-33314. Ἐφημέριος: Ριτζάκης Στυλιανός.
11. **Προφήτου Ἡλίου Ἐπισκοπῆς** (20/7), 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 28310-61852. Ἐφημέριος: Λουκογεωργάκης Παῦλος.
12. **Ἁγίου Παντελεήμονος Ζουριδίου** (27/7), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἅγιος Γεώργιος (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4) καί Κάτω Πόρος (Ἱερός Ναός Ζωοδόχου Πηγῆς, Παρασκευή Διακαινησίμου). Ἐφημέριος: Σπυρλιδάκης Ἐμμανουήλ.
13. **Γενεθλίου Θεοτόκου Καλονύκτη** (8/9), 740 55 Ἐπισκοπή. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Παλαίλιμος (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4). Τηλ. 6936887982. Ἐφημέριος: Μανουσάκης Γεώργιος.
14. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Καρωτῆς** (15/8), 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 6983721243. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Ἀναστασιάδης Ρωμανός.
15. **Ἁγίας Μαρίνης Κούφης** (17/7), 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 6983721243. Ἐφημέριος: Ἀναστασιάδης Ρωμανός.

16. **Άγιου Νικολάου Μούνδρου** (6/12), 740 55 Ἐπισκοπή. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Βελονάδο (Ἱερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου, 15/8). Τηλ. 28310-91152. Ἐφημέριος: Κουμεντάκης Νικόλαος.
17. **Γενεθλίου Θεοτόκου Μυριοκεφάλων** (8/9), 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. καί fax 28310-82309 καί 6974768334. Ἐφημέριος: Σηφάκης Θεόδωρος.
18. **Άγιου Ἀντωνίου Πρινέ** (17/1), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Βεδέροι (Ἱερός Ναός Τιμίου Προδρόμου, 24/6). Τηλ. καί fax 28310-31340. Ἐφημέριος: Μπεμπής Δημήτριος.
19. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Ρουστίκων** (15/8), 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 6972188914. Ἐφημέριος: * Κουτάντος Χαράλαμπος. Ἐξυπηρετεῖ ὁ Φουντουλάκης Ἐμμανουήλ.
20. **Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Σαΐτουρῶν** (25/3), 740 55 Ἐπισκοπή. Ἐφημέριος: Φραντζεσκάκης Νεκτάριος.
21. **Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Φραντζεσκιανῶν Μετοχιῶν** (25/3), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Κάτω Βαλσαμόνερο (Ἱερός Ναός Ἁγίας Τριάδος, Κυριακή τῆς Πεντηκοστῆς). Τηλ. καί fax 28310-31975. Ἐφημέριος: Φραντζεσκάκης Ἰωάννης.

Γ' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:

Πρωτ. Ἰωάννης Νεονάκης.

Τηλ. 28310-24958 καί 6976992739.

1. **Άγιου Παντελεήμονος Ἄδελε** (27/7), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἁγία Παρασκευή (Ἱερός Ναός Ἁγίων Ἀναργύρων, 1/11 καί 1/7) καί Ἄδελιανός Κάμπος. Τηλ. καί fax 28310-74530. Ἐφημέριοι: Σακελλαρίδης Παντελεήμων, Παπαλεβυζάκης Θεολόγος.
2. **Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀμνάτου** (Παρασκευή Διακαινησίμου), 74100 Ρέθυμνο. Τηλ. 6945056045. Ἐφημέριος: Πολυχρονάκης Ἐμμανουήλ.
3. **Προφήτου Ἡλιοῦ Ἀρχαίας Ἐλευθέρνης** (20/7), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Κυνηγιανά (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4). Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Τσιλιμπάκος Παρθένιος.
4. **Άγιου Νικολάου Βιράν Ἐπισκοπῆς** (6/12), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἄνω Βιράν Ἐπισκοπή καί Ἅγιος Νικόλαος. Τηλ. 28310-24958. Ἐφημέριος: Νεονάκης Ἰωάννης.
5. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἐλευθέρνης** (15/8), 740 52 Πέραμα. Τηλ. 6979693655. Ἐφημέριος: Τζιλιγκάκης Κωνσταντῖνος.

6. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἐρφων** (15/8), 740 52 Πέραμα. Τηλ. 6977140605. Ἐφημέριος: Καλοκύρης Κωνσταντῖνος.
7. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Κυριάννας** (15/8), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6972939237. Ἐφημέριος: Τζαγκαράκης Κωνσταντῖνος.
8. **Ἁγίας Φωτεινῆς Λούτρας** (Κυριακή Σαμαρείτιος), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6936670452. Ἐφημέριος: Στριλιγκᾶς Ἐλευθέριος.
9. **Γενεθλίου Τιμίου Προδρόμου Μέσης** (24/6), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Ἁγία Τριάδα. Τηλ. 6972875468. Ἐφημέριος: Βαμβακᾶς Τίτος.
10. **Εἰσοδίων Θεοτόκου Παγκαλοχωρίου** (21/11), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6983723968. Ἐφημέριος: Παπαδάκης Παναγιώτης.
11. **Ἁγίου Νικολάου Πηγῆς** (6/12), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἁγίος Δημήτριος καί Πηγιανός Κάμπος. Τηλ. 6979363563. Ἐφημέριος: Λάριος Σταμάτιος.
12. **Ἁγίας Παρασκευῆς Πίκρη** (26/7), 741 00 Ρέθυμνο. Ἐφημέριος: *Πανάρετος Ψαραύτης. Ἐξυπηρετεῖ ὁ Πολυχρονάκης Ἐμμανουήλ.
13. **Ἁγίου Πνεύματος Πρίνου** (Δευτέρα Ἁγίου Πνεύματος), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Νέα Μαγνησία (Ιερός Ναός Ἁγίας

Μαρίας Μαγδαληνῆς, 22/7). Τηλ. 28340-20636. Ἐφημέριος: Δενδρινός Σμάραργος.

14. **Μεταμορφώσεως Σωτήρος Σκουλουφίων** (6/8), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Ροῦπες (Ιερός Ναός Ἁγίου Ἀνδρέου Πρωτοκλήτου, 30/11). Τηλ. 28340-95061. Ἐφημέριος: Τζαγκαράκης Χαρίλαος.
15. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Χαμαλευρίου** (15/8), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἄστέρι (Ιερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4) καί Σταυρωμένος (Ιερός Ναός Ἁγίας Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου, 28/7). Τηλ. 28310-74546, fax 28310-71526. Ἐφημέριος: Σπυριδάκης Φανούριος.
16. **Ἁγίας Ἄννης Χαρκίων** (25/7), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Καβούσι (Ιερός Ναός Ἁγ. Ἰωάννου Θεολόγου, 26/9). Τηλ. 28310-56414. Ἐφημέριος: Πανταγιάς Ἐμμανουήλ.

Δ' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:

Πρωτ. Ἰωάννης Ἀλεξανδράκης.

Τηλ. καί fax 28340 23.102,

οἰκ. 28340 51.302, κιν. 6946695530.

1. **Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Ἀγγελιανῶν** (25/3), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκι-

- σμούς Ἀλεξάνδρου Χάνι, Χανοθιανά. Τηλ. 28340-51374. Ἐφημέριος: Πολυμίλης Νεκτάριος.
2. **Ἁγίου Μάμαντος Ἁγίου Μάμαντος** (2/9), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἀβδελλάς (Ιερός Ναός Τιμίου Προδρόμου) καί Ἀργουλιό (Ιερός Ναός Ἁγίας Πεντηκοστῆς). Ἐφημέριος: Παπαδάκης Ἀντώνιος.
  3. **Ἁγίου Χαραλάμπους Ἀλφᾶς** (10/2), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Καλλέργο (Ιερός Ναός Γενεθλίου Θεοτόκου, 8/9) καί Σκορδίλο (Ιερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4). Τηλ. 28340-23379. Ἐφημέριος: Καραγιαννάκης Δημήτριος.
  4. **Ἁγίου Δημητρίου Ἀχλαδέ** (26/10), 740 57 Πάνορμο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Σιριπιδιανά (Ιερός Ναός Ἁγίας Φωτεινῆς, Κυριακή Σαμαρεΐτιδος). Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Ἀλεξάκης Γεώργιος.
  5. **Ἁγίου Κυπριανοῦ Ἐξάντη** (2/10), 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 6934205982. Ἐφημέριος: Τσιρίτας Γεώργιος.
  6. **Ἁγίας Παρασκευῆς Κεραμωτῶν** (26/7), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Γαρίτας (Ιερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου) καί Κρασούνας (Ιερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου). Ἐφημέριος: Μπάταλης Πολυχρόνης.
  7. **Ἑπαπαντῆς Σωτήρος Λαγκᾶς** (2/2), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Ἄνω Τριπόδο (Ιερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου, 15/8). Τηλ. 28340-23467. Ἐφημέριος: Τσερβάκης Πέτρος.
  8. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Μαργαριτῶν** (15/8), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Πηγουιανά (Ιερός Ναός Ἁγίου Σπυρίδωνος, 12/12) καί Τζανακιανά (Ιερός Ναός Τιμίου Σταυροῦ, 14/9). Τηλ. καί fax 28340-92466. Ἐφημέριος: Πυθαρούλιος Γεράσιμος.
  9. **Ἁγίας Σοφίας Μελιδονίου** (17/9), 740 52 Πέραμα. Τηλ. καί fax 28340-22047. Ἐφημέριος: Γοργοράπτης Σταῦρος.
  10. **Ἁγίας Τριάδος Μπαλίου** (Δευτέρα Ἁγίου Πνεύματος), 740 57 Πάνορμο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Βλυχάδα. Ἐφημέριος: *Πετίτ Παῦλος. Ἐξυπηρετεῖ ὁ Τσιρίτας Γεώργιος.
  11. **Ἁγίου Φανουρίου Ὁρθέ** (27/8), 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28340-92211. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Καραγιαννάκης Δημήτριος.
  12. **Ἀναλήψεως Σωτήρος Πανόρμου** (Πέμπτη Ἀναλήψεως), 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28310-57256. Ἐφημέριος: Κοτζαμπασάκης Ἡλίας.
  13. **Μεταμορφώσεως Σωτήρος Πασσαλιτῶν** (6/8), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς

οικισμούς Καλαμάς (Ιερός Ναός Άγιου Γεωργίου, 3/11), Καλανδαρές (Ιερός Ναός Εὐαγγελισμού Θεοτόκου, 25/3) και Μελισσουργάκι (Ιερός Ναός Άγιου Γεωργίου, 23/4). Τηλ. 28310-30236. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Μπάταλης Πολυχρόνης.

14. **Άγιου Γεωργίου Περάματος** (23/4), 740 52 Πέραμα. Τηλ. και fax 28340-23102. Ἐφημέριος: Ἀλεξανδράκης Ἰωάννης, *Παναγιωτάκης Τιμόθεος.
15. **Άγιου Βασιλείου Πλευριανῶν** (1/1), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει και τούς οικισμούς Βεργιανά (Ιερός Ναός Ἁγίας Βαρβάρας, 4/12), Κάτω Τριπόδο (Ιερός Ναός Ἁγίου Ἀνδρέου, 30/11) και Σταυρωμένος (Ιερός Ναός Τιμίου Σταυροῦ, 14/9). Τηλ. 28340-22105. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Πολυμίλης Νεκτάριος.
16. **Ἁγίας Ζώνης Ρουμελῆ** (31/8), 740 57 Πάνορμο. Τηλ. και fax 28340-51171. Ἐφημέριος: Σωπασουδάκης Δημήτριος.
17. **Άγιου Γεωργίου Σισῶν** (23/4), 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340-51344. Ἐφημέριος: Καλοκύρης Βασίλειος.
18. **Άγιου Νικολάου Σκεπαστῆς** (6/12), 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340-52031. Ἐφημέριος: Ἀλεξάκης Γεώργιος.

19. **Άγιου Γεωργίου Χουμερίου** (23/4), 740 52 Πέραμα. Τηλ. και fax 28340-91033. Ἐφημέριος: Τσιλιμπῶκος Παρθένιος.

Ε' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:

Πρωτ. Γεώργιος Μυρθιανός,

Τηλ. 28340 41.144, fax 28340 41.431,

κιν. 6947096835.

1. **Άγιου Νικολάου Ἁγίας** (6/12), 740 52 Πέραμα. Τηλ. 6948387627. Ἐφημέριος: Ὀντσέσκου Γαβριήλ.
2. **Άγιου Ἰωάννου Χρυσοστόμου Ἁγίου Ἰωάννου** (13/11), 740 54 Γαράζο. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Παπαδάκης Ἰωάννης.
3. **Άγιου Βασιλείου Ἄϊμονα** (1/1), 740 54 Γαράζο. Τηλ. και fax 28310-74380. Ἐφημέριος: Κλωνάρης Μιχαήλ.
4. **Άγιου Γεωργίου Ἀλλοειδῶν** (23/4), 740 54 Γαράζο. Τηλ. 28340-31177. Ἐφημέριος: Πλουσῆς Κωνσταντίνος.
5. **Άγιου Γεωργίου Ἀνωγείων** (23/4), 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 6977586700. Ἐφημέριος: Κεφαλογιάννης Ἀνδρέας.

6. **Άγιου Δημητρίου Άνωγειών** (26/10), 740 51 Άνώγεια. Περιλαμβάνει και τόν οικισμό Σίσαρχα (Ιερός Ναός Αγ. Παρασκευής, 26/7). Τηλ. 28340-31284. Έφημέριος: Δραμουντάνης Άνδρέας.
7. **Άγιου Ίωάννου Άνωγειών** (29/8), 740 51 Άνώγεια. Τηλ. 28340-31073. Έφημέριος: Άνδρεαδάκης Γεώργιος.
8. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Άνωγειών** (15/8), 740 51 Άνώγεια. Τηλ. 28340-31281. Έφημέριος: Σκουλάς Κωνσταντίνος.
9. **Τιμίου Σταυρού Άξου** (14/9), 740 51 Άνώγεια. Περιλαμβάνει και τόν οικισμό Λιβάδα (Ιερός Ναός Άγιου Γεωργίου). Τηλ. και fax 28340-61427. Έφημέριος: Μιγαδάκης Δαυίδ.
10. **Άγιας Πελαγίας Άπλαδιανών** (8/10), 740 54 Γαράζο. Έφημέριος: Δραμουντάνης Βασίλειος.
11. **Άγιας Παρασκευής Βενίου** (26/7), 740 51 Άνώγεια. Περιλαμβάνει και τόν οικισμό Κουνάλο (Ιερός Ναός Άγιων Θεοδώρων). Τηλ. 28340-41144, fax 28340-41431. Έφημέριος: Μυρθιανός Γεώργιος.
12. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Γαράζου** (15/8), 740 54 Γαράζο. Περιλαμβάνει και τούς οικισμούς Όμαλα (Ι. Ν. Άγιου Δημητρίου, 26/10) και Φαράτσι (Ι. Ν. Ευαγγελισμού Θεοτόκου, 25/3). Τηλ. και fax 28340-41006. Έφημέριος: Ρουσσάκης Νικόλαος.
13. **Μεταμορφώσεως Σωτήρος Δαμαβόλου** (6/8), 740 54 Γαράζο. Περιλαμβάνει και τούς οικισμούς Άβδανίτες (Ιερός Ναός Ζωοδόχου Πηγής, Παρασκευή Διακαινησίμου), Άγιος Σίλας (Ιερός Ναός Άγιου Σίλα, 30/7), Άλιάκες (Ιερός Ναός Άρχαγγέλου Μιχαήλ), Καστρι (Ιερός Ναός Άγιου Γεωργίου) και Κεφάλι (Ιερός Ναός Άγιου Γεωργίου). Τηλ. 6946084096. Έφημέριος: Άντωνάκης Ίωάννης.
14. **Άγιου Γεωργίου Δαφνέδων** (23/4), 740 54 Γαράζο. Περιλαμβάνει και τόν οικισμό Έπισκοπή (Ιερός Ναός Άγιου Γεωργίου). Τηλ. 6973327829. Έφημέριος: Τσιλιμπάκος Εύμένιος.
15. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Δοξαρού** (15/8), 740 54 Γαράζο. Περιλαμβάνει και τούς οικισμούς Κάμπος Δοξαρού (Ιερός Ναός Άγιου Νεκταρίου, 9/11) και Μακρυγιάννη (Ιερός Ναός Άγιου Νικολάου, 6/12). Τηλ. 28340-61884. Έφημέριος: Δρακουλάκης Σάββας.
16. **Άγιου Γεωργίου Ζωνιανών** (23/4), 740 51 Άνώγεια. Τηλ. και fax 28340-61254. Έφημέριος: Ζερβός Ματθαίος, *Καλυβιανάκης Παρθένιος.
17. **Άγιου Γεωργίου Θεοδώρας** (23/4), 740 54 Γαράζο. Έφημέριος: Έξυπηρετεί ό Κουγιουμουτζάκης Γεώργιος.

18. **Παμμεγίστων Ταξιαρχών Καλύβου** (8/11), 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 6972895276. Ἐφημέριος: Παπαδάκης Ἰωάννης.
19. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Κράνας** (15/8), 740 51 Ἀνώγεια. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Μυρθιανός Γεώργιος.
20. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Κρουνερίου** (15/8), 740 54 Γαράζο. Περιλαμβάνει καί τοὺς οἰκισμοὺς Ἀγρίδια (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 3/11) καί Τσαχανιά (Ἱερός Ναός Ἁγίων Ἀποστόλων, 29/6). Τηλ. 6975858920. Ἐφημέριος: Ἀουάντ Πορφύριος.
21. **Μεταμορφώσεως Σωτήρος Λιβαδίων** (6/8), 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-61732. Ἐφημέριοι: Κόκκινος Ἀνδρέας, *Μανουσάκης Εὐφραΐμ.
22. **Ἁγίας Σοφίας Μουρτζανῶν** (17/9), 740 54 Γαράζο. Τηλ. 28340-41319. Ἐφημέριος: Μαϊνωλᾶς Ραφαήλ.
23. **Ἁγίου Γεωργίου Χελιανῶν** (23/4), 740 54 Γαράζο. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Δραμουντάνης Βασίλειος.
24. **Ἁγίας Κυριακῆς Χώνου** (7/7), 740 54 Γαράζο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Δροσιά (Ἱερός Ναός Ἁγίας Ἀγάπης, 17/9). Ἐφημέριος: Κουγιουμουτζάκης Γεώργιος.

αλφΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

1. **ΑΛΕΞΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πρεσβύτερος, Ἁγιά, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 6977701604.
2. **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος. Ρουμελή, 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340-51302 καί 23102.
3. **ΑΜΠΑΝΑΒΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Ἀσκούτση 47, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-55931, 25607 καί 6977135680.
4. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΡΩΜΑΝΟΣ**. Ἀρχιμανδρίτης. Ἱερά Μονή Ρουστίκων, 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 6983721243.
5. **ΑΝΔΡΕΑΔΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-31073.
6. **ΑΝΤΩΝΑΚΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**. Οἰκονόμος, Κεφάλι, 740 54 Γαράζο. Τηλ. 28340-41182.

7. **ΑΟΥΑΝΤ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ.** Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Ἡγούμενος. Ἱερά Μονή Χαλέπας, 740 54 Γαράζο. Τηλ. 6975858920.
8. **ΑΡΑΜΠΟΓΛΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ.** Πρωτοπρεσβύτερος. Ἁγίου Ἰωάννου 164, Ἱρφάν Μετόχι, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-55568 καί 28854.
9. **ΒΑΜΒΑΚΑΣ ΤΙΤΟΣ.** Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Ἡγούμενος. Ἱερά Μονή Ἀρκαδίου, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6972875468.
10. **ΒΑΡΔΙΔΑΚΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἱεράς Μητροπόλεως 10, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 6973301081.
11. **ΓΑΒΑΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ.** Πρωτοπρεσβύτερος. Κολοκοτρώνη 30, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-27429.
12. **ΓΑΒΑΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἄνω Βαλσαμόνερο, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-31598.
13. **ΓΑΛΕΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀτσιπόπουλο, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6987110088.
14. **ΓΚΡΙΓΚΟΡΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Γ. Ἄνδρουλιδάκη 27, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-28244.
15. **ΓΟΡΓΟΡΑΠΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Μελιδόνι, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28340-22047.
16. **ΔΕΝΔΡΙΝΟΣ ΣΜΑΡΑΓΔΟΣ.** Οἰκονόμος. Ἱωνίας 72, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6983249677.
17. **ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Νέα Μαγνησία, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28340-93370.
18. **ΔΡΑΚΟΥΛΑΚΗΣ ΣΑΒΒΑΣ.** Οἰκονόμος. Ἱερά Μονή Βωσάκου, 740 54 Γαράζο. Τηλ. 28340-61884.
19. **ΔΡΑΜΟΥΝΤΑΝΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-31284.
20. **ΔΡΑΜΟΥΝΤΑΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.** Πρωτοπρεσβύτερος. Ρουμελιῆ, 740 57 Πάνορμο.
21. **ΖΑΜΠΕΤΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.** Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης.
22. **ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Μάχης Ποταμῶν 6, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. καί fax 28310-28651, κιν. 6976681171.
23. **ΖΕΡΒΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ζωνιανά, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-61254, 6974024650.

24. **ΖΟΥΜΠΕΡΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.** Ἀρχιδιάκονος, Ψυχουντάκη Στυλιανού 15, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 6974906333.
25. **ΖΩΛΟΤΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Γάλλος, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-50711.
26. **ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.** Πρεσβύτερος, Ἀποσπασμένος εἰς τό Οἶκουμ. Πατριαρχεῖον.
27. **ΚΑΛΟΚΥΡΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Σίσης, 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340-51344.
28. **ΚΑΛΟΚΥΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.** Πρωτοπρεσβύτερος. Σίσης, 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 6977140605.
29. **ΚΑΛΥΒΙΑΝΑΚΗΣ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ.** Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Πρωτοσύγκελλος, Ἡγούμενος, Ἱερά Μονή Ἀτάλης-Μπαλῆ, 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340- 94274.
30. **ΚΑΜΑΡΙΤΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Τεσσάρων Παίδων, Ἀτσιπόπουλο, Τ.Θ. 4002, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-58727 καί 6945648716.
31. **ΚΑΜΗΛΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἐμμ. Πορτάλιου 31, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-29324 καί 22731.
32. **ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀλφά, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28340-23379.
33. **ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀμπελάκι, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-41239
34. **ΚΑΡΓΙΑΝΑΚΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Συβρίτου 6, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-26330 καί 22871.
35. **ΚΑΤΣΙΠΟΥΛΑΚΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ρουσσοσπίτι, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-75367.
36. **ΚΕΡΙΜΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἄνω Μαλάκι, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28317-73005.
37. **ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-31293.
38. **ΚΛΕΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Π. Κορωναίου 26, 741 31 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-22637 καί 22735.
39. **ΚΛΩΝΑΡΗΣ ΜΙΧΑΗΛ.** Πρωτοπρεσβύτερος. Αἴμονας, 740 54 Γαράζο. Τηλ. 6981875540.
40. **ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ.** Πρωτοπρεσβύτερος. Κράνα, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-61732.

41. **ΚΟΠΑΝΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Μαρουλάς, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-71923.
42. **ΚΟΤΖΑΜΠΑΣΑΚΗΣ ΗΛΙΑΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Γουλεδιανά, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-57256.
43. **ΚΟΥΓΙΟΥΜΟΥΤΖΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πρωτοπρεσβύτερος. Χώνος, 740 54 Γαράζο. Τηλ. 2810-263238.
44. **ΚΟΥΜΕΝΤΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. 740 53 Σπήλι. Τηλ. 28320-22558 και 6972998014.
45. **ΚΟΥΤΑΝΤΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ**. Άποσπασμένος εις τήν Ίεράν Αρχιεπισκοπήν Αυστραλίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου.
46. **ΚΟΥΦΟΥΔΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**. Πνευματικός, Αρχιμανδρίτης, Ήγούμενος. Ίερά Μονή Ρουστίκων, 740 55 Ήπισκοπή. Τηλ. 28310-91205 και 6942919751.
47. **ΚΥΡΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Στ. Μανιουδάκη 29, 741 31 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-24829 και 28914.
48. **ΛΑΡΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Πρινές, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-32215.
49. **ΛΕΛΕΔΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Άργυρούπολη, 740 55 Ήπισκοπή. Τηλ. 28310-81377.
50. **ΛΟΥΚΟΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΠΑΥΛΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Πανεπιστημίου Κρήτης 15, Πανόραμα Άτσιποπούλου, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-23575 και 61852.
51. **ΜΑΓΚΑΦΑΣ ΒΟΣΠΟΡΙΟΣ**. Αρχιγραμματεύς Άγίας και Ίεράς Συνόδου Οικουμενικού Πατριαρχείου. Άποσπασμένος εις τό Οικουμενικόν Πατριαρχείον.
52. **ΜΑΪΝΩΛΑΣ ΡΑΦΗΛ**. Πνευματικός, Αρχιμανδρίτης, Ήγούμενος. Ίερά Μονή Δισκουρίου, 740 51 Άνώγεια. Τηλ. 28340-41277.
53. **ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Χρωμοναστήρι, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-75245.
54. **ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Καλονύκτης, 740 55 Ήπισκοπή. Τηλ. 6936887982.
55. **ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ ΕΥΦΡΑΙΜ**. Πνευματικός, Αρχιμανδρίτης, Ήγούμενος. Ίερά Μονή Άρσαίου. 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6936040128.
56. **ΜΑΝΟΥΣΕΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**. Πνευματικός, Πρεσβύτερος. Τηλ. 6987091491.

57. **ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ.** Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Ἱεροκήρυξ. Ἱερά Μονή Ἁγίου Παύλου Γάλλου, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6974344276.
58. **ΜΑΥΡΟΥΛΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Χαρικήλειας Δασκαλάκη 13, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-53304 καὶ 6981028772.
59. **ΜΕΤΑΞΑΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἐμμ. Πορτάλιου 30, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-29097 καὶ 22731.
60. **ΜΙΓΑΔΑΚΗΣ ΔΑΥΪΔ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀξός, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 2810-823072, τηλ. καὶ fax 28340-61427.
61. **ΜΠΑΤΑΛΗΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἐμμ. Γενεράλη 3, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 6936166052.
62. **ΜΠΕΜΠΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ.** Πρεσβύτερος. Πρινές, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6946601886.
63. **ΜΠΕΜΠΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος. Πρινές, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-31340.
64. **ΜΥΡΘΙΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος. Βενί, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-41144.
65. **ΜΥΣΤΡΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Ἀτσιπόπουλο, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-31915 καὶ 6974801281.
66. **ΝΕΟΝΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος. Ἴωνίας 52, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-24958 καὶ 6976992739.
67. **ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος, Μανούσου Μανούσασκα 11, Πανόραμα Ἀτσιποπούλου, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-36016, 50582 καὶ 29039.
68. **ΞΕΝΙΚΑΚΗΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Γ. Βόλακα 17, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-51424 καὶ 29039.
69. **ΟΝΤΣΕΣΚΟΥ ΓΑΒΡΙΗΛ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἁγιά, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 6948387627.
70. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ.** Πρεσβύτερος. Μ. Πορτάλιου 11, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 6973839849.
71. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗΣ ΤΙΜΟΘΕΟΣ.** Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Ἡγούμενος. Ἱερά Μονή Βωσάκου, 740 54 Γαράζο. Τηλ. 28340-61884.

72. **ΠΑΝΤΑΓΙΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ**. Πρωτοπρεσβύτερος. Χάρκια, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6978927387.
73. **ΠΑΝΤΙΝΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Διογένους Ἀπολλωνιάτου 3, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 6974411585.
74. **ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Κάλυβος, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-61441.
75. **ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ**. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Ἡγούμενος. Ἱερά Μονή Ἁγίας Ἀναστασίας Ρωμαίας, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-56328 καὶ 6979614464.
76. **ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**. Πρεσβύτερος. Κάλυβος, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 6974599644.
77. **ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ψηλορείτου 7, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 6983723968.
78. **ΠΑΠΑΛΕΒΥΖΑΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ**. Ἀρχιμανδρίτης. Ἱερά Μονή Ἀρκαδίου, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6982623839.
79. **ΠΑΠΑΡΓΥΡΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Γεράνι, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-31443.
80. **ΠΑΤΤΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Κνωσοῦ 5, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-55784 καὶ 25878.
81. **ΠΕΤΙΤ ΠΑΥΛΟΣ**. Ἀποσπασμένος εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Μεξικοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.
82. **ΠΛΟΥΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**. Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀνώγεια, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 6972341981.
83. **ΠΟΛΥΜΙΔΗΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ρουμελῆ, 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340-51374.
84. **ΠΟΛΥΧΡΟΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀμνάτος, Τ.Θ. 5401, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6945056045.
85. **ΠΥΘΑΡΟΥΛΙΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ**. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης. Μαργαρίτες 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28341-00010.
86. **ΡΙΤΖΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἅγιος Ἀνδρέας, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-31610.
87. **ΡΟΥΣΣΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Γαράζο, 740 54 Γαράζο. Τηλ. 28340-41006.

88. **ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ.** Πρωτοπρεσβύτερος. Άγία Παρασκευή, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-27804.
89. **ΣΗΦΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Σταυρωμένος, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-74380 και 6974768334.
90. **ΣΚΟΥΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, 740 51 Ανώγεια. Τηλ. 28340-31281.
91. **ΣΚΟΥΡΙΤΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Χαλεβιανή Περιβολίων, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 26.823.
92. **ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Τ.Θ. 06, Άστέρι, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6948946069.
93. **ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ.** Πρεσβύτερος, 28ης Οκτωβρίου 17, 741 33 Ρέθυμνο.
94. **ΣΤΡΙΑΛΓΚΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ.** Πρεσβύτερος, Τ.Θ. 4073, Ατσιπόπουλο, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6936670452.
95. **ΣΩΠΑΣΟΥΔΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ρουμελιή, 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340-51431.
96. **ΤΖΑΓΚΑΡΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Κυριάννα, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-83183.
97. **ΤΖΑΓΚΑΡΑΚΗΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Βιράν Έπισκοπή, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28340-95061.
98. **ΤΖΙΛΙΓΚΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Έλεύθερα, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 6979693655.
99. **ΤΣΑΒΛΙΔΗΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ.** Αρχιμανδρίτης. Άποσπασμένος εις τό Οικουμενικόν Πατριαρχείον.
100. **ΤΣΑΚΠΙΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Νικαίας 19, Τσεσμές, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-52939, κιν. 6908858995.
101. **ΤΣΕΡΒΑΚΗΣ ΠΕΤΡΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Λαγκά, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28340-23467.
102. **ΤΣΙΑΙΜΠΩΚΟΣ ΕΥΜΕΝΙΟΣ.** Πνευματικός, Αρχιμανδρίτης. Ίερά Μονή Άρκαδίου, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-83116.
103. **ΤΣΙΑΙΜΠΩΚΟΣ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ.** Πνευματικός, Αρχιμανδρίτης. Ίερά Μονή Άρκαδίου, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-83116.
104. **ΤΣΙΡΙΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ.** Πρωτοπρεσβύτερος. Έξάντης, 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 6934205982.
105. **ΦΛΟΥΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Γεωργακάκη 45, Τ.Θ. 2414,

Τρία Μοναστήρια, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6983943728.

106. **ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ**. Πνευματικός, Οικονόμος. Άγιος Κωνσταντίνος, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6972188914.
107. **ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Τ.Θ. 3568, Φραντζεσκιάνα Μετόχια, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 31.975.
108. **ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ**. Πρεσβύτερος. Τ.Θ. 3568, Φραντζεσκιάνα Μετόχια, 741 00 Ρέθυμνο.
109. **ΧΑΤΖΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Άγιος Κωνσταντίνος, 740 55 Έπισκοπή. Τηλ. 28310-91098.
110. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Αρχιερατικός Επίτροπος. Π. Μανουσάκη 18, 741 31 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-22857 καί 28914.
111. **ΨΑΡΑΥΤΗΣ ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ**. Μέγας Ίεροκήρυξ Οικουμενικού Πατριαρχείου. Άποσπασμένος εις τό Οικουμενικόν Πατριαρχείον.

ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΙΕΡΕΙΣ

1. **Άστρινάκης Κωνσταντίνος**, Πρωτοπρεσβύτερος Οικουμενικού Θρόνου.
2. **Βαλέργας Μανούσος**, Πρωτοπρεσβύτερος.
3. **Βασιλάκης Βασίλειος**, Πρωτοπρεσβύτερος.
4. **Γαλεράκης Νικόλαος**, Πρωτοπρεσβύτερος.
5. **Γερωνυμάκης Εμμανουήλ**, Πρωτοπρεσβύτερος.
6. **Δάνδολος Δημήτριος**, Πρωτοπρεσβύτερος.
7. **Δεληγιώργης Εμμανουήλ**, Πρωτοπρεσβύτερος.
8. **Διαλεκτός Μιχαήλ**, Πρωτοπρεσβύτερος.
9. **Ζερβός Άθανάσιος**, Πρωτοπρεσβύτερος.
10. **Καθαράκης Έμμανουήλ**, Πρωτοπρεσβύτερος.
11. **Λαζάρου Χρήστος**, Πρωτοπρεσβύτερος.
12. **Λελεδάκης Ίωάννης**, Πρωτοπρεσβύτερος Οικουμενικού Θρόνου.
13. **Παπαδογιάννης Άνδρέας**, Πρωτοπρεσβύτερος.
14. **Παπαδοπετράκης Εύάγγελος**, Πρωτοπρεσβύτερος.
15. **Πολάκης Νικόλαος**, Πρωτοπρεσβύτερος Οικουμενικού Θρόνου.
16. **Ρουσάκης Νικόλαος**, Πρωτοπρεσβύτερος.

Τά διοικητικά στοιχεία τής Μητροπόλεως
έχουν άνανεωθεί τήν 20ήν Νοεμβρίου 2024.
Άλλαγές, οί όποίες προέκυψαν μετά τήν παραπάνω ήμερομηνία θά περιληφθούν στό ήμερολόγιο του έπομένου έτους.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

ΣΥΝΑΞΗ ΝΕΩΝ & ΦΟΙΤΗΤΩΝ

✓ ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ ΒΡΑΔΥ, ΑΠΟ 8.00 ΕΩΣ 10.00 μ.μ.

✓ ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΣΥΝΑΞΕΩΣ:

- ✓ ΠΑΝΟΣΙΟΙ. ΑΡΧΙΜΑΝΤΡΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
- ✓ ΑΙΘΕΣΙΜΟΙ. ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

Από τόν Άγιασμό γιά τήν έναρξη τής Συνάξεως Νέων καί Φοιτητών τής Ιεράς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αύλοποτάμου, τήν 31η Οκτωβρίου 2024, στήν αίθουσα εκδηλώσεων του Ιερού Ναού Αγίων Τεσσάρων Μαρτύρων τής πόλεως Ρεθύμνης.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
 ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
 ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ
 ΚΕΝΤΡΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
 ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ «ΘΕΟΜΗΤΩΡ»

**Σχολές
 ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ & ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ**

Η Ιερά Μητρόπολη Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου λειτουργεί, στους χώρους του Κέντρου Πολιτισμικής και Κοινωνικής Διακονίας «ΘΕΟΜΗΤΩΡ», Σχολές Αγιογραφίας και Ψηφιδωτού, με δωρεάν φοίτηση για όσους επιθυμούν να μηθούν στις Ιερές αυτές Τέχνες.

→ Αγιογραφία διδάσκει ο Αγιόγράφος κ. Νικόλαος Ρουσσάκης.
 → Ψηφιδωτά διδάσκει ο Αγιόγράφος-Ψηφιδογράφος κ. Εμμανουήλ Ρουκοδόβης.
 → Εγγραφές:
 • Για τη Σχολή Αγιογραφίας, στον κ. Νικόλαο Ρουσσάκη, τηλ. 6986230224.
 • Για τη Σχολή Ψηφιδωτού, στον κ. Εμμανουήλ Ρουκοδόβη, τηλ. 6970282281.

Από τόν Άγιασμό γιά τήν έναρξη τών Σχολών Αγιογραφίας καί Ψηφιδωτού τής Ιεράς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αυλοποτάμου, τήν 9η Ὀκτωβρίου 2024, στό Κέντρο Πολιτισμικής καί Κοινωνικής Διακονίας «Θεομήτωρ».

Από τόν Αγιασμό γιά τήν έναρξη τών μαθημάτων στή Σχολή Βυζαντινής Μουσικής τής Ιεράς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αύλοποτάμου, τήν 7η Ὀκτωβρίου 2024, στό Κέντρο Πολιτισμικής καί Κοινωνικής Διακονίας «Θεομήτωρ».

Από τίς παραστάσεις τοῦ ἔργου «Τέσσερις Μάρτυρες» τής Θεατρικής Ὁμάδας τής Ιεράς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αύλοποτάμου, στό πλαίσιο τών ἐπετειαικῶν ἐκδηλώσεων γιά τή συμπλήρωση 200 ἐτῶν ἀπό τή μαρτυρική τελείωση τῶν ἐν Ρεθύμνη Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

**ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΨΑΛΤΙΚΗΣ**

✓ **ΤΜΗΜΑ ΡΕΘΥΜΝΟΥ (Α' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ):**
**ΑΙΘΟΥΣΑ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΑΓΙΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ**

✦

✓ **ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑΣ:**

Β' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: ΑΤΣΙΠΟΠΟΥΛΟ
Γ' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: ΒΙΡΑΝ ΕΠΙΣΚΟΠΗ
Δ' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ
Ε' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: ΑΠΠΟΕΙΔΕΣ

✦

✓ **ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ-ΕΓΓΡΑΦΕΣ:**
**ΑΙΔΕΣΙΜΟΝ. ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΝΟΥΣΣΕΛΗΣ**
ΣΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 6987091491

Από τόν Άγιασμό γιά τήν Έναρξη τών Τμημάτων Πρακτικής Ψαλτικής τής Ιεράς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αύλοποτάμου, τήν 14η Οκτωβρίου 2024, στήν αίθουσα του Ίερού Ναού Άγιών Τεσσάρων Μαρτύρων τής πόλεως Ρεθύμνης.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΓΟΝΕΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

Η Ιερά Μητρόπολη Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου, συνασθανόμενη την ανάγκη στήριξης της οικογένειας, αποφάσισε να ιδρύσει Σχολή Γονέων υπό την εποπτεία του Πρωτοσυγγέλλου της Μητροπόλεως μας, Πανοσιολογιωτάτου Αρχιμανδρίτου Παρθενίου Καλφινιάκη, και με υπεύθυνους τους Κληρικούς, Αιδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερο Γεώργιο Γ. Μανουσάκη και Αιδεσιμολ. Πρεσβύτερο Κωνσταντίνο Μανουσέλη.

Για πληροφορίες και εγγραφές μπορείτε να απευθύνεστε στους υπεύθυνους της Σχολής:

- π. Γεώργιος Γ. Μανουσάκης, 6975699565
- π. Κωνσταντίνος Μανουσέλης, 6987091491

Εκ της Ιεράς Μητροπόλεως

Από τόν Αγιασμό και τήν πρώτη Συνάντηση τής νεοσύστατης Σχολής Γονέων τής Ιεράς Μητροπόλεως Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου, τήν 13η Νοεμβρίου 2024, στόν Ιερό Ναό Αγίων Τεσσάρων Μαρτύρων τής πόλεως Ρεθύμνης.

Τό Ἡμερολόγιο τοῦ ἔτους 2025
ἐκδίδεται μέ τήν πρόνοια
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου
κ.κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ
καί τήν ἐπιμέλεια
τοῦ Παν. Ἀρχιμ. Ρωμανοῦ Ἀναστασιάδη
καί τοῦ κ. Ἐμμανουήλ Γοργοράπη, πτ. Θεολογίας.

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:
Ὁ Γέροντας Εὐμένιος Λαμπάκης

Τά ἔσοδα διατίθενται
ὕπέρ τοῦ κοινωνικοῦ καί πνευματικοῦ ἔργου
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

